

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Peer to peer půjčky

Peer to peer loans

Bc. Tereza Chudáčková

Plzeň 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Peer to peer půjčky“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 18. dubna 2023

v. r. Tereza Chudáčková

Zásady pro vypracování práce

1. Vytvořte úvod do základní problematiky P2P půjček, definujte cíl a metodiku řešení.
2. Zpracujte teoretická východiska k problematice vybraných P2P platforem v ČR a zahraničí.
3. Na konkrétním modelovém příkladu demonstруйте s využitím metody analýzy a komparace fungování P2P půjček a bankovního úvěru. Shrňte zjištěné poznatky.
4. Zhodnoťte současný stav P2P půjček.

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí diplomové práce Ing. Janě Šturcové, Ph.D. za veškerý čas, který mi věnovala, za cenné rady a připomínky, kterými pomohla ke zpracování této diplomové práce.

Obsah

Úvod.....	7
Cíl a metodika.....	8
1 Základní pojmy	9
1.1 Sdílená ekonomika	9
1.2 Příklady služeb sdílené ekonomiky	11
1.3 Vzestup sdílené ekonomiky	15
1.4 Úvěrové produkty	15
2 Charakteristika P2P úvěrů.....	17
2.1 Popis P2P úvěrování.....	17
2.2 Proces P2P úvěrování	20
2.3 Historie P2P půjček	22
2.3.1 P2P půjčky ve světě.....	22
2.3.2 P2P půjčky v České republice	23
2.3.3 Odlišnosti P2P půjčování v České republice a v zahraničí	24
2.4 Typy P2P úvěrů	24
2.4.1 Spotřebitelské P2P úvěry	25
2.4.2 Podnikatelské P2P úvěry	25
2.4.3 Hypoteční P2P úvěry.....	26
2.4.4 Studentské P2P úvěry	26
2.5 Výhody a nevýhody P2P půjček.....	27
2.6 Rizika spojená s P2P investováním	29
2.7 Právní úprava P2P platformem v České republice a v zahraničí.....	31
2.7.1 Právní úprava P2P půjček v USA	32
2.7.2 Právní úprava P2P půjček v Evropě.....	32

2.7.3	Právní úprava v České republice	33
2.8	Investice do P2P půjček	35
2.8.1	Způsoby investování	36
2.8.2	Rizikovost investice	36
2.8.3	Výnosnost investice	38
2.8.4	Danění výnosů z P2P investic	38
3	Peer to peer půjčky v České republice a v zahraničí.....	41
3.1	Bankerat	41
3.2	Benefi	47
3.3	Prestito.....	50
3.4	Skyloan.....	53
3.5	Žlutý meloun	56
3.6	Zonky	61
3.7	LendingClub.....	66
3.8	Porovnání vybraných českých P2P platforem.....	69
4	P2P půjčky versus bankovní úvěry	72
4.1.1	Typy P2P půjček	72
4.1.2	Typy bankovních úvěrů	72
4.1.3	Bonita klienta	74
4.1.4	Úrokové sazby	75
4.2	Modelové příklady	75
4.2.1	Porovnání P2P půjčky a bankovního úvěru	76
4.2.2	Porovnání investice na Zonky Rentiér a spořicí účet	78
	Závěr	81

Seznam použitých zdrojů

Seznam tabulek

Seznam obrázků

Přílohy

Abstrakt

Abstract

Úvod

Pojem P2P úvěrování byl v České republice nalezen již v roce 2010. Peer to peer znamená půjčování od lidí lidem. P2P platforma Zonky svojí reklamou oslovila většinu obyvatel. Reklamu poprvé platforma prezentovala v roce 2017 pod heslem: „Lidé půjčují lidem. Levněji a s klidem.“ Do povědomí většiny obyvatel České republiky se tak dostalo sdílené financování, které začalo být pro velké množství spotřebitelů velmi atraktivní.

Peer to peer půjčky jsou součástí sdílené ekonomiky, která je čím dál tím více na vzestupu. Nejen ubytování, doprava, ale také financování patří do oblasti sdílené ekonomiky. Jako příklad sdílené ekonomiky lze uvést společnost Airbnb, která poskytuje ubytování, naopak společnost Uber je zaměřena na přepravu osob. Hlavní část této diplomové práce bude zaměřena na sdílenou ekonomiku, v níž investoři poskytují své volné peněžní prostředky žadatelům o úvěr.

Sdílené financování se datuje od roku 2008, tedy po skončení ekonomické krize. Kvůli zprísněným podmínkám v bankovních institucích většina spotřebitelů nejen malých, ale i středních podniků nedosáhla na jimi požadovanou výši úvěru. I přesto, že v bance daný úvěr získaly, bylo to na úkor vysokých úrokových sazeb. Naopak občané České republiky měli na svých bankovních nebo spořicích účtech přebytečné množství volných finančních prostředků. Tyto volné peníze jim banka zhodnotila velmi nízkými úrokovými sazbami, které byly oproti sazbám z úvěrů, které poskytovaly banky, nízké. Proto vzniklo P2P financování jako alternativa k bankovním úvěrům. Díky P2P úvěrům mohli spotřebitelé získat výhodnější podmínky při žádosti o úvěr.

P2P platformy spojují žadatele o úvěr s investory. Investoři chtějí své volné finanční prostředky zhodnotit, na straně druhé stojí žadatelé o úvěr, kteří poptávají volné peněžní prostředky za výhodnější podmínky, než jim nabízejí samotné bankovní instituce. Některé P2P platformy, například společnost Bankerat, poskytují úvěry i těm, kteří mají exekuce či insolvence. Tito klienti mající nízkou bonitou mohou nalézt na dané P2P platformě svého investora, který je ochoten do rizikového žadatele zainvestovat.

Diplomová práce se zaměřuje na úvěrový trh P2P půjček v České republice a porovnává je se spotřebitelskými úvěry, které jsou klientům poskytovány skrze bankovní instituce. P2P půjčky budou zpracovány z pohledu žadatele o úvěr, co je pro něj výhodnější z hlediska času a financí.

Cíl a metodika

Hlavním cílem diplomové práce bude vymezit princip fungování P2P půjček. Tento princip bude vyobrazen při analýze jednotlivých P2P platforem a zpracováním jednotlivých modelových příkladů. Následně budou porovnány P2P půjčky s bankovními spotřebitelskými úvěry a bude porovnáno investování přes platformu a spořicí účet. Dílčím cílem bude doporučit vhodný produkt klientovi, a to na základě komparace P2P půjček s bankovními úvěry.

Teoretická východiska budou čerpána z teoretických pramenů, zákonů a webových stránek. Praktická část bude vycházet z informací o jednotlivých vybraných P2P platformách a bankovních institucích a jejich nabízených produktech. Informace týkající se bankovních produktů budou získány na základě osobní konzultace s finančním a úvěrovým poradcem. Mezi vybrané P2P platformy patří Bankerat, Benefi, Zonky, Žlutý meloun, Prestito a Skyloan. Mezi hypoteční banky patří Raiffeisenbank, a.s., Komerční banka, a.s. a MONETA Money Bank, a.s. Budou sestaveny modelové příklady u jednotlivých P2P platforem a u každého z nich bude spočítána výše měsíční splátky dle vzorce:

$$\text{anuita} = \text{SHA} \times \frac{\frac{i}{12}}{1 - \left(1 + \frac{i}{12}\right)^{-n \cdot 12}} \quad (1)$$

kde: anuita...pravidelná měsíční splátka,
SHA...současná hodnota anuity,
i...úroková sazba,
n...počet let.

Následně budou zpracovány modelové příklady porovnávající P2P úvěry s bankovními úvěry a investice vložené na P2P platformě a na spořicím účtu.

V závěru bude na základě komparace vyhodnocena optimální varianta pro klienta a bude vybrána nejvýhodnější půjčka od P2P platformy či bankovní instituce.

1 Základní pojmy

V této kapitole bude blíže specifikován pojem sdílená ekonomika a pojmy s touto ekonomikou spojené. Také bude uveden vznik tohoto konceptu jak v České republice, tak i ve světě. Zároveň budou uvedeny někteří předchůdci sdílené ekonomiky fungující na stejném principu, včetně výhod a nevýhod této ekonomiky a následně budou popsány úvěrové produkty popisující různé způsoby financování.

1.1 Sdílená ekonomika

Sdílená ekonomika je spolu s konceptem smart cities největším ekonomickým trendem, který se rozrostl až ve 21. století. Sdílená ekonomika (anglicky sharing economy) se česky dá vyjádřit také jako spolupotřebitelství či vzájemná výměna. Tento druh podnikání je založen na sdílení, pronájmu či výměně majetku (STORMWARE s.r.o., 2018).

Jako předchůdce dnešního modelu sdílené ekonomiky fungujících na podobném principu P2P (klient–klient) lze uvést například:

- eBay (1995) – online aukční síť nabízející zboží a jeho následné dražení nejvyšší nabídce, druhá strana má možnost poptávané zboží koupit,
- Craigslist (1995) – online platforma, která zajišťuje inzertní služby, například pronájmy či zboží (STORMWARE, s.r.o., 2018).

Hlavním cílem sdílené ekonomiky je dát majitelům dané komodity či majetku, který využívají pouze příležitostně, příležitost k tomu, aby věc poskytli k užívání lidem, kterým se v současné době nevyplatí danou věc díky vysokým cenám koupit či jim to nedovolí jejich finanční situace. V podstatě v rámci této ekonomiky se vlastníci majetku z něho snaží vytěžit maximum (Medium, 2020).

Sdílená ekonomika základ převzala z půjčování v rodině, rozdíl v současnosti je ten, že si mezi sebou půjčují neznámí lidé. Zatímco v roce 2017 sdílenou ekonomiku využívalo zhruba 7 % českých obyvatel, dnes je to více než 40 %. V České republice tuto kolaborativní ekonomiku využívají zejména mladí lidé a studenti mající zájem o levné cestování, o ekologii a udržitelnost zdrojů a nemají k dispozici větší množství finančních prostředků. Zájem o služby této ekonomiky mají také osoby ze starších věkových skupin, kteří jako hlavní výhodu vnímají zejména úsporu nákladů (Byznys noviny, 2022).

Služby sdílené ekonomiky využívají v současné době čím dál tím mladší generace. Důvodem je rozvoj aplikací, které si velmi rychle stáhnou do svých chytrých telefonů. Právě díky těmto aplikacím si lidé dokáží sjednat směnu v co nejkratším čase a co nejjednodušeji. Jako příklad služeb sdílené ekonomiky lze uvést nově se rozvíjející start-upy českých obyvatel, jako je online platforma Hlídačky.cz, která zprostředkovává hlídání dětí či venčení domácích mazlíčků. Jako další příklad lze uvést studentský projekt Rekola, který rozmisťuje jízdní kola do měst po celé České republice (Deloitte, 2017).

Výhody sdílené ekonomiky

Sdílená ekonomika v sobě skrývá mnoho výhod. Jednou z nich je, že pro poskytovatele, zákazníka i samotného zprostředkovatele se jedná o win-win situaci, kde dochází ke snadnému získání peněz a na straně druhé dochází k menším výdajům. Tento koncept umožňuje vzájemně propojit lidi a díky tomu dochází k navazování nových kontaktů (Medium, 2020).

Služba současně nabízí prostřednictvím aplikace možnost hodnocení poskytovatele, které mu udělují uživatelé zboží či služby, ať už v oblasti sdílení jízd, pronájem ubytování nebo při využití marketingových a finančních služeb. Potenciální budoucí klienti tak mají možnost ověřit nejen spolehlivost, ale především kvalitu služeb konkrétního poskytovatele, stejným způsobem to funguje i opačně (FlexiOffice.cz, 2018).

Nevýhody sdílené ekonomiky

Negativem sdílené ekonomiky je fakt, že poskytovatelé služeb a provozovatelé platform nejsou zaměstnanci a nevztahuje se na ně odstupné, zdravotní pojištění a prémie. V tradiční ekonomice tak díky tomu může dojít k dlouhodobému poklesu pracovních míst, protože ceny za nájem komodit a služeb jsou nižší, tím pádem mají společnosti nižší zisky (FlexiOffice.cz, 2018).

Důvodem ztráty daňových příjmů z pohledu státního rozpočtu ve sdílené ekonomice jsou právě chybějící obchodní smlouvy a zaměstnanecké vztahy. Poměrná většina transakcí probíhá přes on-line platformy mezi lidmi po celém světě. Je zapotřebí, aby jednotlivé vlády států nastavily regulační zásady sdílené ekonomiky a zvolily postup pro legalizaci příjmů, které se budou následně zdaňovat. Ve sdílené ekonomice nejčastěji profitují třetí strany, tedy samotní provozovatelé platform (FlexiOffice.cz,2018).

Sdílená ekonomika v oblasti ubytování má také pár nevýhod. Nejznámějším poskytovatelem v oblasti ubytování je celosvětová společnost Airbnb. Vysoký nárůst cen na trhu s nemovitostmi je zapříčiněn právě poskytováním sdíleného ubytování v jedné oblasti v nadměrné míře. Právě na nízké ceny nabízené společnostmi Airbnb musí tradiční hotely reagovat snížením cen. Jen díky tomuto opatření se mohou stále udržovat na trhu. Zároveň musí hotely svoji nabídku rozšiřovat o různé výhody, které sharingové společnosti neposkytují. Mezi další společnosti, které poskytují sdílenou službu v České republice patří Uber, Ten se zaměřuje na poskytování tzv. spolujízdy. Podobně jako u Airbnb, i zde dochází k nevýhodám. Znevýhodnění jsou provozovatelé taxislužeb, protože osoby, které poskytují spolujízdu ve větším rozsahu, si touto službou velmi přivydělávají. Tito poskytovatelé spolujízd stále podléhají nižším kontrolám nad dodržováním pravidel oproti běžným taxikářům (Medium, 2020).

Pro to, aby ekonomika mohla stále růst je nezbytné, aby sdílené společnosti nebyly překážkou pro tradiční poskytovatele služeb. Zároveň je kladen požadavek na rozvoj sharingových společností. Zejména pro budoucnost musí být stanoveny podmínky, které budou platné jak pro poskytovatele, pro zprostředkovatele, tak i pro konkurenci. (Medium, 2020).

1.2 Příklady služeb sdílené ekonomiky

Sdílenou ekonomiku je možné využít například při cestování, ubytování, sdílené přepravě či ve financích.

Ubytování

Sdílená ekonomika v oblasti ubytovacích služeb umožňuje využít obytné prostory rodinných domů, bytových jednotek či samostatných pokojů. Ubytování je nabízeno přes internetové platformy a z pohledu vlastníků dané nemovitosti je tato služba velmi žádaná. Důvodem je to, že krátkodobý pronájem jim přináší lepší zhodnocení, než je tomu tak v případě dlouhodobých pronájmů. Hosté si tuto službu také velmi oblíbili, protože za krátkodobé ubytování zaplatí menší částku, než by zaplatili v klasickém hotelu (Deloitte, 2017).

V současnosti je nejvýznamnější platformou v oblasti krátkodobého sdíleného ubytování společnost Airbnb, která zprostředkovává ubytování ve více než 61 000 městech. Dále je možné uvést čisté zprostředkovatele, jako je Trivago, které srovnává ceny pro nalezení

nejlevnějšího ubytování či Booking, na kterém můžete vybírat přes milion nabídek celkem ve 225 zemích. Sektor ubytování je tvořen také tradičními poskytovateli ubytování, mezi které lze zařadit hotely či penziony (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2017).

Spolujízda

Spolujízda představuje koncept osobní přepravy na krátké vzdálenosti. Největší společností na českém trhu je již zmíněná americká společnost Uber, která konkuruje tradičním taxikářům. Základem této služby je aplikace, která spojuje cestující s řidiči. Díky této aplikaci uživatelé vidí „taxikáře“, kteří se nachází v jeho blízkém okolí a jsou schopni zákazníka svézt. Cestující si po zadání informací porovnává různé typy aut, ale také cenu či odhadované časy vysazení, díky tomu si zákazník vybere v daném čase tu nejlepší nabídku pro něj. Českým ekvivalentem amerického Uberu je Liftago, který v současné době jezdí ve více než 20 městech. Společnost Liftago nabízí nejen spolujízdu, ale je možné si také objednat kurýra pro doručení zásilky (Liftago, a.s., n. d.).

Crowdfunding

Crowdfunding představuje poměrně mladou a alternativní formu získávání finančních prostředků a obvykle označuje otevřenou výzvu k veřejnosti s cílem získat finanční prostředky na konkrétní projekt, například na financování startupů, drobných podnikatelských projektu a jiné. Význam pojmu crowdfunding sahá do anglické historie a je složen ze dvou slov – „crowd“, tedy veřejnost či dav a „funding“, to znamená získávání finančních prostředků, lze přeložit jako „financování veřejností“ (Němec & Zahránková, 2019).

Crowdfundingové platformy mají obvykle podobu webových stránek, které umožňují interakci mezi poptávajícími a veřejností. Na jedné straně se na platformách vyskytují subjekty, které poptávají finanční prostředky a na straně druhé subjekty, které mají volné finanční prostředky a rozhodly se je investovat. Ve většině případů probíhá crowdfunding prostřednictvím vyhrazených online platform, jako je Invester, Kickstarter či GoFundMe (Investopedia, 2022)

Základní crowdfundingové modely lze členit do čtyř základních skupin:

- darovací – jednotlivci získávají peněžní prostředky od veřejnosti pro charitativní účely,
- odměnové – jednotlivci získávají peníze od crowdfunderů výměnou za příslib odměny,
- úvěrové – spočívají v dočasném poskytnutí peněžních prostředků ze strany veřejnosti vlastníku konkrétního projektu, který je zavázán tyto prostředky v dohodnuté době splatit, a to včetně úroků ve stanovené výši,
- investiční – firmy získávají peněžní prostředky od jednotlivců výměnou za podíl na zisku (Fintree s.r.o., 2021).

Time Banking

Time banking lze přeložit také jako „časové bankovníctví“. Představuje výměnu dovedností a služeb členů, kde prostředkem směny je čas. Jedná se tedy o určitý způsob nabídky a poptávky bez využití peněžních prostředků. Kredit se získává tím, že jeden člen udělá něco pro jiného člena, například hodina zahradničení se rovná hodině francouzštiny. Časová banka tedy hromadí uživateli vydělané hodiny, které může utrácet za určité činnosti používané v rámci časové banky. Když tedy člen nabídne službu, získá časový kredit a když službu obdrží, je z jeho účtu odečten časový kredit (Quora.com, n. d.).

Peer to peer půjčky

Peer to peer půjčky jsou nebankovní půjčky, prostřednictvím kterých lidé půjčují lidem. Tuto půjčku může žadatel získat u P2P platform. V České republice jsou to například Zonky, Benefi či Bakerat. Dle Schmidta (2020) lze peer to peer půjčky popsat jako typ crowdfundingu založeného na dluhu, který umožňuje online platformy P2P úvěrů. Za pomoci těchto online platform dochází k propojení věřitele a dlužníka, kteří obcházejí úvěrové procesy, požadavky a samotní zprostředkovatele. O P2P půjčkách více v samotné kapitole 2 „Charakteristika Peer to peer půjček“.

Finance

Sdílené finance umožňují propojit vlastníky finančních prostředků se spotřebiteli mající zájem o půjčku, Tento celý proces probíhá za pomoci internetových platform. Protože celá žádost o úvěr probíhá online, nejsou zde žádná dlouhá omezení, která nastávají

u bank, které své žadatele důkladně prozkoumávají. Z tohoto důvodu lidé častěji volí půjčku od těchto platform. P2P půjčky využívají sdílení volných aktiv, to znamená, že jsou lidé, kteří mají přebytečné množství volných peněžních prostředků, které jim nepřinášejí dostatečně velké zisky. Tyto volné peněžní prostředky leží na běžných účtech či na spořicíh účtech a nepřinášejí jim dostatečné zhodnocení (POLAR televize Ostrava, s.r.o., 2022)

V současné době kvůli válce na Ukrajině a rostoucí inflaci, která aktuálně osciluje kolem hodnoty 16 %, Česká národní banka zvýšila repo sazbu na 7 %, zároveň rozhodla o zvýšení diskontní sazby na 6 % a lombardní sazby na 8 %, tyto sazby nebyly změněny od června 2022. Zároveň došlo také k navýšení úrokových sazeb na spořicíh účtech, například MONETA Money Bank z 3,30 % p. a. navýšila na 4,50 % p. a. Další navýšení úrokových sazeb na spořicíh účtech provedly i banka Creditas či mBank (Finparáda – finance na dlani, 2022).

Obr. 1: Vývoj čtrnáctidenní repo sazby České národní banky



Zdroj: Vlastní zpracování dle České národní banky, 2022

V dnešní době proto čím dál více lidí vyhledává různé způsoby, jak své volné finanční prostředky nejlépe zhodnotí a zároveň hledají na trhu ty, kteří potřebují peníze získat. Existence P2P platform byla právě založena na principu, který napomáhá a umožňuje setkání těchto lidí. P2P platformy jsou oproti bankám výhodnější v tom, že svým klientům poskytují mnohdy výhodnější úrokové sazby, než které by jim nabídla banka. Investoři na P2P platformě investují své volné peněžní prostředky, za které jim platforma nabídne výnos. Žadatelova půjčka je zveřejněna na tržišti po určitou dobu a na jeho

půjčku se skládá více investorů s nižšími investicemi. Za toto zprostředkování musí věřitel i dlužník uhradit poplatek, který je placen určité P2P platformě. I přes tyto poplatky přináší P2P úvěrování oběma stranám uspokojení. Dlužník získá půjčené peníze za lepší úrok než v bance a věřiteli se jeho prostředky zhodnotí lépe než na běžných či spořicích účtech banky (Fincentrum & Swiss Life Select, a.s., 2018).

Ve Velké Británii je sdílení financí přes platformu Zopa, ve Spojených státech je LendingClub. V České republice je ve sdíleném financování nejlepší platforma Zonky, kde výše čistého výnosu aktuálně činí 5,79 % p. a. (Air Bank, 2022).

1.3 Vzestup sdílené ekonomiky

Základem sdílené ekonomiky je vyhnutí se jakémukoliv prostředníkovi, který danou službu zprostředkovává. Ačkoliv by se mohlo zdát, že v důsledku pandemie koronaviru v roce 2020 sdílená ekonomika klesla, ve skutečnosti došlo pouze ke změně vnímání sharing economy. Operativně muselo dojít například ke sdílení pracovníků. Firmy, jež pracovníky kvůli karanténním opatřením nebo odstávkám nemohly využít, je nabízely těm, které pracovníky naopak vyhledávaly. Společnosti jako je Uber, Lyft či Airbnb zaznamenaly v mnoha zemích prudký pokles rezervací (Retail Banker International, 2022).

V roce 2021 došlo k postupnému znovuotevření měst a pozvolnému uvolňování cestovních omezení. Zrušení pandemických opatření vedlo k trvalému nárůstu napříč všemi sektory. Dle Retail Banker International (2022) sdílená ekonomika v Číně mezi lety 2020-2025 udrží roční tempo růstu 10 %, přičemž v roce 2020 zaznamenala celkové transakce ve výši 3,4 bilionu CNY, což je v přepočtu 522 miliard USD. Čínská sdílená ekonomika má pracovní sílu o 84 milionů lidí.

1.4 Úvěrové produkty

Úvěrové produkty představují peněžní prostředky, pomocí kterých banka pomáhá svým klientům při poskytování různých úvěrů. Na trhu existuje mnoho úvěrů, které poskytují bankovní instituce, mezi ně lze zařadit kontokorentní úvěr, hypoteční úvěr, eskontní úvěr a spotřebitelský úvěr (Dvořák, 2005).

Kontokorentní úvěr

Jedná se o úvěr, který banka poskytuje v pohyblivé výši klientovi na jeho běžném účtu. Základem tohoto typu úvěru je kontokorentní účet, to znamená takový účet, na kterém je možný kreditní i debetní zůstatek. Klient tedy může využívat kontokorentní účet i v případě, nemá-li na něm dostatečné množství peněžních prostředků (Šenkýřová, 2010).

Hypoteční úvěr

Dle Lišky et al. (2014) je hypoteční úvěr považován za dlouhodobý úvěr využívaný k investování do nemovitostí, jehož splácení je zajištěno zástavním právem k nemovitosti. Úvěry je možné čerpat jednorázově či postupně, záleží na účelu poskytování.

Eskontní úvěr

Tento úvěr spočívá v nákupu směnek bankou před jejich splatností se srážkou úroku – diskontu. Diskont je obnos, který vyjadřuje rozdíl mezi částkou eskontního úvěru a částkou, kterou banka vyplatí při odkupu směnky majiteli. Vlastníkem směnky se při eskontu stává bankovní instituce (Šenkýřová, 2010).

Spotřebitelský úvěr

Spotřebitelské úvěry se zpravidla používají na spotřební výdaje. Vymezení úvěrů je na základě následujících charakteristik:

- podle subjektů, kterým je poskytován,
- podle účelu, na který je poskytován.

Za spotřebitelský úvěr je považován takový úvěr, u kterého jsou splněna současně obě tato kritéria (Dvořák, 2005).

Spotřebitelský úvěr se poskytuje fyzickým osobám na nepodnikatelské účely. Jsou poskytovány buď přímo bankou, případně jinou finanční společností, jako přímé spotřebitelské úvěry nebo jako nepřímé spotřebitelské úvěry prostřednictvím společnosti, která prodává zboží či služby na spotřebitelský úvěr (Radová et al, 2013).

2 Charakteristika P2P úvěrů

Pojem peer to peer lze přeložit z anglického jazyka, znamená to tedy, že si půjčují mezi sebou sobě rovní uživatelé, tedy „lidé lidem.“ V současné době se používá více pojem peer to peer, ve zkratce P2P (Finex media s.r.o, 2020).

P2P financování se vztahuje k modernímu podnikání transakcí půjčování peněz, které probíhá online, tedy digitálně. Jde tedy o inovativní koncept vzájemně propojující žadatele o úvěr s lidmi, kteří pro své finance hledají vhodné zhodnocení, a to formou výhodných investic. Celý proces zapůjčení finančních prostředků probíhá bez zapojení jakékoliv instituce třetí strany, jako je banka nebo finanční úřad (Renton Peter, n. d.).

2.1 Popis P2P úvěrování

P2P úvěrování lze jednoduše přeložit jako určitý typ finanční transakce či přijetí úvěru. K tomuto procesu dochází spojením osob, jednotlivců – tedy z anglického slova persons (rovnocenní lidé). Celé toto propojení probíhá bez zapojení finanční instituce (banky). Setkávají se dvě osoby, z nichž jedna má volné finanční prostředky, které chce zhodnotit (investor), tou druhou je jednotlivec (žadatel), který má zájem o půjčení peněz. Pro poskytovatele P2P půjček jsou odměnou placené úroky, které se odvíjejí od délky trvání půjčky či případném prodlení ve splácení ze strany dlužníka (Renton, n. d.).

Postupem času, kdy došlo k rozvoji internetového prostředí, bylo možné požádat o půjčku online, tedy přímo na webové stránce dané P2P platformy. Žadatel o půjčku při žádosti musel o sobě uvést veškeré informace, na základě kterých byla kontrolována jeho bonita. Investor vkládal na P2P platformu volné finance. Pokud žadatel o půjčku uspěl v registrech a jeho platební schopnost byla v pořádku, investor mu půjčil peněžní prostředky. Jak věřitelé, tak dlužníci jsou uváděni anonymně, k jejich osobním údajům má přístup pouze zprostředkovatel. V rámci konceptu P2P půjček vystupují celkem 3 osoby.

- **Věřitel (investor)** – jedná se o člověka, který půjčuje své volné finanční prostředky za účelem dosažení vyššího výnosu, než by mu nabídla bankovní instituce. Své peněžní prostředky ukládá na účet, který má vytvořený u internetové platformy.

- **Dlužník (žadatel o půjčku)** – ten volí peer to peer půjčku z důvodu, že na klasický bankovní úvěr nedosáhne, přičemž také požaduje nižší úrokovou sazbu, než nabízejí nebankovní instituce. Půjčku splácí skrze svůj účet vytvořeného u dané platformy,
- **Zprostředkovatel půjčky (platforma)** – platforma zasílá peníze na žadatelův účet. V době splácení peníze rozesílá na účty jednotlivých věřitelů v závislosti na jejich investičním podílu. Odměnou za služby je určité procento ze splátek (NavigátorÚvěrů, 2020).

Dle P2P Market Data (2020) je pojem peer to peer půjčování typem crowdfundingu. Ten umožňuje investorům a jednotlivcům poskytnout spotřebiteli nebo budoucímu dlužníkovi dluhové financování. Vše je poskytováno prostřednictvím smlouvy, ve které je uvedena povinnost danou půjčku splatit včetně úroků.

V období rozvoje sdílené ekonomiky vzniklo P2P financování, které se dostává čím dál tím více do povědomí spotřebitelů. Jak čas plynul, lidé měli k dispozici velké množství aktiv, které nepřinášely žádnou hodnotu namísto toho, aby přinášely zisky. V podstatě měli lidé svá aktiva uložena na běžných či spořicíh účtech v bance, kde se nezhodnocovaly. Pokud si lidé od vlastní banky chtěli vypůjčit finanční prostředky, dostali mnohonásobně vyšší úrok. Ten byl vyšší i než za co by se zhodnocovaly vklady na jejich účtech. Proto lidé začali vyhledávat různé způsoby, jak spojit potřebu zhodnocování peněz s potřebou půjčení si peněz.

Vše bylo důsledkem onoho nespravedlivého procesu ve formě několikanásobně vyššího úroku při půjčení peněz u své banky. Protože postupem času došlo k rozvoji internetu, celý proces žádosti o půjčku se urychlil. Příkladem je největší online americkou P2P platformu LendingClub. Ta byla původně založena pouze jako aplikace, za pomoci které si navzájem známí lidé poskytovali malé půjčky (Mateescu, 2015).

Časem tedy došlo k vytvoření tzv. P2P platform, prostřednictvím kterých se setkávali investoři s dlužníky. Celý tento proces probíhal anonymně. Budoucí dlužník na vybrané P2P platformě podal žádost o úvěr, spolu se žádostí o sobě uvedl veškeré informace. Následně byla na základě získaných informací prověřena bonita klienta prostřednictvím kontroly v registrech. Pokud žádost o půjčku prošla přísnými kontrolami a vyhovovala stanoveným podmínkám, byla zveřejněna na Tržišti. Po jejím zveřejnění investoři, mající zájem, mohli do půjčky vkládat své volné peníze. Žádost je na Tržišti vystavena jen na dobu určitou, zpravidla se jedná o 14 dní, během této doby může nastat situace, kdy

investoři nedosáhnou svými investicemi, protože investují v menších částkách, na celkovou požadovanou půjčku. V tomto případě je žádost vyhodnocena jako neúspěšná a investice se vrací zpět investorům. Klienti se mohou kdykoliv rozhodnout, že se stanou investorem. Zvolí si příslušnou platformu, na které si založí účet, na který musí vložit svůj první vklad, který se pohybuje od určité částky. Například na Zonky je výše prvního vkladu od 10 000 Kč. K ukončení investování dochází v momentě, kdy investor ze svého účtu stáhne veškeré své peníze. Tento krok může udělat kdykoliv, avšak některé platformy uvádějí podmínky, za kterých může být částka z účtu vybrána. Po zaregistrování si investor může sám vybrat z dostupné nabídky úvěrů, do kterého chce zainvestovat. Každá platforma si stanovuje škálu, kolik může investor minimálně a maximálně investovat do jednoho úvěru. Na platformě Zonky mohou investoři investovat minimálně 200 Kč, maximálně však 5 000 Kč. Protože jsou investice nezajištěny, investoři zpravidla investují do více úvěrů v malých částkách, aby tím rozložili případné riziko. Měsíčně přichází na účet investora splátka, která je včetně úroků (Mateescu, 2015).

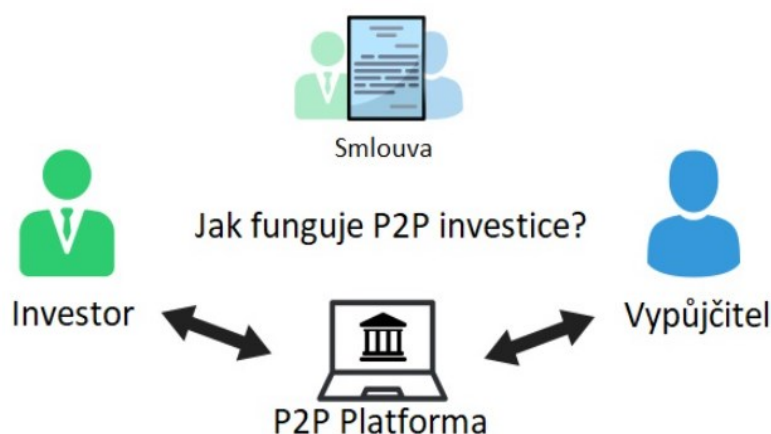
Vybrané charakteristiky P2P půjček

Protože se P2P půjčky ve většině případů poskytují online, mají velkou výhodu v porovnání s tradičními bankovními institucemi. Díky tomu, že již bylo možné požádat o P2P půjčku přes internet online, došlo ke snížení nákladů na provoz kamenných poboček. Na rozdíl od platform banky tyto náklady musí standardně platit. Eliminace nákladů vedla k tomu, že platformám vznikaly úspory, které implementovaly do nabídek úvěrů s výrazně nižšími úrokovými sazbami pro budoucí dlužníky, ale i přes to s poměrně vysokými výnosy pro investory (Zone, 2016).

Do alternativních finančních služeb jsou řazeny právě P2P půjčky, a to proto, že jsou nekryté. P2P platformy ale mohou požadovat zajištění nemovitostí. Investoři se snaží riziko snižovat tím, že diverzifikují své portfolio, tedy že rozloží své investice do více menších půjček (Zone, 2016).

Úrokové sazby mohou být u P2P půjček stanoveny buď na základě aukce, ve které mezi sebou investoři soupeří o nejnižší nabídku úroku pro půjčku žadatele nebo si platforma úrokovou sazbu stanoví sama. Při stanovení úrokové sazby vychází z platforma z bonity dlužníka (Zone, 2016).

Obr. 2: Fungování P2P půjček



Zdroj: Rozbité prasátko, 2020

2.2 Proces P2P úvěrování

Jak již bylo výše uvedeno, veškeré činnosti spojené s poskytnutím P2P půjčky se provádí prostřednictvím internetu. Mezi první krok patří **registrace** žadatele o půjčku na webu příslušné společnosti, ve které se vyplní požadované údaje. Čím více informací žadatel o sobě poskytne, tím výhodnější podmínky mu budou poskytnuty. V průběhu žádosti o půjčku je vyžadováno **doložení příjmu**, kde na základě příslušných dokumentů musí žadatel prokázat, v jakém je pracovním poměru, od kdy je zaměstnán u konkrétního zaměstnavatele a jaký je jeho měsíční příjem. Otázky se mohou týkat také ostatních úvěrů, zda a které v době žádosti splácí. Dalším krokem je, že musí žadatel vyplnit informace o **požadované výši půjčky a době splatnosti**. Určité P2P platformy umožňují žadateli **zadat požadovanou výši úrokové sazby**, jiné platformy si ji počítají samy na základě předložených a vyplněných údajů (NavigátorÚvěrů, 2020).

Jednotlivé peer to peer společnosti si zájemce o úvěr velmi důkladně prověřují. V případě, že zájemce vyhodnotí jako důvěryhodného, zařadí jeho žádost do nabídky, ve které si registrovaní investoři vybírají. Věřitelé (investoři) mají možnost nabídnout buď celou poptávanou částku, případně jen část z ní. Některé platformy nabízejí možnost určit, jak velký úrok u své investice věřitelé požadují. V následujícím kroku již samotný žadatel přijímá, případně odmítá nabídky. **Po naplnění zadané částky** investicemi, P2P společnost zprostředkuje smlouvy, které zašle jak žadateli, tak investorům. Veškeré přijaté nabídky se slučují do jedné a dlužník výslednou částku splácí na základě

stanovených podmínek. Online žádost o P2P půjčku je zdarma, poplatky se účtují až na základě schválení půjčky (NavigátorÚvěrů, 2020).

Výše úroků se odvíjí od podmínek, které jsou stanoveny ve zvolené platformě, tak od nabídek konkrétních investorů. Úrok může začínat na 3,99 % ročně, případně se může dostat až na 45 % ročně. Žadatel by tak měl před podáním žádosti o půjčku sledovat **srovnání P2P půjček**, které pomohou s výběrem nejvýhodnější možnosti. Kromě úroků žadatel zaplatí i **poplatek za zprostředkování úvěru**, výše tohoto poplatku se pohybuje v rozmezí mezi 2 % až 9 % z dlužné částky. Většina P2P půjček se poskytuje osobám, které nejsou v exekučním řízení. Existují ale i půjčky s exekucí, které poskytuje nebankovní společnost Provident Financial nebo EC Financial Services. Půjčky pro dlužníky s exekucí bez zástavy patří mezi nejrizikovější finanční produkty na trhu. Vysoké riziko se týká poskytovatele půjčky, protože je zde vysoká pravděpodobnost že klient s exekucí nebude schopen splácet. Řešením je proto vysoká roční procentní sazba nákladů, tedy RPSN (NavigátorÚvěrů, 2020).

V případě, že dlužník pozdě zaplatí splátku, začnou naskakovat **úroky z prodlení, případně smluvní pokuty** ve výši několika procent z dlužné částky. S tímto prodlením jsou spojeny poplatky za upomínky, které jsou v řádu stokorun. V určitých případech může dojít k tzv. zesplatnění úvěru. Zprostředkovatel může požadovat splacení celého úvěru najednou místo pravidelných měsíčních splátek, a to v případě, že dlužník dluží delší dobu. K zesplatnění dochází u velké většiny platform po jednom až dvou měsících prodlení (NavigátorÚvěrů, 2020).

Obr. 3: Princip P2P půjček



Zdroj: Skrblik.cz, 2022

2.3 Historie P2P půjček

V této části diplomové práce bude blíže přiblížena historie a vývoj peer to peer úvěrování ve světě, kde bylo peer to peer úvěrování založeno jako první. V této části diplomové práce bude popsán vývoj půjček zejména ve Velké Británii a Americe. Rozvoj peer to peer úvěrování v České republice byl až o pár let déle.

2.3.1 P2P půjčky ve světě

P2P úvěrování provozované prostřednictvím online prostředí se začalo rozvíjet v roce 2005, kdy byla ve Velké Británii spuštěna celosvětově první a největší platforma od Zopy. Tato platforma byla zaměřená na úvěrování jednotlivých spotřebitelů. V roce 2006 vznikla v USA spotřebitelská platforma Prosper a v roce 2007 vznikla platforma Lending Club (Mateescu, 2015).

V roce 2008 společnost Lehman Brothers zkrachovala a tím došlo k velkému zvratu v oblasti P2P úvěrování. Došlo ke ztrátě důvěry ze strany spotřebitelů ve finanční instituce, protože si nebyli schopni vypůjčit peníze za přijatelnou úrokovou míru. Jako vhodná alternativa se naskytly právě P2P půjčky, které nahradili bankovní úvěry. Finanční krize způsobila rychlý propad hodnot nemovitostí, se kterými lidé dříve ručili za své hypotéky u bankovních institucí. Výsledkem bylo, že se bankovní úvěry staly méně dostupnými. V roce 2006 vznikla úplně první americká P2P platforma Prosper, která za dobu 9 měsíců od svého založení měla již 100 000 členů a zprostředkovala půjčky ve výši 20 milionů amerických dolarů. V roce 2007, tedy rok po založení platformy Prosper, vznikla ve Spojených státech amerických dosud největší na trhu působící online platforma Lending Club (Mateescu, 2015).

V začátcích obou společností, tedy v letech 2006 a 2007, samotným investorům zprostředkované půjčky platformou Prosper a Lending Club zisky příliš nevynášely. O své peníze valná většina investorů přišla z důvodu vysoké míry nesplácení. Ze statistik vyplývá, že téměř 40 % půjček zprostředkovaných přes P2P platformu Prosper v letech 2006 a 2007 nebylo splaceno. Společnost Lending Club se podílela ze 24 % na celkových nesplacených půjčkách. Postupem času došlo ke zlepšení situace a podíl nesplacených půjček z celkového objemu zprostředkovaných půjček v období od července 2009 do června 2010 byl u P2P platformy Prosper pouze 5 %. Platforma Lending Club na tom byla o 1 % lépe. Vedlo se jim lépe než před tzv. obdobím klidu, které bylo v letech 2008

a 2009, kdy společnosti stále operovaly, ale nepřijímaly peníze od investorů. V roce 2014 společnost Lending Club vstoupila na newyorskou burzu a stala se tak první P2P platformou, která se objevila na burze. Obě největší americké P2P platformy Lending Club i Prosper zaznamenaly v posledních letech velký nárůst zprostředkovaných půjček (Renton, 2015).

2.3.2 P2P půjčky v České republice

První P2P platformou v ČR byla společnost Bankerat, která zahájila svoji činnost v roce 2010. Přes svoji internetovou a aukční platformu Bankerat.cz poskytuje P2P půjčky. Bankerat se zaměřuje na skupinu méně bonitních žadatelů, kteří musí však akceptovat, že jim investoři půjčí, ale za vyšší úrokové sazby. Hranice úrokových sazeb se pohybuje okolo 30 % p. a. až 55 % p. a. Na druhé straně se investoři musí smířit s tím, že ačkoliv jim to přinese poměrně vysoký výnos, stále půjčují rizikové skupině žadatelů, proto zde existuje riziko nesplacení (Bankerat, n. d.).

V roce 2014 vstoupila na trh společnost Benefi, kterou založil internetový podnikatel Pavel Matoušek. V České republice však byla největším průkopníkem platforma Zonky, která přišla na český trh v roce 2015. Právě díky této platformě se do většího povědomí dostaly P2P půjčky, a to prostřednictvím sloganu „Lidé půjčují lidem“. Mezi další portály, které spustily P2P úvěrování, lze zařadit Ferratum.cz. Ferratum Bank v České republice poskytuje krátkodobé bezúročné půjčky na cokoliv. Půjčky svým klientům poskytuje právě přes internet a telefon. Tím zajišťuje co nejrychlejší přístup k penězům (NavigátorÚvěrů.cz, 2021).

Dále lze uvést Spotipay.cz, která propojuje investory s krátkodobým zájmem o investiční horizont s firmami, které chtějí svůj rozvoj financovat z prodeje faktur před jejich splatností. Online platforma SpotiPay umožňuje tak zájemcům z firem prodat fakturu před splatností a inkasovat za ni peníze v dřívějším termínu, než kdyby čekali na její úhradu (Peníze.cz, n. d.).

Mezi další P2P platformy patří Zlutymeloun.cz, Investaukce.cz nebo Pujcmefirme.cz, která se zaměřuje na P2B úvěrování. To znamená, že se orientuje na poskytování úvěrů firmám a podnikatelům (BONDSTER Marketplace s.r.o., n. d.).

U P2P platform žadatelé půjčky nejvíce oceňují anonymitu, jelikož P2P úvěry jsou financované od jiných lidí a prozrazení jejich identity by mohlo způsobit problémy.

Totožnost žadatelů a investorů zná jen prostředkovatel. Právě proto anonymita zvyšuje atraktivitu této formy půjčování peněz (PUEBLO s.r.o., 2022).

2.3.3 Odlišnosti P2P půjčování v České republice a v zahraničí

Princip P2P půjčování je v České republice a v zahraničí velmi podobný. Platforma spojuje žadatele o úvěr s investory, kteří chtějí zhodnotit své finanční prostředky. Nicméně každá jednotlivá země má však svá konkrétní specifika.

Na českém trhu působí P2P půjčky poměrně krátce a o jejich existenci bylo více rozšířeno až v roce 2015 se na trhu objevila společnost Zonky. Zatímco v České republice P2P platformy nefungují příliš mnoho, v zahraničí je jich mnohem více. V roce 2022 investovala vláda ve Spojeném království 283 milionů liber skrze P2P půjček (Bure Valley Group Limited, 2022).

Dalším rozdílem mezi Českou republikou a zahraničím je anonymita. V Česku si žadatelé a investoři přejí být anonymní, jejich identitu zná tedy pouze zprostředkovatel. Na tržišti se tak setkávají investoři pouze s přezdívkou daného uživatele. V zahraničí je to odlišné. Tam je bráno, že pokud chce někdo zainvestovat žadatelovu půjčku s velmi často s nízkým úrokem, vyznačuje tím určitý znak jisté prestiže. Ve Spojených státech amerických (USA) či jinde v Evropě je tak zcela běžné, že žadatelé vystupují pod svým reálným jménem (Air Bank, a.s., 2018).

Garance dofinancování je také jednou z odlišností těchto zemí. Vyskytuje se pouze u P2P platformy Zonky v České republice. V případě, že půjčka bude již jednou žadatelem schválena, je stoprocentní jistota, že bude i zafinancována. I kdyby na trhu nebyl dostatek investorů, kteří by pokryli celkovou výslednou částku, společnost Zonky půjčku dofinancuje. Opačná situace je v zahraničí, kde ne všechny P2P platformy mohou, ve většině případů ani nechtějí, dofinancování svým uživatelům garantovat. V zahraničí P2P platformy běžně fungují jako záchrana pro lidi, kterým banka nechce peníze půjčit (Air Bank, a.s., 2018).

2.4 Typy P2P úvěrů

Aktuálně lze nalézt několik typů P2P půjček, které se zaměřují na konkrétní skupiny žadatelů. Investovat lze do spotřebitelských P2P půjček, podnikatelských P2P půjček nebo také studentských P2P půjček.

2.4.1 Spotřebitelské P2P úvěry

Spotřebitelské úvěry se poskytují jednotlivcům – fyzickým osobám. Úvěry slouží k financování nepodnikatelských potřeb, například nákup dovolené, nákup spotřebního zboží, automobilů, k vybavení domácnosti či rekonstrukci. V zahraničí například americká platforma LendingClub nabízí spotřebitelský úvěr určený na zdravotní výlohy (LendingClub Bank, n. d.).

Existují však i platformy, například Lendrock, které se specializují výhradně jen na půjčky na nákup automobilů. V České republice se pohybuje maximální výše úvěru do 500.000 Kč. Úvěr může být často použit pro konsolidované refinancování, tedy spojení více půjček do jedné za výhodnější úrok (GEPARD FINANCE, a.s.)

LendingClub na svých webových stránkách uvádí, že si lidé nejvíce půjčují peníze na splacení svých dluhů na kreditních kartách nebo k refinancování svých stávajících dluhů. Naopak statistiky platformy Žlutý meloun ukazují, že si lidé nejčastěji půjčují na splacení svých úvěrů a na rekonstrukci a bydlení (iService, a. s., n. d.).

2.4.2 Podnikatelské P2P úvěry

Podnikatelské úvěry, známé také jako P2B úvěry – Peer to Business, se poskytují malým a středním podnikům, které jsou aktivní více jak 2 roky. Malé a střední podniky musí mít své sídlo na území České republiky a musí být bez daňových či jakýchkoliv nevyrovnaných závazků z pokut a exekucí (SymCredit, 2021).

Funding Circle, On Deck nebo Raiseworks jsou nejznámější platformy zaměřené na poskytování peer to business úvěrů. V České republice působí tři podnikatelské platformy, a to již výše zmiňovaný SymCredit, finGOOD a Pujcmefirme.cz (Peníze.CZ, 2017).

Aktuálně mezi P2B platformami a bankovními institucemi dochází k uzavírání partnerství. Platformám jsou doporučovány ze strany bank noví žadatelé o půjčku. Většinou se jedná o ty žadatele, kteří nesplňují kritéria u banky (SymCredit, n. d.).

Malé a střední podniky volí P2P podnikatelské úvěry především proto, protože si potřebují půjčit větší obnos peněz a velmi často nesplňují kritéria banky. Podle statistik Funding Circle je standardním účelem půjčování peněz přes podnikatelské platformy nákup aktiv, zajištění kapitálu na investice do podnikání či zajištění dostatečného provozního kapitálu. Výše půjčky se pro malé podniky na Funding Circle pohybuje

od 271 000 Kč až do 14 milionů Kč (přepočteno kurzem 27,13 CZK/GBP ze dne 29. 1. 2023) se splatností od 6 měsíců až do 6 let (Funding circle, n. d.).

2.4.3 Hypoteční P2P úvěry

Hypoteční úvěry jsou standardně zajištěny nemovitostí. Zajištění představuje pro věřitele výhodu v případech, kdy dlužník není schopen splácet úvěr v předem stanoveném termínu a v celkové výši. Hypoteční P2P úvěry jsou zprostředkovány například britskou platformou LendInvest, v Lotyšsku se jedná o Viventor. Mezi americké platformy lze zařadit Fundrise či LendingHome. Další populární platformou je National Family Mortgage, která zprostředkovává P2P hypoteční úvěry mezi příbuznými (Investopedia, 2021).

2.4.4 Studentské P2P úvěry

Studentské P2P půjčky se považují za alternativní možnost financování studia v případech, kdy si student nemůže vypůjčit peníze v bance. V zahraničí existují specializované P2P platformy, jedná se například o švýcarskou platformu Splendit nebo britskou platformu Lendwise. V České republice může student získat P2P půjčku přes Benefi či Zonky. (CrowdSpace OÜ, 2022).

Dle College Finance Company (2020) mezi výhody studentských P2P úvěrů patří:

- nižší úrokové sazby – student si půjčuje od jednotlivce, nikoliv od právnické osoby, které musí pokrýt režijní náklady a platy zaměstnanců,
- P2P půjčky jsou osobnější než půjčky od banky – zejména pro věřitele, kteří chtějí vědět, komu a na co peníze půjčují,
- schvalovací proces je kratší.

Mezi nevýhody dle College Finance Company (2020) patří:

- P2P studentské půjčky jsou krátkodobějšího charakteru – věřitelé očekávají, že budou splaceni do jednoho až tří let,
- neexistuje možnost odložení splátky půjčky nebo nárok na odpuštění studentské půjčky,
- student je podroben důkladnému prověření při získávání půjčky, co se týče osobního života a finanční situaci.

2.5 Výhody a nevýhody P2P půjček

Tato podkapitola bude zaměřena na popis výhod a nevýhod P2P půjček, jak ze strany žadatele (budoucího dlužníka), tak i ze strany investora (budoucího věřitele).

Výhody P2P půjček z pohledu žadatele o úvěr jsou následující.

1. Platformy pomáhají získat půjčku těm lidem, kteří nesplňují představy bank o typickém bonitním klientovi. Jedná se tedy o ty, kteří mají nepravidelný příjem nebo si půjčku nemohou dovolit z hlediska krátké peněžní historie (Estateguru OÜ, 2022).
2. Prostřednictvím online prostředí je celý proces vyřizování P2P půjčky rychlejší, flexibilnější. Služby platformem nemají omezenou otvírací dobu jako je tomu u bankovních institucí a jsou dostupné kdykoliv (NerdWallet Ltd., 2022).
3. P2P platformy mohou nabízet atraktivnější úrokové sazby než bankovní instituce či stavební spořitelny. Například banka MONETA Money Bank nabízí spotřebitelský úvěr okolo 7,24 % p. a. P2P platformy si tak za pomoci investorů mohou dovolit poskytovat půjčky žadatelům, kteří jsou více bonitní, a to za podmínek srovnatelných s bankovními institucemi. Platforma Zonky nabízí půjčky od 4,99 % p. a. (Air Bank, a.s., n. d.)
4. Úrokové sazby jsou po celou dobu splácení úvěru zafixovány.
5. P2P platformy si zakládají na důkladné analýze každé jednotlivé žádosti žadatele o půjčku. Platforma tím snižuje riziko a případnou nedůvěru, která může nastat mezi žadatelem a investorem (Renton, 2015).
6. Některé stránky mohou poskytnout P2P půjčky lidem, kteří mají nízké úvěrové hodnocení. Platformy jsou ochotny poskytnout nižší obnos peněz než bankovní instituce, které mají často stanovenou minimální výši úvěru (NerdWallet Ltd., 2022).
7. Některé platformy umožňují předčasné splacení P2P půjčky, a to bez sankce (Estateguru OÜ, 2022).
8. Žadatelé půjček obdrží peněžní prostředky rychleji než v bance. Důležité je, jak rychle se investoři složí na jeho půjčku (Estateguru OÜ, 2022).

Nevýhody P2P půjček z pohledu žadatele o úvěr jsou tyto.

1. Aby byla přijata žádost žadatele o půjčku je třeba, aby žadatel svým záměrem přesvědčil více osob, než je tomu při žádosti o úvěr v bankovních institucích. V tomto případě dochází ke ztrátě anonymity a tato volba je jen na žadateli, protože

ne každému je příjemné zveřejňovat své osobní informace na platformách P2P (CrowdSpace OÜ, 2022).

2. Žadatel musí nad rámec úrokové sazby zaplatit i další poplatky, které jsou účtované za půjčku (Estateguru OÜ, 2022).
3. V případě, že má žadatel špatný úvěrový rating, může nastat situace, že mu platforma poskytne půjčku za vyšší úrokovou sazbu, než kterou si účtují tradiční poskytovatelé půjček (NerdWallet Ltd., 2022).
4. Některé vybrané platformy mají přísně stanovená úvěrová pravidla. Na základě těchto úvěrových pravidel platformy selektují ty, kteří stanovené podmínky nesplňují a půjčka jim poskytnuta nebude. Jedná se o velmi rizikové žadatele (NerdWallet Ltd., 2022).
5. V případě potíží se splácením půjčky není zajištěna ochrana, kterou by žadatel získal při půjčce od klasického věřitele. Platforma P2P může předat nedobytné pohledávky inkasní agentuře, která může žadatele dostat až před soudu (Estateguru OÜ, 2022).
6. Při zveřejnění žádosti o půjčku na P2P platformě není zaručeno, že investoři půjčku zafinancují (Renton, 2015).

Nevýhody P2P úvěrování pro investora jsou stanoveny následovně.

1. Díky investování na P2P platformě může investor získat vyšší výnosy z investice, než z tradičního spořicího nebo běžného účtu (Estateguru OÜ, 2022).
2. Investoři se sami rozhodují, kterého žadatele zvolí a kolik mu půjčí peněz (Zone, 2016).
3. Některé platformy mají rezervní fondy na ochranu investorů v případě, že dlužníci nebudou schopni splácet půjčky (Estateguru OÜ, 2022).
4. Investoři mají možnost diverzifikovat své portfolio tím, že vloží finanční prostředky do více investic a zmírnit tak možná rizika. Diverzifikovat mohou do různých typů úvěrů, projektů a trhů, čímž zajišťují vyšší bezpečnost svých investic (Estateguru OÜ, 2022).
5. Investoři mohou začít investovat na vybraných platformách s nízkou počáteční investicí, řádově od stovek korun (Zone, 2016).
6. P2P platformy provádějí vlastní protokoly hodnocení rizik pro žadatele o úvěr, aby zajistily, že budoucí dlužníci jsou důvěryhodní (NerdWallet Ltd., 2022).

Nevýhody P2P úvěrování z pohledu investora jsou.

1. Investor je povinen platit daně z výnosů P2P portfolia (Zone, 2016).
2. P2P půjčky jsou nekryté a nejsou ani zaručené státem, pokud dlužník není schopen splácet svůj úvěr, investor se dostane do finanční ztráty (Estateguru OÜ, 2022).
3. Investor vkládá finanční prostředky na dlouhou dobu, podmínkou je minimálně jeden rok (Estateguru OÜ, 2022).
4. Investor nemá záruku, že získá zpět investovanou částku v plné výši. Úvěrové selhání může být jednou z příčin (NerdWallet Ltd., 2022).
5. Z důvodu předčasného splacení P2P půjčky dlužníkem mohou být výnosy nižší (NerdWallet Ltd., 2022).
6. P2P půjčky jsou na českém úvěrovém trhu poměrně krátce. Může tedy dojít k legislativní úpravě (NerdWallet Ltd., 2022).

2.6 Rizika spojená s P2P investováním

Investice do P2P půjček je spojena s řadou potenciálních rizik. Jedná se především o rizika spojená se samotnými subjekty P2P investování, další rizika vyplývají z působení vnějších vlivů. Jednotlivé P2P platformy se budou snažit v budoucnosti část rizik eliminovat, čímž dojde ke zvýšení jejich důvěryhodnosti.

Úvěrové riziko

Úvěrové neboli též kreditní riziko je riziko ztráty banky, které vyplývá ze selhání smluvní strany tím, že nedostojí svým splatným závazkům podle podmínek stanovených ve smlouvě, na základě které se banka stala věřitelem smluvní strany. U P2P investování hrozí riziko nesplacení úvěru dlužníkem. V bankovních institucích nese kreditní riziko vždy banka, která před poskytnutím úvěru důkladně posuzuje schopnost dlužníka splácet úvěr. Tímto opatřením tak předchází vzniku ztrát. V oblasti P2P investování nese riziko ve většině případů právě investor, v ostatních případech, kdy je sama platforma investorem, nese riziko i ona sama (Swaper, 2021).

Žadatel o půjčku, který vstupuje na platformu, musí doložit informace týkající se jeho identifikace. Například platforma Zonky nejprve kontroluje doklady totožnosti, a to buď prostřednictvím občanského průkazu nebo potvrzení o trvalém pobytu v případě cizinců. Platforma se tak snaží z registru neplatných průkazů zjistit, zda daný doklad není kradený. Následně ověřuje zaměstnání, jaké má žadatel zdroje příjmů a pracovní

reference. Veškeré tyto informace, jak pozitivní, tak i negativní, zahrnuje platforma do ratingu žadatele. Jsou dostupné na Tržišti. Zonky také vytváří ekonomický model pro každého žadatele a propočítává, jaké dopady na jeho finanční situaci bude půjčka mít. Platforma také kontroluje, zda se nejedná o podvod při půjčování. Tyto kontroly platforma rozšířila o poznatky ze zahraničních P2P platforem. Žadatel je prověřen také v jiných rejstřících, jako je například SIR, ARES a CEE. Společnost Zonky má jako jediný poskytovatel P2P půjček přístup k úvěrovým databázím, především se jedná o Solus, NRKI a BRKI. Tyto úvěrové databáze fungují na bázi reciprocity, to znamená, že Zonky je povinna do těchto databází vkládat i své dlužníky. Tento proces má za cíl vyřadit z procesu žádosti o půjčku ty žadatele, kteří nevyhovují měřítkům ratingových skupin (Air Bank a.s., n. d.).

Investor také provádí vlastní analýzu kreditního rizika, a to na základě informací, které jsou zveřejněny na profilu žádosti o půjčku nebo z hrubých dat, které jsou k dispozici u platforem. Investor je z nich schopen vyčíst dlouhodobý trend míry nesplacení u jednotlivých ratingových skupin (Bock, 2017).

Měnové riziko

Měnové riziko nebo též kurzové riziko se týká kolísání směnných kurzů a poplatků spojených s prováděním převodů. V současné době se více rozvíjí tzv. peer to peer směnárenské služby. Prostřednictvím online P2P platformy mohou jednotlivci nalézt a bezpečně vyměnit svoji měnu s jednotlivci v jiných zemích za výrazně nižší náklady, než je tomu u běžných směnárnách. Většina P2P společností je přesvědčena, že právě díky této online službě její klienti ušetří až 90 % nákladů na poplatcích při mezinárodním převodu měn (Swaper, 2021).

P2P směnárna probíhá prostřednictvím internetu a uživatelé tak mohou k jakékoliv výměně použít stolní počítače, mobilní telefony či tablety. V rámci této služby není k dispozici prostředník, jako jsou banky a uživatelé tak mohou obchodovat mezi sebou a získat tak lepší kurz na své burze. Tyto směnární jsou vhodné pro běžné měny, jako je dolar, euro, libra a jen, protože v těchto měnách obchoduje nejvíce uživatelů. Protože platformy závisí na propojení jednotlivých uživatelů v různých zemích, uživatelé menších měn nemusí najít vhodnou odpovídající shodu. Někteří uživatelé mohou narazit na fakt, že určité platformy s menšími měnami vůbec nepracují. Důvodem může být nízká

likvidita či regulace, které těmto burzám brání získat licenci v příslušné zemi (Swaper, 2021).

Riziko likvidity

Některé platformy v České republice neumožňují investorovi prodat svoji investici na sekundárním trhu P2P půjček, a tím tak disponovat s investovanými penězi ještě před datem splatnosti úvěru. Na sekundárních trzích mohou čeští investoři investovat přes online platformu Bondster, Zonky a Mintos. V roce 2017 vznikl také P2P FinTech, který funguje jako investiční marketplace a propojuje investory s prověřenými poskytovateli půjček z České republiky a zahraničí (Fintree, 2021).

Právě sekundární trh kryje riziko likvidity. V rámci tohoto trhu se daný investor dostane rychleji k finančním prostředkům. Sekundární trh umožňuje obchodovat s investicemi v menším rozsahu, které musí splňovat následující podmínky:

- minimálně jedna splátka musí u půjčky proběhnout – tím se sníží riziko dané investice.
- půjčka nesmí být více než 1 den po splatnosti (Fintree, 2021).

Riziko platformy

Stejně jako u jiných společností, i zde existuje riziko, že daná platforma zkrachuje. Krach může být způsoben nedostatkem investorů, půjček nebo příliš vysokými nesplacenými úvěry. V tomto případě musí platforma vyhlásit bankrot a investoři tak riskují ztrátu svých peněz. Například v případě likvidace investiční platformy Swaper by si investoři ponechali práva na postoupení své půjčky a měli by plná oprávnění pokračovat v uplatňování nároků vůči dlužníkovi. Důvodem je, že veškeré smlouvy o postoupení práva společnosti Swaper jsou převedeny a jsou ve vlastnictví investora, jakmile začne financování. To znamená, že investor stále bude vlastnit své investice i v případě, že daná platforma zkrachuje (Swaper, 2021).

2.7 Právní úprava P2P platform v České republice a v zahraničí

V této části diplomové práce budou popsány právní úpravy alternativní formy financování v České republice a ve světě. U P2P financování se investoři a dlužníci nikdy neseťkají. P2P platforma uzavírá smlouvu o úvěru s daným dlužníkem a zároveň díky vloženým investicím ze strany investora vzniká určitá forma vztahu mezi ním a danou

platformou. Investoři vkládají své volné peněžní prostředky na platformu a očekávají, že budou moci zainvestovat část nebo celou výši půjčky. Za toto uložení peněz platforma vyplácí investorovi zpět jistinu a úrok. Ten splácí dlužník dané P2P platformě. Z tohoto zprostředkování si P2P platforma účtuje poplatek. Trh P2P půjček oproti bankovnímu sektoru podléhá poměrně nízké regulaci, a to z důvodu, že P2P platformy nepřijímají depozita, za která by nesla odpovědnost.

2.7.1 Právní úprava P2P půjček v USA

Americká komise pro cenné papíry a burzu (SEC) v roce 2008 rozhodla, že se veřejně obchodovatelné společnosti, stejně tak jako americká platforma P2P půjček, musely registrovat u SEC a nabízet cenné papíry k prodeji skrz prospekt. Veškeré americké P2P platformy se musely zaregistrovat u SEC jako emitenti cenných papírů nabízených veřejnosti, anebo ukončily svoji činnost (Lending Club, 2017).

Americké P2P platformy jsou zaregistrovány u SEC a vydávají prospekty, podle kterých prodávají investorům cenné papíry, které jsou závislé na splátkách od úvěrovaných. Jestliže se investor rozhodne investovat do některého z nabízených úvěrů, kupuje si tím cenný papír, který vytváří právní vztah, a to mezi P2P platformou a investorem, nikoliv mezi úvěrovaným a investorem (Lending Club, 2017).

P2P úvěrování je ve Spojených státech amerických velmi regulován. Každá jednotlivá platforma musí tedy být registrovaná u SEC a podávat roční a čtvrtletní zprávy o hospodaření a také vydávat zmíněné prospekty pro svoji činnost. Výhodou je, že každý cenný papír je obchodovatelný na sekundárním trhu, čehož využívají platformy ve spolupráci s makléřem, který je registrovaný právě u SEC. Na základě tohoto poté mohou investoři veřejně prodávat své investice a získat své peníze dříve, než kdyby museli čekat, až úvěrovaný splatí daný úvěr (Slattery, 2013).

2.7.2 Právní úprava P2P půjček v Evropě

Regulace P2P úvěrování je v rámci Evropy nejednotná a liší se stát od státu. Právě tato nejednotnost se jeví jako problém z hlediska rozvoje P2P úvěrování v Evropě. Vhodným řešením je tvorba jednotných pravidel ve všech členských státech Evropské unie (Kleverlaan & Wenzlaff, 2021).

Velká Británie patří mezi nejdůležitější evropský trh s P2P půjčkami. Odlišnost od amerického LendingClubu spočívá v tom, že britská Zopa je založena na principu

úvěrové smlouvy, která se uzavírá mezi samotnými investory a úvěrovanými. Daná společnost následně spravuje úvěry jménem investorů a má na starost celou platformu. P2P úvěrování je od roku 2014 regulováno Úřadem pro finanční řízení (FCA), který dohlíží na kapitálový trh. Získání dané licence od FCA je podmínkou pro fungování určité platformy ve Velké Británii. Platforma musí mít základní kapitál v minimální hodnotě 50 000 britských liber, zároveň má povinnost zajistit program pro případné ukončení platformy a pravidelně podávat informace o hospodaření vůči investorům a FCA (Crowdfund Insider, 2014).

Pro P2P úvěrování byl ve **Francii** přijat speciální zákon, který říká, že se platforma musí zaregistrovat. V zákoně jsou stanoveny částky, kolik daná osoba může poskytnout peněžních prostředků v rámci jednoho úvěru a jak velkou částku může osoba na základě jednoho úvěru získat. Ve Francii je P2P úvěrování ve směru B2B zakázáno. Naopak v **Německu** je vyžadována bankovní licence, aby bylo možné provozovat P2P platformu. V **Belgii** je P2P úvěrování zcela zakázáno (Kleverlaan & Wenzlaff, 2021)

2.7.3 Právní úprava v České republice

Pro P2P půjčky v České republice není legislativa prozatím uzákoněna, ale i přesto existují některé závazné zákony. Aby bylo možné provozovat danou platformu, je zapotřebí získat živnostenské oprávnění, které se nazývá „Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru“ a dle zákona č. 455/1991 Sb. se jedná o živnost vázanou.

Zákon č. 370/2017 Sb. o platebním styku

Pro to, aby mohla daná platforma fungovat v České republice, je zapotřebí, aby se zaregistrovala u České národní banky a získala povolení ve smyslu zákona o platebním styku, který upravuje náležitosti spojené s převodem peněžních prostředků. Česká národní banka vede P2P platformy jako poskytovatele platebních služeb malého rozsahu. Poskytovatel má oprávnění poskytovat platební služby jen tehdy, jestliže měsíční průměrná výše splátek jím provedených platebních transakcí v České republice nepřesahuje za posledních 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců výši 3 000 000 EUR (Beran et al., 2020).

V roce 2018 byla zavedena nová směrnice, ve které došlo k rozšíření subjektů mající oprávnění poskytovat platební služby. Do roku 2018 směli poskytovat platební služby

pouze banky, zahraniční banky, spořitelní a úvěrní družstva, poskytovatelé platebních služeb malého rozsahu a Česká národní banka. Od roku 2018 budou moci službu poskytovat i držitelé poštovní licence. Nový zákon také snižuje limity pro odpovědnosti uživatele při neautorizované transakci, která nastane při použití ztracené či odcizené karty. Ve starém zákoně nesl uživatel ztrátu za tyto transakce do výše 150 EUR, nový zákoník hranici snížil na 50 EUR (Macek Legal, 2017).

Zákon č. 257/2016 Sb. o spotřebitelském úvěru

Pro P2P platformy začal platit zákon č. 257/2016 Sb. o spotřebitelském úvěru s účinností od 1. 12. 2016. Podle tohoto zákona musí mít každý poskytovatel licenci od České národní banky, bez které nelze úvěry poskytovat. V zákoně jsou uvedena práva a povinnosti podle kterých má P2P platforma povinnost se řídit. Spotřebitelský úvěr se definuje jako peněžitá zápůjčka, úvěr, odložená platba nebo obdobná finanční služba, která se poskytuje spotřebiteli. Zákon také uvádí, že počáteční kapitál musí činit minimálně 20 milionů Kč a musí být udržován alespoň ve výši, která odpovídá 5 % objemu poskytnutých a dosud nesplacených úvěrů (AION CS, s.r.o., 2016).

Vyhláška č. 384/2016 Sb. o odborné způsobilosti pro distribuci spotřebitelského úvěru

Tato vyhláška stanovuje požadavek týkající se řádného zaučení zaměstnanců, kteří mají oprávnění poskytovat nebo zprostředkovávat spotřebitelský úvěr. Znalosti jsou ověřeny odbornou zkouškou, na které dohlíží komise České národní banky (Česká národní banka, 2016).

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (GDPR)

Zákon č. 101/200 Sb. o ochraně osobních údajů byl nahrazen od 25. 8. 2018 novým Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních. Toto nařízení představuje právní rámec ochrany osobních údajů, který je platný v rámci zemí EU. Nařízení brání občany proti neoprávněnému zacházení s jejich osobními údaji (Uoou.cz, 2016).

Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník

Zápůjčka je zprostředkována skrze platformu a dle zákona č. 89/2012 Sb. o občanském zákoníku byl termín půjčka nahrazen pojmenováním zápůjčka. Název úvěru se však u jednotlivých platform liší, některé uzavírají smlouvu o půjčce, některé

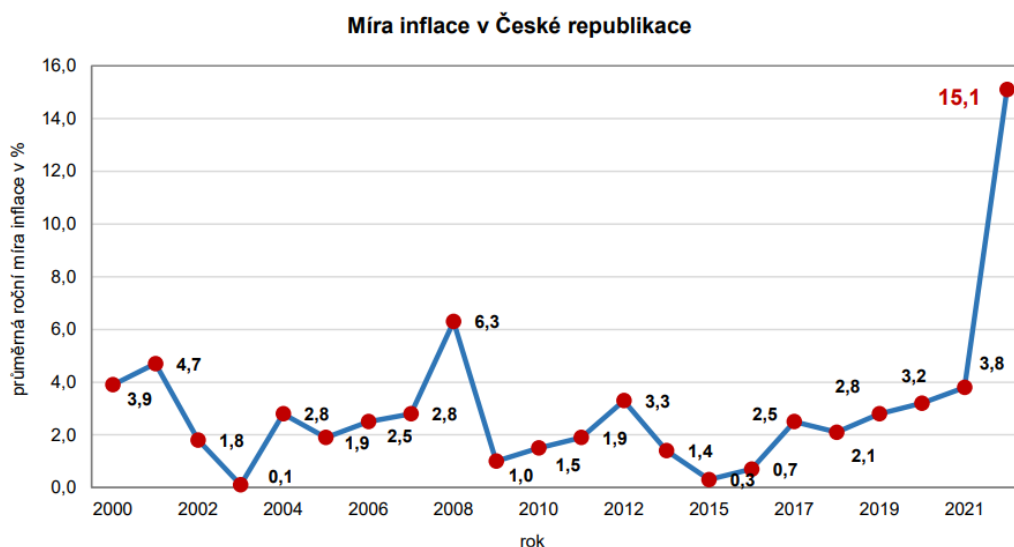
smlouvu o zápůjčce a jiné smlouvu o úvěru. Podle občanského zákoníku název není důležitý, podstatné je, aby ve smlouvě byly uvedeny veškeré náležitosti stanovené dle zákona o spotřebitelském úvěru (Slanina, 2017).

2.8 Investice do P2P půjček

P2P půjčky jsou postaveny na investorech (fyzických osob). Tento fakt je doložen i sloganem P2P platformy Zonky, který zní následovně: „Lidé půjčují lidem. Levněji a s klidem“. Investorem se může stát kdokoliv, kdo má k dispozici volné finance a chce je zhodnotit. Zájem investorů o P2P investování se rozrostl během několika posledních let ve světle nulových úrokových sazeb, ve kterém je obtížné vydělat na aktivech s pevným výnosem více než 1 % ročně. P2P investování poskytuje vysoce výnosnou alternativu, jedná se však o riskantní investici.

V současné době, kdy se výše úrokových sazeb vyšplhala na 6,34 %, se čím dál tím více lidí uchyluje k P2P půjčkám, protože žadatel o půjčku získá nižší úrok než u banky, investor zase získá vyšší úrok než při spoření v bance. Vzhledem k narůstající inflaci se investoři snaží přemýšlet, kam vložit svá volná aktiva, aby se jim co nejlépe zhodnotila. Jednou z nabízených možností je právě investice do P2P půjček. Půjčky typu P2P, ve kterých poskytují investoři spotřebitelům nezajištěné osobní půjčky jsou odměňovány průměrnými ročními výnosy okolo 8 % až 10 %. P2P půjčování může také produkovat předvídatelný pasivní příjem. (Banky.cz, 2021).

Obr. 4: Míra inflace v České republice



Zdroj: Český statistický úřad, 2022

2.8.1 Způsoby investování

Investování do P2P půjček má jednu velkou výhodu a to takovou, že investor nepotřebuje žádný velký kapitál. Minimální vklad na platformě Zonky je 10 000 Kč, Bondster má 100 Kč, Mintos 250 Kč a Portinvest 12 500 Kč. Dalším důležitým faktorem je, že žadatelé o půjčku jsou přímo ověřováni platformou. Jedinou odpovědností investora je vybrat, do kterých půjček chce investovat a vybírat platby za každou poskytnutou půjčku. Jednotlivé platformy mají stanovený vlastní risk management, podle kterého hodnotí bonitu klienta. Platforma Zonky si sama určuje výši úrokové sazby, naopak Bankerat či Prestito umožňují potenciálnímu dlužníkovi zvolit maximální výši úroku. Na žadatelovo půjčku se zpravidla skládá více investorů, z nichž každý se na půjčce podílí menší částkou (MoneyUnder30, 2022).

Odměny z P2P investování jsou následující.

1. Nízká bariéra vstupu – P2P portfolio lze vytvořit s minimálním množstvím kapitálu, což z něj činí jednu z nejméně nákladných forem investování.
2. Měsíční příjem – investoři jsou vypláceni každý měsíc, kdy dlužníci zaplatí své půjčky. Solidní portfolio půjček tak může generovat pravidelný pasivní příjem.
3. Vyšší výnosy – nejatraktivnějším aspektem pro investory je potenciál vyšších výnosů.
4. Specifická kontrola – investoři se sami rozhodují, jaký typ půjček budou financovat. Sami si určují i termíny, rozsah úvěrového skóre a poměr dluhu k příjmu dlužníků, se kterými jsou ochotni spolupracovat.
5. IRA – některé platformy nabízejí věřitelům možnost si založit účet IRA, Roth IRA nebo rollover 401(k). To nabízí daňové výhody v tom, že zisky mohou být uloženy přímo na tyto účty.
6. Diverzifikace půjček – investoři mají možnost financovat celé půjčky nebo jen část, aby tak rozložily riziko mezi různé půjčky (YieldStreet, Inc., 2022).

2.8.2 Rizikovost investice

Vždy se musí brát v potaz možné riziko z investice, a to v případě, kdy se investor rozhodne investovat do úvěru na P2P platformě. Každé investování je založeno na principu podstupování rizika za účelem dosažení výnosu. K minimalizaci rizika je vhodná již zmíněná diverzifikace, to znamená, že například částka 200 000 Kč může být rozložena na 40 půjček. Lze říci, že riziko a odměna jdou ruku v ruce, tedy čím větší

riziko je investor ochoten podstoupit, tím větší potenciální odměnu může získat. Investorovi žadatele o úvěr označují některé P2P platformy tzv. ratingem, na jehož základě stanoví úvěru úrokovou sazbu, se kterou bude splácen. Úroková sazba se pohybuje v rozmezí od 3,99 % p. a. až do 19,99 % p. a. (YieldStreet, Inc., 2022).

P2P platforma umožňuje poskytnout investorovi informace o potenciálním dlužníkovi. Tyto informace musí poskytnout žadatel platformě v okamžiku podání žádosti o úvěr. Kromě základních informací může investor požadovat také prověření v registrech, které mu napomohou v rozhodování, zda žadateli půjčku zafinancovat nebo ne. Díky prověření v registrech se může investor vyhnout největšímu riziku, a to, že dlužník nebude splácet úvěr. Do neschopnosti splácet se může dostat dlužník z mnoha důvodů, mezi ně patří ztráta zaměstnání či dlouhodobá pracovní neschopnost. Pokud se dlužník v této situaci ocitne, je už jen na něm, zda bude spolupracovat či nikoliv (MoneyUnder30, 2022).

P2P platforma nejsou pojištěny a nejsou povinni se účastnit systému pojištění pohledávek z vkladů u Garančního systému finančního trhu (dříve Fond pojištění vkladů). Protože jsou úvěry nezajištěné, při krachu platformy investoři nemají žádný nárok na náhradu svých investovaných peněz. Z tohoto důvodu je velmi důležité, aby investoři své vložené investice diverzifikovali. Možnost splatit předčasně svůj dluh má i dlužník a P2P platformy ve většině případů toto předčasné splácení nijak nesankcionují. (MoneyUnder30, 2022).

Mezi rizika, která je nutná zvážit, patří:

1. Potenciální selhání – P2P půjčky jsou nezajištěné a jsou poskytovány jednotlivcům – fyzickým osobám, což znamená, že s sebou nesou riziko nesplacení. V případě, že dlužník nesplácí, zvláště pokud je to předčasně v době splatnosti půjčky, je možné ztratit 100 % investici. Proto je důležité pro rozložení rizika diverzifikovat své investice (YieldStreet, Inc., 2022).
2. Žádné pojištění FDIC – na rozdíl od bankovních investic nejsou P2P investice kryty pojištěním FDIC. To znamená, že v případě prodlení dlužníka investor nedostane žádnou náhradu nebo nebudou vráceny finanční prostředky, když peer to peer platforma selže (MoneyUnder30, 2022).
3. Vyčerpání kapitálu – splátky jistiny a úroků z úvěrů jsou u P2P půjček vymáhány současně během doby splatnosti a investice se na konci doby splatnosti vyčerpá až na nulu. To se liší od tradičních cenných papírů, ve kterých se na konci období

vrací celková částka investorova původního kapitálu. Proto je důležité, aby investor při provádění plateb oddělil jistinu a úrok nebo výnosy zcela reinvestoval. Pokud nebude platby reinvestovat a utratí je všechny, nebude mít z investice po jejím skončení žádný investiční kapitál (YieldStreet, Inc., 2022).

4. Omezená likvidita – na sekundárním trhu je možné prodávat pouze omezený počet investic, které se navíc musí prodávat se slevou, stejně tak není možné prodat směnku na půjčku, která je v prodlení. P2P investování je do značné míry strategií buy-and-hold, tedy strategie nákupu a držení (MoneyUnder30, 2022).

2.8.3 Výnosnost investice

P2P investování v porovnání s akciovým trhem dává investorům možnost vydělat více peněz. Průměrná roční výnosnost investic se pohybuje v rozmezí od 8–10 % p. a. Jak již bylo zmíněno, je nezbytné, aby investor pro maximalizaci svého výnosu rozložil své investice mezi více půjček. P2P platforma odečítá od výnosu poplatky, které si účtuje za zpřístupnění investice, které se pohybují v rozmezí od 1 % až do 5 % z výše poskytnuté investice (Žlutý meloun, n. d.).

2.8.4 Danění výnosů z P2P investic

Investoři na P2P platformách získávají úrok z částky, kterou půjčují, proto jsou tedy úrokové výnosy z P2P půjček zdanitelné. Výnosy je nutné zdanit 15 % daní a uvést je do daňového přiznání. Výnosy se daní podle § 8 nebo § 10 zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů (ZDP). Podle § 8 ZDP se zdaňuje přímá investice do jedné půjčky, ale podle § 10 ZDP se příjmy daní z participace, která funguje prakticky jako kreditní derivát a ty se zdaňují podle § 10 ZDP. Příjmy z participace se daní v případě, kdy součet příchozích splátek z půjček, které investor zainvestoval, bude větší než finanční prostředky, které do nich v rámci participace investor investoval. Jako daňový výdaj nelze uplatnit žádné výdaje, jako je například poplatek za správu portfolia (Finlord, 2017).

Například Zonky jednou ročně, zpravidla v lednu nebo v únoru, vystaví potvrzení o obdržených úrokových příjmech za příslušné účetní období. Tyto příjmy je nutné uvést v daňovém přiznání za dané účetní období. Daňové přiznání se za rok 2022 podává do 3. dubna 2023, pro podání daňového přiznání elektronicky je lhůta prodloužena

do 2. května 2023. V případě, že daňové přiznání za Vás podává daňový poradce, lhůta pro podání je do pondělí 3. července 2023 (Finanční správa, 2023).

Výnosy z produktu Zonky Rentiér nepodléhají zdanění v těchto případech.

1. Investor má pouze jedno zaměstnání a jeho příjem nepřesáhne 48násobek průměrné mzdy (40 353 Kč), tedy pro rok 2022 se jedná o částku 1 936 944 Kč.
2. Investor nemá žádné jiné investiční produkty (akcie, spořicí účet či podílové fondy vlastněné 3 a více let se do toho nezapočítávají), ani jiný druh příjmů (například příjmy z pronájmu).
3. Příjem ze Zonky Rentiéra není vyšší než 6 000 Kč za kalendářní rok. To odpovídá investované částce cca ve výši 80 000 Kč. Výnosy z úroků se nepravidelně připisují k termínu dané splátky, proto je třeba zkontrolovat výši připsaných příjmů za dané zdaňovací období (Air Bank, a.s., n. d.).

Příklad, kdy výnosy z produktu Zonky Rentiér nepodléhají dani z příjmu fyzických osob.

- Aktivace účtu a počátek investování započne 1. ledna 2022, vložená částka je 60 000 Kč.
- Daná jistina je investovaná do pohledávek s rozdílným hrubým úrokovým výnosem (dle alokačního klíče u Zonky Rentiéra).
- Průměrný očekávaný hrubý úrok ze všech pohledávek je ve výši 8,7 % p. a.

Z výše uvedených poznatků vyplývá, že roční příjem bude ve výši 5 220 Kč (60 000 x 8,7 %). To znamená, že daňový základ je 5 220 Kč a příjem ze Zonky je nižší než 6 000 Kč za daný kalendářní rok. Nevznikla tedy povinnost podat daňové přiznání dle § 38 odst. 2 ZDP (Air Bank, a.s., n. d.).

Výnosy z produktu Zonky Rentiér podléhají zdanění v těchto případech:

1. Příjem z investičních produktů či jiných zdrojů přesáhne částku 6 000 Kč za kalendářní rok. Příkladem může být pronájem či prodej majetku.
2. 2 a více zaměstnání najednou.
3. Máte jedno zaměstnání, ale roční příjmy přesáhnou 48násobek průměrné mzdy. Pro rok 2022 se jedná o částku 1 936 944 Kč.
4. Podnikáte jako osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ).

Příklad, kdy výnosy z produktu Zonky Rentiér podléhají zdanění:

- Aktivace účtu a počátek investování započne 1. ledna 2022, vložená částka je 150 000 Kč.
- Daná jistina je investovaná do pohledávek s rozdílným hrubým úrokovým výnosem (dle alokačního klíče u Zonky Rentiéra).
- Průměrný očekávaný hrubý úrok ze všech pohledávek je ve výši 8,7 % p. a.

Investor má roční příjem ve výši 13 050 Kč ($150\,000 \times 8,7\%$), tato částka tvoří i daňový základ. Jedná se o příjem podle § 8 odst. 1 písm. g) ZDP a podléhá zdanění sazbou 15 % z příjmů. Daň z investování bude ve výši 1 958 Kč ($13\,050 \times 15\%$). V tomto případě vznikla povinnost podat daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob. Jedná se tedy o příjem z kapitálového majetku a proti tomuto druhu příjmu nelze uplatnit poplatek za správu portfolia jako daňový výdaj (Air Bank, a.s., n. d.).

Zjednodušeně řečeno se daňové přiznání podle § 38 odst. 2 nepodává v případě, kdy má investor příjmy ze závislé činnosti (je zaměstnanec) a ostatní příjmy dle § 7 až § 10 nepřesáhnou částku 6 000 Kč (Finlord, 2017).

3 Peer to peer půjčky v České republice a v zahraničí

Nejvýznamnější P2P platformy jsou v zahraničí, a to konkrétně ve Spojeném království (VB) a ve Spojených státech amerických. Na trhu nejvíce obstála britská platforma Zopa nebo největší online P2P platforma LendingClub. I v České republice v dnešní době existuje mnoho významných platform. V roce 2010 v České republice začala fungovat P2P platforma Bankerat. Vznikaly i jiné platformy, jako je například Spotipay, Benefi, Žlutý meloun a další. Díky masivním reklamám se v roce 2015 dostala na vrchol P2P platforma Zonky, která se v současné době řadí mezi nejúspěšnější platformy v České republice.

Diplomová práce bude zaměřena na platformy jako je Bankerat, Benefi, Zonky, Žlutý meloun, Prestito a Skyloan, ze zahraničních platform bude více přiblížena největší online P2P platforma LendingClub.

3.1 Bankerat

Nebankovní P2P portál Bankerat patří mezi nejstarší platformy působící na českém úvěrovém trhu. Portál byl založen v roce 2010 a jedná se o internetovou aukční platformu zaměřující se na poskytování a správu P2P půjček. Na vzniku platformy se podíleli lidé se zkušenostmi v oblasti bankovníctví a informačních technologií. Na vývoji internetového portálu www.bankerat.cz se využily zkušenosti z již působících zahraničních P2P platform (5nej.cz, 2023).

Internetová aukční platforma působí úspěšně na českém trhu již 13 let a zprostředkovává úvěry od 10 000 Kč až do 1 500 000 Kč. Platforma je založena na tom, aby zajistila kontakt mezi investorem a daným žadatelem. Internetové platforma na svých webových stránkách zveřejňuje žádosti o úvěr, do kterých investoři následně investují. Žadatel si volí investory, stejně tak si volí i horní hranici úrokové sazby, dobu splatnosti a výši půjčky. Pokud si žadatel vybere vysokou úrokovou sazbu, je větší pravděpodobnost, že ho investor zafinancuje. Online aukční platforma nemá mnoho. Důvodem je, že daný investor nemá v případě poskytnutí půjčky jistotou, že mu daný dlužník bude výši půjčky schopen splatit. Velká většina investorů odmítá investovat na online P2P platformě z důvodu, že si žadatele o půjčku mohou určovat podmínky. Investor však nemá povinnost na ně přistupovat. Na aukčním portálu www.bankerat.cz se zveřejňují úvěrové nabídky s maximální úrokovou sazbou, investoři nabízejí své peníze s úrokovou sazbou

co nejnižší. P2P platforma Bankerat zveřejňuje žádosti o úvěr na Tržišti. Investoři mají možnost nahlédnout do jednotlivých aukcí detailněji a poznat tak více do hloubky daného žadatele o půjčku. Protože investoři nabízejí investice s nízkými úrokovými sazbami, svádí mezi sebou souboj o to, který z nich danému žadateli půjčí své volné finanční prostředky. Vzápětí na to si investor vybere tu žádost, která splňuje jeho požadavky. Na internetové platformě se obchoduje pouze v českých korunách a měnové riziko z převodu cizích měn zde nehrozí (Finex.cz, 2022).

Tab. 1: Základní údaje o P2P platformě Bankerat

Vznik P2P platformy Bankerat	2010
Rozmezí úvěru	10 000 – 1 500 000 Kč
Průměrná výše úvěru	70 000 Kč
Průměrný úrok z úvěru	38 % p. a.
Splátky od	1 050 Kč
Poplatky	5 % z dlužné částky (při uzavření)
Doba splácení	6–72 měsíců

Zdroj: Vlastní zpracování dle Bankerat, 2023

Pro získání půjčky je potřeba splnit stanovené podmínky, jako je dosažení věku 18 let, trvalé bydliště na území České republiky. Jednou z důležitějších podmínek je, aby žadatel nebyl příliš zadlužen. U Bankeratu je možné zažádat o půjčku i v případě, že by žadatel měl negativní záznam v registru dlužníků nebo pokud je na něj uvalena exekuce. Každá žádost je v případě horšího ratingu posuzována samostatně, je nutné však doložit potvrzení o výši příjmů, informace týkající se dalších půjček či poskytnutých hypotékách. Pokud má žadatel exekuci a bylo mu umožněno podat žádost o půjčku, je už jen na samotném investorovi, zda i přes tento negativní záznam žadateli půjčí. Platforma nemá žádné skryté poplatky (Bankerat, 2023).

Tab. 2: Výhody a nevýhody investování na Bankeratu

Výhody	Nevýhody
<ul style="list-style-type: none"> • Průměrný výnos je vysoký 	<ul style="list-style-type: none"> • Podmínky klade dlužník
<ul style="list-style-type: none"> • Široká nabídka žádostí o půjčku 	<ul style="list-style-type: none"> • Rizikovost investování (důkladné prověření dlužníků)
<ul style="list-style-type: none"> • Možnost detailnějšího zobrazení dané půjčky 	<ul style="list-style-type: none"> • Chybí automatické investování
<ul style="list-style-type: none"> • Půjčky s doložením příjmů a zástavou nemovitosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Chybí sekundární trh
<ul style="list-style-type: none"> • Přehlednost platformy 	<ul style="list-style-type: none"> • Proces je korigován pouze prostřednictvím podpory

Zdroj: Vlastní zpracování dle Finex.cz, 2023

Pokud bude doba splatnosti vyšší nebo bude vyšší půjčka, žadatele musí doložit své příjmy nebo výpis z registru. Pokud vybraná půjčka bude v celkové hodnotě do 10 000 Kč a dobou splatnosti maximálně 12 měsíců, není zapotřebí, aby žadatel předkládal výpisy o výši jeho příjmů. Ovšem pokud půjčka bude do 1 500 000 Kč, žadatel je povinen předložit platné výpisy z registru. U vyšších částek úroková míra začíná od 9 % p. a. (Bankerat, 2023)

Internetová aukce je dokončena až v okamžiku souhlasu dlužníka s nabídkou investora. K dokončení žádosti má potenciální dlužník k dispozici 21 dní. Žadatel o půjčku je prověřen v registrech (například insolvenční rejstřík či Centrální evidence exekucí). Žádost o půjčku je schválena případně zamítnuta až po získání všech potřebných informací z výše uvedených rejstříků. Bonita, tedy schopnost splácet úvěr, je u klienta prověřena až v době přijetí některé nabídky od investora (Bankerat, 2023).

Žadatel má možnost si na začátku procesu zvolit typ půjčky, tu vybírá z následující nabídky.

Půjčka bez registrů a bez doložení příjmů

Tento typ půjčky je vhodný pro žadatele, kteří nechtějí dokládat výpisy z bankovního účtu a též nemusí dokládat pravidelné příjmy. Maximální výše půjčky je 10 000 Kč, splátky je možné rozložit až na 18 měsíců. Pokud se žadatel rozhodne splácet půjčku

postupně, dosáhne velmi nízké měsíční splátky, kterou ze svého příjmu velmi snadno splatí. Nevýhodou tohoto typu půjčky je však velmi vysoký úrok, který může být až 55 % p. a. (5nej.cz, 2021).

Půjčka bez doložení příjmů

U této půjčky žadatel místo svých příjmů dokládá výpisy z bankovního, ale i nebankovního registru. Výpisy obsahují nejen historii žadatelových splátek za poslední 4 roky, ale také informace, z jaké finanční instituce žadatel v minulosti čerpal nebo současně čerpá jakýkoliv typ úvěru. Oproti bance se zde při schvalování půjčky nehodnotí v registru výskyt opožděných splátek. Při žádosti o půjčku se informace získané z registrů používají pouze k ověření údajů, jako je celková měsíční splátka či jaká je výše ostatních úvěrů, které žadatel má. Maximální výše půjčky je 30 000 Kč se splatností do 2 let. Ovšem i tento typ půjčky má velmi vysoké úrokové sazby (NavigatorUveru, 2021).

Půjčka bez registrů

K získání této půjčky je pouze zapotřebí, aby žadatel doložil výše jeho čistého příjmu od zaměstnavatele bez dokládání výpisu z bankovního a nebankovního registru. Kromě uvedení čistého příjmu musí zaměstnavatel také potvrdit, zda není zaměstnanec ve výpovědní lhůtě, případně zda nemá nějaké srážky ze mzdy, jako je například exekuce. Tento typ půjčky je vhodný pro seniory pobírající důchod či pro rodiče pobírající rodičovský příspěvek. Maximální částka půjčky je až 150 000 Kč, splátky může žadatel rozdělit na 3 roky (5nej.cz, 2021).

Půjčka s doložením příjmů a registrů

U této půjčky je zapotřebí, aby žadatel doložil nejen výši příjmů, ale také výpisy z bankovního a nebankovního registru případně daňové přiznání. Rovněž i u tohoto typu půjčky, stejně jako u půjčky bez doložení příjmu se při schvalování půjčky nehodnotí v registrech výskyt opožděných splátek. Hodnocení provádí bankovní instituce. Platformu Bankerat pouze zajímá, jak velkou částku měsíčně žadatel splácí a jaká je celková výše ostatních úvěrů, které má. Žadatel může zažádat o půjčku s doložením příjmů a registrů maximálně do výše 400 000 Kč s dobou splatnosti 4 roky. Žadatelka půjčky, která je na mateřské dovolené dokládá poslední platbu na mateřské dovolené, která je na bankovním účtu případně je zaslána poštovní stvrzenkou. Důchodce (starobní

či invalidní) dokládá poslední doklad o platbě důchodu, dostupné rovněž z bankovního účtu či poštovní stvrzenky. Studenti dokládají potvrzení o studiu (Bankerat, n. d.).

Půjčka se zástavou nemovitosti

Tato půjčka patří ze všech výše uvedených k těm nejlevnějším. Úroková sazba je od 9 % p. a. a maximální výše půjčky je 600 000 Kč. Splátky může žadatel rozdělit až na 6 let. Není zapotřebí, aby žadatel dokládal údaje z bankovních či nebankovních registrů, dokonce ani příjem. Tato půjčka je vhodná i v případě, že žadatel chce zastavit nemovitost, která není v jeho vlastnictví případně je na nemovitost použita jiná zástava, například hypotéka. I přesto, že je nemovitost v exekuci či už je zaslán exekuční příkaz k prodeji, bude žadateli půjčka poskytnuta. Žadatel nemusí platit vysoké částky za odhad nemovitosti či vyplňovat dotazníky týkající se nemovitosti. Společnost Bankerat vše zařídí, stačí pouze, že žadatel sdělí, kde se nemovitost nachází (Bankreat, n. d.).

P2P platforma Bankerat je registrovaná u České národní banky jako orgán dohledu nad finančním trhem a využívá nástroj zvaný „Rozhodčí doložka“. Tato doložka umožňuje zajišťovat rychlé a spravedlivé řešení vzniklých sporů mezi věřiteli a dlužníky. V případě, že dlužník není nadále schopen splácet a jeho splátka je v prodlení více jak 30 dní, automaticky dochází k zesplatnění půjčky. Věřiteli tak vznikne právo na zahájení soudního vymáhání částky a pokud nebude dlužník schopen dobrovolně uhradit dluh, dojde k exekuci majetku dlužníka. Pokud je půjčka ručena nemovitostí, dochází k prodeji nemovitosti či její zástavě (Finex.cz, 2023).

Výhody, proč si žadatel má vzít půjčku na Bankeratu, jsou následující.

- Výběr vhodného typu půjčky
- Ručitel či spolužadatel není zapotřebí
- Půjčky jsou bezúčelové
- Dlužník není závislý na bankovní instituci
- Půjčka je vhodná jak pro studenty, ženy na mateřské, tak i pro důchodce
- Půjčky jsou také vhodné pro ty, kteří mají exekuci či záznam v registru dlužníků

Nevýhody, proč by si žadatel neměl brát půjčku u Bankeratu jsou následující.

- Investorům nemusí vyhovovat podmínky nastavené žadatelem
- Čím je úroková sazba vyšší, tím je také vyšší šance, že investor žadateli půjčí peníze
- Vysoká úroková míra

Na internetové platformě podíl nesplacených půjček závisí na konkrétním typu půjčky. Největší podíl nesplacených půjček je u těch, které nevyžadují doložení příjmů či výpis z registrů. Naopak nejmenší podíl nesplacených půjček je u půjček zajištěných nemovitostí. Rizikovitost je ovlivněna nejen typem půjčky, ale také výší úrokové sazby. Ta je u půjček zajištěných nemovitostí nejnižší, a to průměrně okolo 15 % p. a., u půjček bez doložení příjmů je naopak nejvyšší, a to až 55 % p. a. (Finex.cz, 2023).

Zásadní odlišnost od P2P půjček v ČR a v zahraničí je anonymita, která je u P2P platformy dodržována i přes to, že poskytuje nadměrné množství o svých dlužnících (Bankerat, n. d.).

Obr. 5: Logo společnosti Bankerat



Zdroj: Bankerat, 2023

Modelový příklad Bankerat

Žadatel má zájem o půjčku ve výši 150 000 Kč. Doba splatnosti půjčky je 36 měsíců a roční úroková sazba je 18 %. Měsíční splátka žadatele vychází na 5 423 Kč. Za zpřístupnění platformy si Bankerat účtuje 5 % poplatek z celkové částky úvěru, minimální částka je však stanovena na 1 200 Kč. Dlužník musí zaplatit jednorázový poplatek ve výši 7 500 Kč. Celková výše dluhu splatná dlužníkem činí 195 228 Kč. RPSN po započtení jednorázového poplatku za zpřístupnění platformy je 24,04 %.

U půjček dlouhodobého charakteru bývá RPSN vždy nižší. Veškeré poplatky se strhávají až v okamžiku, kdy bude půjčka spuštěna. Bankerat nabízí půjčky s dobou splatnosti od 6 měsíců, maximálně však 72 měsíců. Žadatel půjčky obdrží na bankovní účet částku ve výši 142 500 Kč.

U všech modelových příkladů P2P platformem bude vypočtena výše měsíční splátky dle vzorce:

$$\text{anuita} = \text{SHA} \times \frac{\frac{i}{12}}{1 - \left(1 + \frac{i}{12}\right)^{-n \cdot 12}} \quad (1)$$

kde: anuita...pravidelná měsíční splátka,
 SHA...současná hodnota anuity,
 i...úroková sazba,
 n...počet let.

Tab. 3: Modelový příklad půjčky na P2P platformě Bankerat

Výše půjčky	150 000 Kč
Úroková sazba (p. a.)	18 %
Doba splatnosti	36 měsíců
Celková částka zaplacená dlužníkem	195 228 Kč
Jistina	150 000 Kč
Úroky	45 228 Kč
Měsíční splátka	5 423 Kč
RPSN	24,04 %
Jednorázový poplatek za zprostředkování půjčky	7 500 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle Bankerat, 2023

Výpočet splátky:

$$\text{anuita} = 150\,000 \times \frac{\frac{0,18}{12}}{1 - \left(1 + \frac{0,18}{12}\right)^{-36}} = 5\,423 \text{ Kč}$$

3.2 Benefi

Společnost Benefi byla založena v roce 2014 internetovým podnikatelem Pavlem Matouškem, úspěšným provozovatelem internetových projektů, jako je Hyperslevy.cz, AAAPOPTÁVKA.CZ či FDb.cz. Důvodem pro vznik internetového portálu Benefi.cz bylo to, že bankovní instituce poskytovaly peníze za nevýhodných a také mnohdy netransparentních podmínek. Platforma Benefi od roku 2017 neposkytuje nové úvěry a ani neumožňuje investovat do půjček, ostatní služby jak pro investory, tak pro žadatele čerpající půjčky stále funguje (Benefi a.s., n. d.).

Stejně jako platforma Bankerat patří i společnost Benefi mezi aukční portály, to znamená, že působí jako zprostředkovatel P2P půjček. Platforma Benefi se stará především

o to, aby dlužníci včas a správně uhradili splátku půjčky. Kromě toho se Benefi postará i o veškerou dokumentaci spojenou s žádostí o úvěr (Benefi a.s., n. d.).

Benefi se od konkurence odlišuje tím, že vše probíhá mnohem rychleji, ale také bezpečněji, a to prostřednictvím moderních technologií. Platforma nepoužívá písemné smlouvy, jak je tomu zvykem, ale uzavírá vše pouze online přes potvrzovací SMS, stejně jako platforma Bankerat. Ovšem každý, kdo chce na Benefi investovat, musí vložit peníze na účet Benefi.cz. Peníze má uložené ve „virtuální peněžence“ – tedy na online účtu, kde může, stejně jako v bance, vidět aktuální zůstatek. Investor také může peníze vybrat či investovat do půjček. Pokud se investor rozhodne vybrat své peníze, pro Benefi to není žádný problém na rozdíl od bankovních institucí, které nedrží hotovost ve výši vkladu svých klientů (Benefi a.s., n. d.).

Žadatel půjčky musí být dostatečně bonitní na to, aby byl schopen splácet své dluhy. Každý zájemce také musí doložit výši pravidelných příjmů, kopii platného občanského průkazu, adresu svého bydliště. V případě, že zájemce požádá o vyšší půjčku (ve výši 100 000 Kč), je požadován také náhled do bankovního a nebankovního registru. Pokud klient splní veškeré podmínky, následně dojde k souhrnnému zhodnocení a na základě bonity, která mu z hodnocení vyjde, mu bude poskytnuta či zamítnuta půjčka. Benefi má vlastní risk management, prostřednictvím kterého kontroluje bonitu dlužníků. Risk management platforma provádí ihned po vyplnění žádosti o půjčku. Platforma se snaží ochránit dlužníky před jejich zadlužením, a to tím, že kontroluje příjem dlužníka. Pokud jeho příjem bude nízký, jeho žádost o půjčku Benefi na Tržišti nevystaví (Benefi a.s., n. d.).

Tab. 4: Základní údaje o společnosti Benefi a.s.

Vznik P2P platformy Benefi a.s.	2014
Rozmezí úvěru	10 000 – 250 000 Kč
Průměrná výše úvěru	60 000 Kč
Průměrný úrok z úvěru	20 % p. a.
Poplatky	5–10 % z dlužné částky (při uzavření)
Doba splácení	12–60 měsíců

Zdroj: Vlastní zpracování dle Benefi, 2023

Platforma stanovuje výši úrokové sazby až po zkontrolování všech předložených dokumentů. Úroková sazba je nastavena podle ratingu budoucího dlužníka. Výše úrokové sazby závisí na tom, kolik si žadatel vypůjčí a jakou dobu splatnosti si zvolí. Z tabulky 4 je patrné, že průměrná výše úvěru je v rozmezí mezi 30 000 Kč až 50 000 Kč a průměrná sazba platformy je 20 % p. a. Výše úroku byla v samotných počátcích fungování platformy stanovena investory. Protože postupem času začínali mít lidé více zájem o nabízené půjčky, investoři již nebyli schopni odhadnout výši rizika. Každá jednotlivá platforma má nastavenou dobu, po kdy je daná nabídka v aukci zveřejněna. Investoři na Benefi využívají celou dobu trvání aukce, která se pohybuje v rozmezí od 10 dní do 30 dní. Právě díky této delší době mnoho žadatelů odmítalo půjčku, protože ji potřebovali mnohem dříve (Benefi, a. s., n. d.).

Společnost Benefi a.s. má přísný systém ověřování bonity klienta a žádosti o půjčku schvaluje pouze těm žadatelům, kteří jsou schopni řádně splácet půjčku. Existuje však možnost, že dlužník nebude schopen svůj dluh splácet. Platforma se snaží dlužníka informovat prostřednictvím telefonické výzvy či emailem. Pokud žadatel nereaguje ani na jednu z výzev, platforma po uplynutí 61 dnů přechází na zesplatnění celé půjčky. Jestliže dlužník spolupracuje a snaží se celou věc řešit, Benefi mu dává 2 měsíce na to, aby obnovil svůj proces. Pokud i přes veškerou snahu a zaslané výzvy není žadatel schopen uhradit své závazky, proces pokračuje vymáhaní právní cestou, a to ihned 61. den po zesplatnění půjčky. Dlužník však může svůj závazek splatit i před uplynutím doby splatnosti bez navýšení úroků. Investor pak díky dlužníkova rozhodnutí přichází o úrokový výnos, který byl dohodnutý v době uzavření smlouvy (Benefi a.s., n. d.).

Obr. 6: Logo společnosti Benefi a.s.



Zdroj: Benefi a.s., n. d.

Anonymita žadatelů patří mezi základní charakteristiky každé české platformy. Platforma Benefi však tento požadavek porušuje, což spousta lidí považuje za velmi nevýhodné. Na internetových stránkách Benefi poskytuje veškeré informace o svých dlužnících. Investoři mají k dispozici údaje o dlužnících a vědí například jejich bydliště, s kolika

lidmi sdílí společnou domácnosti, jakou velkou měsíční splátku mají u jiných úvěrů nebo kde se nachází jejich místo výkonu práce (Benefi, a.s., n. d.).

Od roku 2017 společnost Benefi neposkytuje žádné nové úvěry. Důvodem je, že společnost Benefi nepožádala Českou národní banku o licenci pro poskytování úvěrů. O licenci platforma nepožádala z legislativních důvodů (Benefi a.s., n. d.).

Modelový příklad Benefi

Protože v současné době není možné poskytnout nový úvěr žadatelům, modelový příklad nebude vytvořen.

3.3 Prestito

Aukční portál Prestito založila v roce 2012 firma HM Capital Partners s.r.o. Důvodem pro založení aukčního portálu je ten, že se společnost snažila nalézt jiné řešení, jak poskytnout žadatelům půjčky. Podobně jako u ostatních platform, i zde existuje nepřímý vztah a setkávají se dvě strany. Lidé mající zájem zhodnotit své peníze a na straně druhé ti, kteří si chtějí půjčit za nízké úrokové sazby.

Obr. 7: Logo společnosti Prestito



Zdroj: Prestito, 2023

Portál Prestito funguje na obdobném principu jako Bankerat. Platforma poskytuje úvěry v rozmezí od 10 000 Kč až do 1 000 000 Kč se splatností 1 až 100 měsíců (NavigatoUveru.cz, 2021).

Tab. 5: Základní údaje o společnosti Prestito

Vznik P2P platformy Prestito	2012
Rozmezí úvěru	10 000 – 1 000 000 Kč
Průměrná výše úvěru	50 000 Kč
Průměrný úrok z úvěru	20 % p. a.
Poplatky	29 Kč (za vystavení inzerátu)
Doba splácení	1-100 měsíců

Zdroj: Vlastní zpracování dle NavigatorUveru, 2022

Na portále Prestito se o půjčku žádá prostřednictvím inzerátu. Potenciální dlužník si jako první musí zvolit dobu trvání aukce, která je nastavena na 5, 10, 15 nebo 20 dní. Počet hvězdiček je přidělován jednotlivým aukcím a podle těchto hvězdiček je určena bonita žadatele. Obecně řečeno, čím větší počet přidělených hvězdiček, tím je větší pravděpodobnost, že daný úvěr bude řádně a včas splacen. Aukci je možné kdykoliv přerušit, případně úplně ukončit. Stejně jako u předchozích platform, i zde je prověřována bonita žadatele, a to na základě jím předložených dokumentů (Vydelejenize, n. d.).

Aukční portál Prestito je specifický tím, že nabízí možnost inzerát topovat. To znamená, že pokud žadatel nechce, aby jeho žádost o půjčku zmizela, zviditelní aukci, která se bude vždy objevovat v nabídce aukce nejvýše. Cena za zvýraznění aukce se pohybuje od 50 Kč do 300 Kč. Topovaná aukce se stává atraktivní pro investory a je velmi pravděpodobné, že některého z investorů zaujme. Jestliže investor vyjádří zájem, může danému inzerátu poskytnout nižší úrokovou sazbu. Žadatel půjčky zveřejní inzerát na portále a investoři poté k jednotlivým aukcím vkládají své nabídky. Na základě těchto zveřejněných nabídek si žadatelé vyberou (NavigatorUveru, 2021).

Při zadávání inzerátu si žadatelé volí úrokovou sazbu, která bývá poměrně vysoká, zpravidla kolem 20 %. Zároveň také žadatelé půjčky uvedou maximální hranici pro úrokovou sazbu, kterou jsou ochotni přijmout. Investor má však povinnost vždy nabídnout buď stejnou nebo nižší úrokovou sazbu. Žadatel se se svým inzerátem řadí mezi aukční nabídky, ze kterých investor vybere tu, která pro něj bude nejvýhodnější. Žadatelé mohou ke svým inzerátům přidat možnosti zajištění. Pro zvýšení

důvěryhodnosti je možné doložit i výpis z registrů, který napomůže investorům nahlédnout do žadatelovi platební historie.

Portál Prestito nabízí různé varianty zajištění úvěru. Pokud si klient úvěr pojistí, získává větší pravděpodobnost, že si ho investor vybere. Jedná se například o:

- zástavu nemovitosti,
- automobil,
- ručení,
- notářský zápis.

Notářský zápis, jako jedna z forem zajištění, je dostupný pouze u platformy Prestito. Jedná se o to, že v případě, že dlužník není dlouhodobě schopen splácet úvěr, získává investor svolení k exekuci majetku dlužníka (Vydelejenize, n. d.).

I přes to, že je na žadatele uvalena exekuce, stále může zveřejnit inzerát na portále. Tím se ovšem snižuje šance, že si ho investor zvolí. Aukční portál Prestito prověřuje žadatele o úvěr v Centrální evidenci exekucí až po obdržení podpisu smluvní dokumentace (5nej.cz, 2022).

Poplatky za zprostředkování úvěru se na Prestito neplatí, ale platí se poplatek za zveřejnění inzerátu, který činí 29 Kč a za topování. U topování záleží na výši úvěru a cena se pohybuje od 50 Kč do 300 Kč. Portál nabízí také možnost využít poradenské služby, kdy se klient může setkat osobně s pracovníky dle domluvy, protože portál nevede žádné kamenné pobočky. Hodinová sazba u poradenských služeb činí 250 Kč + doprava.

Výhody, proč zvolit platformu Prestito, jsou následující.

- Žadatelé půjčky si sami určují, v jaké výši chtějí půjčku, jak vysoký chtějí úrok a jak dlouho chtějí splácet.
- Sami žadatelé se rozhodují, která nabídka od investorů je pro ně nejvýhodnější a kterou se rozhodnou přijmout.
- Portál vystavuje inzerát s žádostí o půjčku.

Portál Prestito nemá možnost pojištění schopnosti splácet úvěr, což je jeho **jedinou nevýhodou** (Půjčka.co, n. d.).

Společnost HM Capital Partners s.r.o. zanikla v únoru 2022, platforma je nadále provozován portálem vpujcky.cz.

Modelový příklad Prestito

Žadatel půjčky požaduje úvěr ve výši 150 000 Kč. Doba splatnosti úvěru je nastavena na 36 měsíců. Měsíčně bude dlužník splácet částku 5 348 Kč. Žadatel na svůj bankovní účet obdrží celkovou částku 150 000 Kč od investora, protože došlo v roce 2019 ke zrušení poplatku za zprostředkování úvěru, který byl ve výši 5 % z poskytované výše úvěru. Portál Prestito si účtuje poplatek 29 Kč za zveřejnění inzerátu.

Tab. 6: Modelový příklad půjčky na P2P platformě Prestito

Výše půjčky	150 000 Kč
Úroková sazba (p. a.)	17 %
Doba splatnosti	36 měsíců
Celková splatná částka	235 404 Kč
Jistina	150 000 Kč
Úroky	42 528 Kč
Měsíční splátka	5 348 Kč
RPSN	18,41 %
Poplatek za zprostředkování půjčky	0 Kč
Poplatek za zveřejnění inzerátu na portále	29 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle Prestito, 2023

Výpočet splátky:

$$\text{anuita} = 150\,000 \times \frac{\frac{0,17}{12}}{1 - \left(1 + \frac{0,17}{12}\right)^{-36}} = 5\,348 \text{ Kč}$$

3.4 Skyloan

Portál P2P půjček Skyloan byl založen v roce 2014 společností Lucrum Credit Czech s.r.o., která zprostředkovává krátkodobé nebankovní půjčky lidem. Žádost o úvěr firma žadatelům předkládá online a je dostupná 24 hodin denně. Portál funguje na stejném principu jako předcházející portály a propojuje tedy žadatele o úvěr s investory chtějící své peníze zhodnotit. Pro to, aby klient mohl získat půjčku od Skyloan musí splnit následující podmínky.

- žadatel musí být starší 18 let,
- musí být občanem České republiky či musí získat povolení k pobytu,
- musí mít pravidelný zdroj příjmů,
- žadatel nesmí být v exekuci či insolvenční,
- musí mít založený bankovní účet vedený u některé banky v České republice (NavigatorUveru, 2021).

Obr. 8: Logo společnosti Skyloan



Zdroj: Skyloan 2023

P2P platforma Skyloan poskytuje úvěry od 5 000 Kč až do 250 000 Kč se splatností od 1 do 60 měsíců. Pro to, aby byl úvěr poskytnut, musí žadatel předložit fotografii občanského průkazu a výpis z účtu za poslední měsíc, tedy za posledních 30 dní. Pro ověření schopnosti splácet může žadatel půjčky také předložit jiný doklad, například potvrzení o výši příjmů či nájemní smlouvu (Coolpůjčky.cz – Skyloan, 2023).

Tab. 7: Základní údaje o společnosti Skyloan.cz

Vznik P2P platformy Skyloan	2014
Ručení	nad 50 000 Kč
Rozmezí úvěru	5 000 – 250 000 Kč
Průměrná výše úvěru	30 000 Kč
Průměrný úrok z úvěru	19 % p. a.
Poplatek za zveřejnění inzerátu	500 Kč
Poplatek za každý rok splácení	1 000 Kč
Poplatek z jistiny půjčky (placen jednorázově)	1 %
Doba splácení	1–60 měsíců

Zdroj: Vlastní zpracování dle Skyloan, 2023

Předtím, než je žadateli poskytnuta půjčka, je posuzována bonita klienta, zda je schopen řádně a včas poskytnutou půjčku splácet. Pokud je schopen splácet a vyhodnocení bude

tedy kladné, je půjčka poskytnuta investorům prostřednictvím interní aukce. Následně investoři skrz platformu Skyloan nabídnou žadateli varianty P2P půjčky. Půjčka je splácena v pravidelných měsíčních splátkách, které dlužník zasílá na bankovní účet zprostředkovatele úvěru, který peníze zašle investorovi. V případě, že žadatel požádá o půjčku do 50 000 Kč, není zapotřebí ručení (NavigatorUverum 2021).

Vždy záleží na žadateli, na co chce danou půjčku použít. Úvěr od Skyloan je vhodný zejména na:

- platbu věcí, které neakceptují odklad (na úhradu dluhů, potřebných faktur),
- vybavení domácnosti, nákup spotřebního zboží či elektroniky,
- financování zahraniční cesty, studijního pobytu nebo dovolené (Coolpůjcky.cz – Skyloan, 2023).

Půjčka od Skyloan je spojena i s poplatky, které se platí až po obdržení peněz na bankovní účet. Za zveřejnění inzerátu je placen poplatek ve výši 500 Kč, dále se za každý rok splácení platí poplatek ve výši 1 000 Kč. Zprostředkovatel úvěru si může, ale nemusí nárokovat poplatek ve výši 1 % z jistiny půjčky, který je placen jednorázově. Půjčky od Skyloan tedy nepatří k nejlevnějším půjčkám z hlediska poplatků. Veškeré poplatky se platí vždy až po schválení půjčky, nikoliv předem (NavigatorUveru, 2021).

Modelový příklad Skyloan

Žadatel podá žádost o půjčku ve výši 150 000 Kč. Splatnost úvěru je stanovena na 36 měsíců a roční úroková sazba je 19 %. Na bankovní účet žadatele bude připsaná částka 134 500 Kč. Tato částka je po odečtení poplatku za zprostředkování úvěru, který činí 10 % z výše úvěru a dále také 500 Kč za zpracování žádosti o P2P půjčku. Dlužník celkem zaplatí na úrocích 47 928 Kč. RPSN je 30,37 %.

Tab. 8: Modelový příklad půjčky na P2P platformě Skyloan

Výše půjčky	150 000 Kč
Úroková sazba (p. a.)	19 %
Doba splatnosti	36 měsíců
Celková splatná částka	197 928 Kč
Jistina	150 000 Kč
Úroky	47 928 Kč
Měsíční splátka	5 498 Kč
RPSN	30,37 %
Poplatek za zprostředkování půjčky	15 000 Kč
Zpracování žádosti o P2P půjčku	500 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle Skyloan, 2023

Výpočet splátky:

$$\text{anuita} = 150\,000 \times x = \frac{\frac{0,19}{12}}{1 - \left(1 + \frac{0,19}{12}\right)^{-36}} = 5\,498 \text{ Kč}$$

3.5 Žlutý meloun

Finanční portál Žlutý meloun byl založen na Slovensku v roce 2012 a zahrnuje celou řadu činností, jako například komplexní rizikové hodnocení žadatelů, monitoring a správu splátek a investic, vymáhání při neschopnosti splácet či administraci smluvních dokumentů. V roce 2016 vznikla společnost i v České republice. Platforma Žlutý meloun propojuje žadatele o úvěr z českého a slovenského trhu. Investor si tak může sám zvolit, zda bude chtít investovat do českých či slovenských půjček. Od roku 2015 je Žlutý meloun součástí Evropského investičního fondu, který poskytuje rozvojový kapitál pro investičně atraktivní Slovenské společnosti (Žlutý meloun, 2023).

Obr. 9: Logo společnosti Žlutý meloun



Zdroj: Žlutý meloun, 2023

Výhody, které nabízí platforma Žlutý meloun:

- vše je možné zařídit online.
- výhodnější podmínky pro získání půjčky.
- žadatel sám stanovuje podmínky půjčky.

Velkou **nevýhodou** je, že platforma nenabízí možnost sjednání pojištění pro případ neschopnosti splácet ani nenabízí možnost navýšit půjčku (Žlutý meloun, 2023).

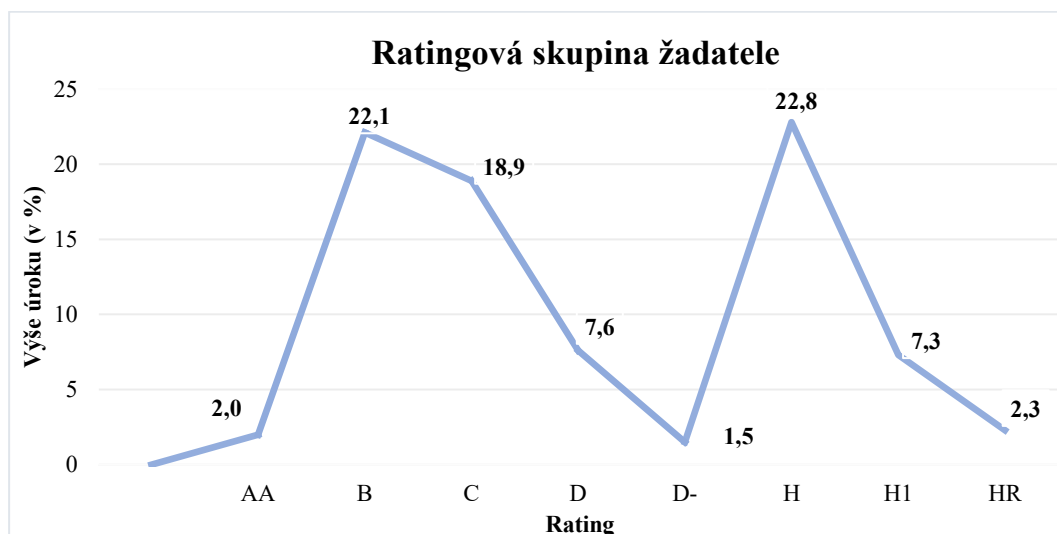
Tab. 9: Základní údaje o společnosti Žlutý meloun

Vznik P2P platformy Žlutý meloun	2016
Rozmezí úvěru	10 000 – 250 000 Kč
Průměrná výše úvěru	150 000 Kč
Průměrný úrok z úvěru	8 % p. a.
Doba splácení	1–60 měsíců

Zdroj: Vlastní zpracování dle Žlutý meloun, 2023

Žlutý meloun nabízí půjčky od 10 000 Kč do 250 000 Kč se splatností od 1 do 60 měsíců. Nejnižší úroková sazba je od 5,9 % p. a., nejvyšší je do 18 % p. a. Žadatel půjčky nejdříve musí vyplnit online formulář, kde si navolí, kolik peněz chce půjčit. Na základě toho zjistí, jak velkou měsíční splátku bude splácet. Žadatel je rovněž důkladně podroben hodnocení, na jehož základě se zjistí, zda je schopen hradit dluhy. Žadateli je po úspěšném hodnocení přidělena jedna z ratingových tříd. Třída AA je nejméně riziková s velmi vysokým předpokladem, že daný závazek bude splacen, naopak třída HR zobrazuje nejrizikovější žadatele (Žlutý meloun, 2023).

Obr. 10: Vývoj ratingu na výši úrokových sazeb u P2P platformy Žlutý meloun



Zdroj: Vlastní zpracování dle Žlutý meloun, 2023

Platforma si účtuje poplatek, a to až po uzavření půjčky. Poplatek je ve výši 2,9 % z vypůjčené částky. Jednotlivé poplatky dlužníka se odvíjí od ratingu určité půjčky a jsou strhnuty nejen na začátku úvěru, ale i po celou dobu jeho trvání. Jednorázový poplatek se pohybuje od 2,9 %, maximálně však do 6 %. Měsíční poplatek začíná na 0,05 % až do 0,4 %. Pokud se dlužník opozdí se splácením, je mu účtován poplatek ve výši 300 Kč za každý započatý měsíc (NavigatorUveru, 2021).

P2P portál Žlutý meloun nabízí různé typy půjček, které jsou následující:

Bezúčelová půjčka na „cokoliv“

Bezúčelová půjčka je poskytována až do výše 250 000 Kč. Tento typ půjčky nabízí nejvýhodnější úrokové sazby, které jsou již od 5,9 % p. a. Fixní splátky a žádné poplatky jsou další výhodou této půjčky (Žlutý meloun, 2023).

Partnerská půjčka

Partnerská půjčka nabízí ještě o něco výhodnější podmínky. O tuto půjčku smí požádat manželé, nesezdané páry nebo o ni mohou požádat společně kamarádi. Spolu se svým spoludlužníkem je možné zároveň ušetřit i na splátkách (Žlutý meloun, 2023).

Účelová půjčka na bydlení

Účelovou půjčku je možné využít nejen na rekonstrukci bytu či domu, ale také na zařízení samotné domácnosti (Žlutý meloun, 2023).

CashFree hypo

Tato půjčka slouží na dofinancování hypotečních úvěrů pro lidi, kteří si zakoupili novou nebo starší nemovitost. Pro to, aby žadatel získal Cashfree Hypo je nezbytné, aby mu byl v bance schválen hypoteční úvěr. Smlouva o kupované nemovitosti slouží jako zajištění úvěru. Úvěr je splácen po dobu 20 let, a to z toho důvodu, aby výše splátky co nejméně zatížila dlužníka (Žlutý meloun, 2023).

CashFree bydlení

Cashfree bydlení je půjčka, která se používá na financování novostavby. Půjčka je poskytnuta ve spolupráci s developerem a je určena pro úhradu první části kupní ceny nemovitosti kupované žadatelem. Půjčka je se splatností 12 až 24 měsíců, maximálně 48 měsíců. Daný developer žadateli poskytuje smluvní garance, která je do výše jistiny úvěru. Pokud žadatel bude mít problém se splátkami, bude mu investice vyplacená zpět.

Nejvýhodnější splátka

Tato varianta představuje možnost vyplacení drahých úvěrů. Půjčka je vhodná zejména pro ty, kteří již mají nějaké úvěry a dluhy na kreditních kartách. P2P portál Žlutý meloun garantuje až o 2 % nižší úrokovou sazbu, díky níž klienti na splátkách ušetří několik tisíc korun (Žlutý meloun, 2023).

Rychlá půjčka

Rychlá půjčka je nejžádanějším typem úvěru. Klienti o ni žádají v případě krátkodobého nedostatku hotovosti, přičemž je možné si půjčit od 2 000 Kč do 10 000 Kč. Za poskytnutí této půjčky nejsou placeny žádné poplatky, avšak podmínkou je, aby ji klient splatit následující měsíc. V případě, že dlužník dopředu ví, že ji nebude schopen splatit následující měsíc, je možnost si splácení prodloužit na 6 měsíců v menších splátkách. Po splacení rychlé půjčky klienti zpravidla mohou získat standardní půjčky s výhodnějším úrokem (Žlutý meloun, 2023).

P2P platforma využívá 2 druhy aukcí, přičemž jedna je standardní a druhá je tzv. „jistá investice“. Jestliže chce dlužník vybrat půjčku, která má nejnižší úrokovou sazbu, jejíž

výši stanovuje platforma, jedná se o standardní aukci. Platforma Žlutý meloun doporučuje každé žádosti o úvěr individuální úrokovou sazbu, která je stanovena na základě rizikového profilu žadatele. Investor však může zadat úrokovou sazbu vyšší nebo nižší, než je doporučená sazba, přičemž je vždy preferována ta nabídka, která má nižší úrokovou sazbu. Investor však může zadat sazbu, která nepřekročí 1,5násobek doporučené sazby. Aukce trvá zpravidla 14 dní a po jejím skončení může celkovou půjčku žadatel akceptovat nebo ji odmítnout. V případě, že aukce dosáhne 100 % financování, čas do jejího ukončení se zkracuje na 24 hodin. Jistá investice slouží k financování účelových půjček s pevnou úrokovou sazbou, k internímu financování či k financování CashFree půjčky. Investor zde však nemůže měnit úrokovou sazbu jako bylo u standardní aukce. Délka aukce je stanovena maximálně na 14 dní, v případě, že bude dosaženo 100 % financování, aukce automaticky skončí (Žlutý meloun, 2023).

Modelový příklad Žlutý meloun

Žadatel půjčky podá žádost o úvěr na platformě ve výši 150 000 Kč se splatností 36 měsíců. Žadatelovi byla vypočtena měsíční splátka 4 557 Kč. Dlužníkovi bude na jeho bankovní účet připsaná částka 145 650 Kč. Této částky bylo dosaženo po odečtení poplatku za zprostředkování úvěru, který činí 2,9 %. Úroková sazba činí 5,9 % p. a., dlužník celkem zaplatí na úrocích 14 034 Kč. RPSN je 8,19 %.

Tab. 10: Modelový příklad půjčky na P2P platformě Žlutý meloun

Výše půjčky	150 000 Kč
Úroková sazba (p. a.)	5,9 %
Doba splatnosti	36 měsíců
Celková splatná částka	164 034 Kč
Jistina	150 000 Kč
Úroky	14 034 Kč
Měsíční splátka	4 557 Kč
RPSN	8,19 %
Poplatek za zprostředkování půjčky	4 350 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle Žlutý meloun, 2023

Výpočet splátky:

$$\text{anuita} = 150\,000 \times \frac{\frac{0,059}{12}}{1 - \left(1 + \frac{0,059}{12}\right)^{-36}} = 4\,557 \text{ Kč}$$

3.6 Zonky

P2P platforma Zonky je online portál, který poskytuje půjčky mezi lidmi. Česká platforma vznikla v roce 2015, jejím zakladatelem je nizozemský inovační fond Home Credit Lab N. V. a start-upový inkubátor CreativeDock. Inovační fond i start-upový inkubátor jsou součástí finanční skupiny PPF. Platforma Zonky se stala známou především díky mediální kampani, prostřednictvím které se zvýšilo povědomí o P2P úvěrování v České republice. Právě mediální kampaň vedla k enormnímu zájmu o P2P půjčky. Platforma Zonky byla v prosinci roku 2021 spojena s bankou Air Bank a. s., které proběhlo pod dohledem mateřské finanční skupiny PPF. Propojení se silným bankovním hráčem bylo logické jak z pohledu budoucí udržitelnosti byznysu Zonky, ale také z pohledu Air Bank, která nabízí svým klientům stále více investičních produktů, po kterých se v posledních letech zvýšila poptávka a rostoucí inflace ji ještě umocnila. Zonky má od České národní banky (dále jen ČNB) licenci nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru a je u ČNB vedena jako poskytovatel platebních služeb malého rozsahu (Air Bank, a. s., 2023).

Platforma Zonky zprostředkovává úvěry od 20 000 Kč do 1 200 000 Kč. Úrokovou sazbou je možné zvolit již od 4,99 % p. a., maximálně do 19,99 % p. a. Podle toho, jaké o sobě klient poskytne informace dané platformě, je nastavena konečná výše úroku. Doba splácení je 12 měsíců až 10 let (Air Bank a. s., 2023).

Tab. 11: Základní údaje o společnosti Zonky

Vznik P2P platformy Zonky	2015
Rozmezí úvěru	20 000 – 1 200 000 Kč
Průměrná výše úvěru	150 000 Kč
Průměrný úrok z úvěru	4,99 % – 19,99 % p. a.
Doba splácení	12–120 měsíců

Zdroj: Vlastní zpracování dle AirBank, 2023

Platforma Zonky velmi konkuruje bankovním institucím díky svým nízkým úrokovým sazbám. Úrokové sazby se u bankovních úvěrů pohybují v průměru kolem 5,94 %, Zonky nabízí úvěr již od 4,99 %. Platforma se snaží získat žadatele, kteří z hlediska špatné bonity a nestabilního příjmu nemohou získat bankovní úvěr. Mezi typické představitele, kteří často nedosáhnou na úvěr od banky, patří osoby samostatně výdělečně činné (Air Bank, a. s., 2023).

Obr. 11: Logo společnosti Zonky



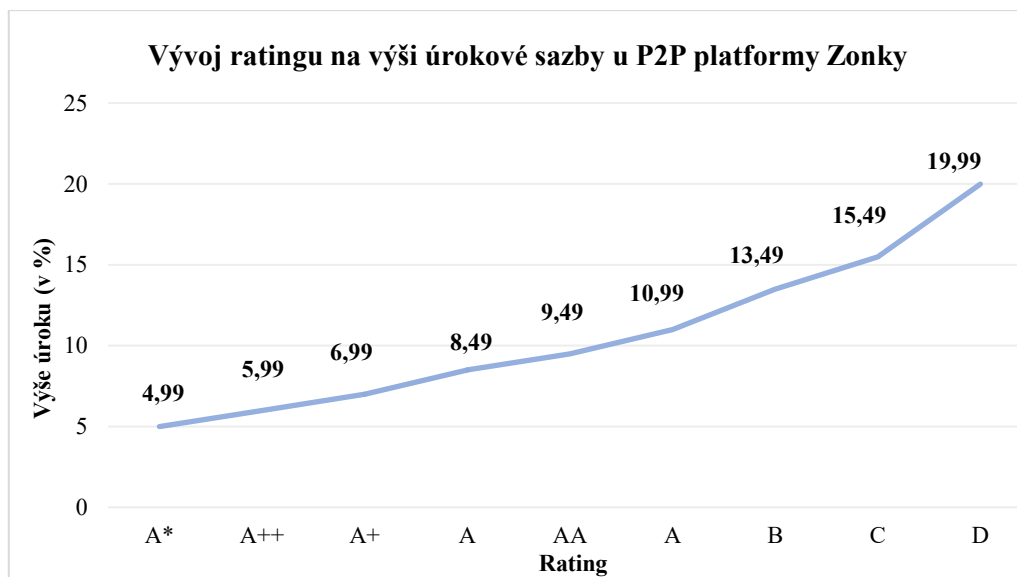
Zdroj: Air Bank, a. s. (2023)

Jako první, co musí žadatel o půjčku provést je registrace, která je dostupná na samotném P2P portálu. Následně je provedena kontrola jeho bonity v rejstřících a až po důkladném prověření je jeho žádost o půjčku zveřejněna na Tržišti. Na Tržišti si investoři na základě zveřejněných příběhů vybírají, kam chtějí zainvestovat své volné finanční prostředky a žadatelé sledují, jak se jednotliví investoři v drobných částkách na jejich půjčku skládají. Každá půjčka má uvedenou výši úvěru, výši splátky, dobu splatnosti a úrokovou sazbu. Úroková sazba je přidělena žadateli až po již zmíněné kontrole jeho bonity, přidělení má na starosti platforma Zonky. Až po schválení a odeslání peněz na žadatelův účet je společností účtován poplatek ve výši 2 % z poskytnuté výše úvěru. To znamená, že dlužník obdrží na svůj účet peníze, které jsou sniženy o 2 % než byla schválena výše úvěru. Žádost o půjčku je zdarma a žadatel tak žádné poplatky za online zprostředkování půjčky neplatí. Žadatel o půjčku musí na Tržišti uvést příběh, proč si dané peníze chce půjčit a na co je hodlá použít. Investor si na Tržišti vybírá z nabídky úvěrů, do kterého bude chtít zainvestovat. Na jeden úvěr se vždy skládá více investorů, přičemž do jedné půjčky může investor investovat v rozmezí od 200 Kč do 5 000 Kč. Důvodem stanovení těchto nižších částek je umožnit, aby investoři mohli diverzifikovat své portfolio. Například u půjčky v celkové výši 50 000 Kč se musí složit 10 investorů. Na Tržišti je půjčka zveřejněna maximálně po dobu 2 dnů a pokud se najdou investoři, kteří do dané půjčky žadatele zainvestují, žadatel obdrží informaci prostřednictvím e-mailu. Pokud se stane, že se investoři nesloží na celou půjčku, nemusí se klient ničeho obávat. Po podpisu dostane peníze na bankovní účet vždy, protože půjčku nejprve zafinancuje Zonky. Následně je půjčka vystavena na Tržišti pro investory, kteří po dobu 2 dnů do ní

vkládají peníze. Půjčky bývají zafinancovány během pár minut, maximálně den po jejich zveřejnění (Air Bank, a. s., 2023).

Nárok na půjčku od Zonky mají všichni lidé, kteří jsou starší 18 let, jsou občany České republiky případně zde mají trvalý pobyt, vlastní bankovní účet v České republice, doloží výši svých příjmů například na základě bankovních výpisů a nahrají dva doklady totožnosti. Komu však platforma Zonky neposkytne půjčku jsou žadatelé, kteří jsou v insolventi, exekuci případně mají negativní zápisy v registru úvěrů. Zonky tedy poskytuje půjčku na cokoliv, například na auto, domácnost nebo cestování. Na základě uvedených údajů platforma vypočte a přidělí každé žádosti písmeno od A do D. Tato písmena představují míru rizika u investice dané žádosti, které je možné vidět na následujícím grafu (Air Bank, a. s., 2023).

Obr. 12: Vývoj ratingu na výši úrokové sazby u P2P platformy Zonky



Zdroj: Vlastní zpracování dle Zonky, 2023

Platforma Zonky si účtuje poplatek ve výši 1,5 % p. a. z proinvestované částky za správu portfolia. Tento poplatek je odečítán každý měsíc až v okamžiku investice peněz. Za výběr peněz se žádný poplatek neúčtuje. Zonky disponuje tzv. záchrannou vestou a nabízí možnost uzavřít k půjčce pojištění schopnosti splácet. Toto pojištění je dobrovolné a záleží pouze na každém žadateli, zda ho uzavře či nikoliv. Každá půjčka, která má sjednané pojištění, má na Tržišti označení pojištěno. Pojištění se uzavírá pouze u konkrétní půjčky a kryje dlužníka v případě ztráty příjmů v důsledku pracovní neschopnosti či ošetřování člena rodiny. Díky záchranné vestě od Zonky si dlužník může nechat odložit až 12 splátek. Záchranu při výpadku příjmů platforma zajišťuje od 35 Kč

měsíčně. Pojištění může uzavřít každý, komu je méně než 65 let a není držitelem průkazu ZTP/P nebo není invalidní (Air Bank, a. s., 2023).

Výhody, proč si půjčit na Zonky, jsou následující:

- platforma Zonky funguje 7 dní v týdnu,
- žadatel půjčky obdrží na svůj bankovní účet finanční prostředky do 5 minut, nejpozději do 2 pracovních dnů,
- 100 % česká společnost,
- nízké vstupní náklady.

Odložení splátky je možné pouze v případě, kdy si klient sjedná pojištění schopnosti splácet, a to je velkou **nevýhodou** Zonky (Air Bank, a. s., 2023).

Zonky Rentiér

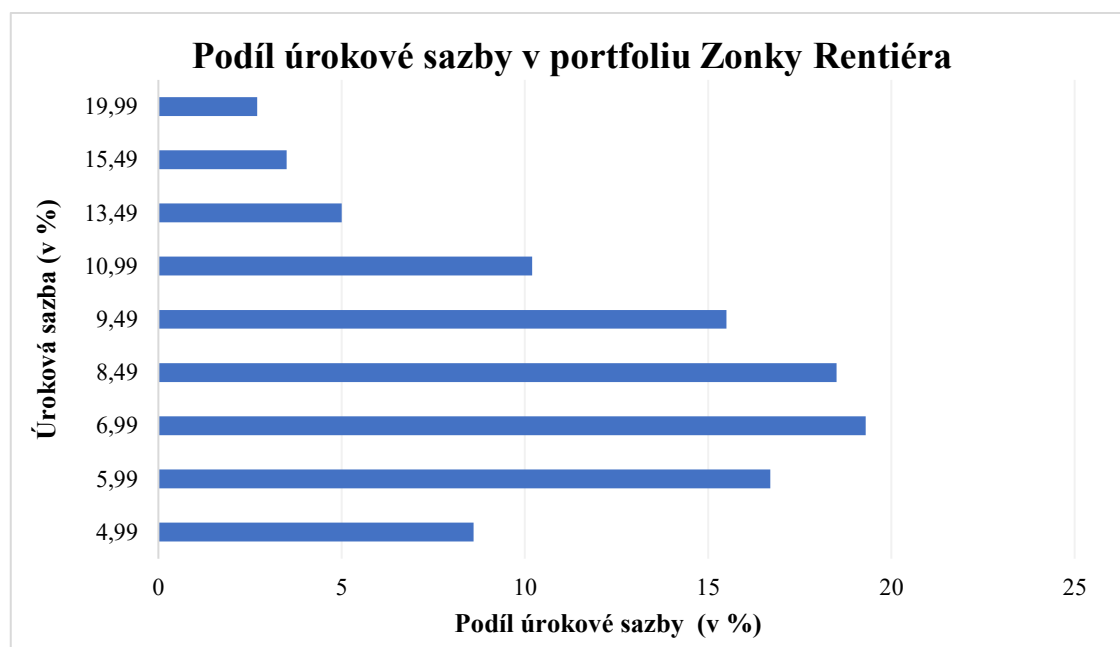
V roce 2018 byla poprvé na českém trhu spuštěna služba od společnosti Zonky, a to Zonky Rentiér. Investoři ukládají své volné peněžní prostředky na platformu, které následně poskytují žadatelům o půjčku. Peníze půjčují tak, že do některé z nabídky úvěrů zafinancují. Díky tomu, že investoři investují v menších částkách do více půjček diverzifikují tak riziko, a to tím, že rozloží své peníze do vícero půjček. Díky zainvestování do půjček vznikají investorům pohledávky vůči dlužníkům, kteří získali půjčku od Zonky.

Zonky Rentiér funguje tak, že si investoři uloží jimi vybrané částky. Platforma Zonky danou vloženou částku rozinvestuje a tím zajistí klientovi pravidelnou rentu nebo umožní reinvestovat výnosy. Díky investováním peněz do více úvěrů investoři snižují riziko, které může vzniknout. Investor tak získává portfolio s velmi nízkým rizikem. Tím, že jsou investice rozloženy do menších částek, dochází také k minimálnímu riziku, že by částka nebyla splacena. Úvěry s nízkým rizikem prochází důkladnými a přísnými schvalovacími procesy. Minimální první vklad je 10 000 Kč a investor zároveň musí zaplatit poplatek za správu portfolia (1,5 % p. a.) a očekávané rizikové náklady (1,41 % p. a.). Čistý výnos na Zonky Rentiér je na úrovni 5,79 % p. a. Službu od Zonky může využít každý a je dostupný online na webu společnosti Zonky. O investiční portfolio se stará společnost Zonky a investorovi peníze jsou tak neustále pod dohledem (Air Bank, 2023).

Od roku 2019 je služba Zonky Rentiéra je stále na vzestupu a na platformě je možné už jen investovat peníze přes službu Zonky Rentiéra. K roku 2019 lidé vložili do Zonky už přes 1,4 miliardy korun a investovalo více než 18 tisíc lidí. Díky Zonky Rentiéra má investor přehled o svých financích 24 hodin 7 dní v týdnu. Záleží pouze na investorovi, zda si nechá vyplácet pravidelnou měsíční rentu nebo nechá Rentiéra, aby investorovi peníze znovu investoval a tím zvyšoval jeho zisky. V případě, že se investor rozhodne své peníze vybrat, může kdykoliv po 6 měsících od založení svého účtu, a to bez poplatků. Pokud se investor rozhodne do Rentiéra vložit další peníze, budou mu odečteny náklady ve výši 1,5 % z vložené částky a peníze jsou opět investovány. Investor také může odprodat část svého portfolia, podmínkou však je, aby na účtu Rentiéra zůstala minimální výše vkladu, tedy 10 000 Kč (Air Bank, a.s., 2023).

Zonky určují výslednou úrokovou sazbu, která je stanovena podle profilu klienta. Investor využívající službu Zonky Rentiér tak obdrží portfolio s nejbezpečnějšími investicemi a nižším výnosem, až po ty rizikovější s větším výnosem. Na následujícím grafu lze vidět podíl úrokové sazby v portfoliu. (Air Bank, a. s., 2023)

Obr. 13: Podíl úrokové sazby v portfoliu Zonky Rentiéra



Zdroj: Vlastní zpracování dle Air Bank, a. s., 2023

Podobně jako jiné platformy i Zonky Rentiér poskytuje půjčku lidem, kteří mají nižší příjmy a nejsou na ně uvaleny exekuce. Platforma Zonky řeší za investora opožděné platby s klienty a upozorňuje na prodlení se splátkami (Air Bank, a.s., 2023)

Modelový příklad půjčky Zonky

Žadatel má zájem o půjčku ve výši 150 000 Kč, splatnost je nastavena na 36 měsíců. Měsíční splátka byla vypočtena na 4 581 Kč, úrok činí 4,99 % p. a. Dlužník celkem zaplatí 164 898 Kč s RPSN 6,53 %. Jednorázový poplatek za zprostředkování úvěru 2 % z poskytované výše úvěru Zonky činí 3 000 Kč. Poplatky jsou odečteny až po uzavření smlouvy. Žadateli bude na jeho bankovní účet připsaná částka 147 000 Kč.

Tab. 12: Modelový příklad půjčky na P2P platformě Zonky

Výše půjčky	150 000 Kč
Úroková sazba (p. a.)	4,99 %
Doba splatnosti	36 měsíců
Celková splatná částka	164 898 Kč
Jistina	150 000 Kč
Úroky	14 898 Kč
Měsíční splátka	4 581 Kč
RPSN	6,53 %
Poplatek za zprostředkování půjčky	3 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle Zonky, 2023

Výpočet splátky:

$$\text{anuita} = 150\,000 \times \frac{\frac{0,0499}{12}}{1 - \left(1 + \frac{0,0499}{12}\right)^{-36}} = 4\,581 \text{ Kč}$$

3.7 LendingClub

LendingClub je online americká platforma, která byla poprvé na trhu spuštěna v roce 2007 a patří mezi největší poskytovatele půjček ve Spojených státech amerických. LendingClub je jediná veřejně obchodovatelná společnost v oblasti P2P půjček. Aktuálně patří platforma LendingClub mezi největší poskytovatele online P2P půjček na světě. Celkem platforma poskytla více než 35,9 miliard dolarů v půjčkách od jejího založení. Platforma jako první vstoupila na newyorskou burzu, a to v roce 2014 (Debt.org. LLC., 2022).

Platforma poskytuje půjčky prostřednictvím tržiště a jejich splatnost je buď 24 měsíců nebo 60 měsíců. Úrokové sazby se pohybují v rozmezí od 5,39 % do 35,89 %. Minimální možná investice je 1 000 \$ a vkládat finanční prostředky mohou pouze osoby s trvalým bydlištěm ve Spojených státech amerických (Bankrate, 2023).

Výnosy z investic na LendingClubu se pohybují v rozmezí od 3 % až do 8 % ročně. Platforma umožňuje s těmito výnosy vydělat více peněz, než kdyby investor například investoval do dluhopisů nebo cenných papírů (Finder, 2022).

Tab. 13: Základní údaje o společnosti LendingClub

Vznik P2P platformy LendingClub	2007
Rozmezí úvěru	1 000 – 40 000 USD
Doba splatnosti	24–60 měsíců
Průměrný úrok z úvěru	5,99 – 35,89 % p. a.

Zdroj: Vlastní zpracování dle Bankrate, 2023

Ve Spojených státech amerických patří platforma LendingClub k největším poskytovatelům nezajištěných osobních půjček, které jsou nejrychleji rostoucí v oblasti spotřebitelských úvěrů. Osobní půjčky od LendingClubu není možné použít na úhradu na střední vzdělání, jako je školné a vysokoškolské knihy a nelze je použít k investování kryptoměn. Lidé si nejčastěji půjčují na refinancování bydlení, splácení kreditních karet a na ostatní, jako je například spotřební zboží či automobil (Bankrate, 2023).

Klienti, kteří mají zájem o půjčku musí splňovat následující podmínky:

- Dovršení věku 18 let,
- Musí být občanem Spojených států amerických nebo mít trvalý pobyt či dlouhodobé vízum,
- Mít bydliště v jednom z 50 států USA nebo ve Washingtonu DC
- Mít ověřený bankovní účet,
- Mít spolupodepisovatele a spoludlužníka.

Společnost při určování způsobilosti bere v úvahu několik faktorů:

- Kreditní skóre,
- Poměr dluhu k příjmu,

- Částka půjčky,
- Jakákoliv částka dlužná jiným věřitelům.

Klienti LendingClubu mají zpravidla dobré kreditní skóre (průměrně 700) a dlouhou úvěrovou historii, která je v průměru 17 let. Průměrný roční příjem dlužníka je 79 145 USD a průměrný poměr dluhu k příjmu činí 18,29 %. Nejvíce si půjčují klienti z Kalifornie (331 milionů \$), Texasu (199 milionů \$), New Yorku (184 milionů \$) a z Floridy (175 milionů \$) (Debt.org. LLC., 2022).

LendingClub prověřuje potenciální dlužníky a poskytuje služby, jakmile budou schváleny a konečné rozhodnutí činí investor, nikoliv platforma, zda peníze půjčí nebo ne. Typická roční procentní sazba (RPSN) LendingClubu se pohybuje mezi 5,99 % a 35,89 %. K dispozici je také počáteční poplatek ve výši 1 % až 6 % stržený z horní části úvěru. Po schválení je půjčka odeslána a na bankovní účet dorazí přibližně do jednoho týdne (Debt.org. LLC., 2022).

Obr. 14: Logo společnosti LendingClub



Zdroj: LendingClub (2023)

Výhody, které nabízí LendingClub:

- Dlouhé podmínky půjčky – půjčku je možné natáhnout na dobu splácení od 2 do 5 let,
- Diverzifikace – investoři mohou investovat své peníze do více půjček
- Možnost společné žádosti – pokud si žadatel nemůže dovolit půjčku sám, je možné o ni požádat se spoludlužníkem.
- Kreditní skóre – úvěrové skóre má Lending Club na minimální hranici 700.
- Automatizované investování – pokud investor nemá čas budovat své vlastní portfolio, LendingClub automaticky umožňuje jeho peníze investovat.

Nevýhody, které s sebou půjčka od LendingClubu přináší:

- Delší čekací lhůty – peníze od LendingClubu obvykle dorazí až po sedmi dnech,

- Poplatek za založení – po určení úvěrového rizika LendingClub poskytne klientovi úrokovou sazbu součástí které je počáteční poplatek. Pohybuje se ve výši od 3 do 6 procent z částky úvěru.
- Vysoká maximální RPSN – rozsah maximální roční procentní sazby pro osobní půjčky od LendingClub je ve srovnání s ostatními poskytovateli půjček vysoký. Čím vyšší je RPSN, tím vyšší jsou náklady na půjčku.
- Další poplatky – například při platbě šekem se účtuje 7 USD, poplatek ve výši 15 USD je v případě, že dlužník nemá na úhradu měsíční splátky (Bankrate, 2023).

3.8 Porovnání vybraných českých P2P platforem

Tabulka na straně 71 poukazuje na rozdíly mezi výše zmíněnými českými P2P platformami. Všechny platformy mají společné následující faktory.

1. Platformy musí obdržet licenci od ČNB dle zákona o platebním styku, tedy zákona č. 370/2017 Sb. Podle zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku jsou P2P půjčky považovány za zápůjčku.
2. Žadatel musí spolu se žádostí o úvěr o sobě uvést veškeré informace a dokumenty, na základě kterých platforma zkoumá jeho bonitu a poté rozhodne, zda klientovi může peníze poskytnout.

Úroková sazba půjčky je stanovena následujícími způsoby.

1. P2P platforma si nastaví výši úrokové sazby sama, skrze rating přiřazený konkrétnímu žadateli půjčky – tento způsob využívá platforma Zonky
2. Žadatel si sám zadá výši úrokové sazby. Tato hranice pro úrokovou sazbu by měla být maximální, to znamená, za kterou je ochoten úrokovou sazbu přijmout. Pak už záleží na samotném investorovi, zda úrok nabízený žadatelem přijme, případně nabídne úrok stejný. Nikdy nesmí nabídnou úrok vyšší, než je žadatelův požadavek. Tento způsob nabízí platforma Bankerat a Prestito.
3. Doporučený úrok stanovený platformou nebo žadatelem. Konečnou nabídku úrokové sazby stanovuje samotný investor. Tento způsob využívá Skyloan.

Žadatel o úvěr mají povinnost ke své žádosti uvádět důvod, na co získané peníze chce využít. P2P platforma potřebuje vědět co nejvíce informací o daném žadateli. Čím více žadatel o sobě poskytne informací, tím více pravděpodobné, že jeho úvěr bude zainvestován. Mezi hlavní povinné údaje patří informace o žadateli, jeho bydliště,

s kolika členy žije ve společné domácnosti, jeho příjmech ze zaměstnání, údaje o jiných úvěrech apod. Informace, které o sobě uvádí žadatel mu mohou napomoci lépe najít investora, který mu může poskytnout i lepší úrok. Čím více informací, tím je žadatel důvěryhodnější. P2P platforma na začátku žádosti nemusí kontrolovat dlužníka v registrech, avšak investoři mohou podat sami žádost o povinné dokumenty.

Pokud žadatel není schopen své příjmy doložit, má záznam v registrech, vybere si platformu Bankerat, Skyloan nebo Prestito. Tyto platformy poskytují půjčky zadluženým klientům. Neznamená to ale, že se najde investor ochotný do jeho půjčky zainvestovat a podstupovat takové riziko, že mu půjčka nebude splacena. Naopak pokud má žadatel doložené příjmy, nemá žádné záznamy v rejstřících a chce dostat nízkou úrokovou sazbu, volí platformu Zonky.

Tab. 14: Zhodnocení vybraných českých P2P platforem

Platforma	Úroková sazba (% p. a.)	Poplatky	Vyřízení žádosti	Dokumenty, kontrola v registrech	Výše úvěru	Splatnost (měsíce)
Bankerat	9-55	5 % z dlužné částky úvěru, min. 1 200 Kč	Max 21 dní	OP, kontrola registrů	10 000 – 600 000	6-72
Benefi	6-25	Zprostředkování úvěru 5 % z výše úvěru	Max 20 dní	OP, kontrola registrů	10 000 – 250 000	12-60
Prestito	20	5 % z dlužné částky úvěru, zveřejnění inzerátu 29 Kč, topování 50 Kč až 300 Kč	Aukce trvá 5, 10, 15 nebo 20 dní	OP, kontrola registrů po skončení aukce	10 000 – 1 000 000	1-100
Skyloan	19	Zprostředkování úvěru 1 % z jistiny půjčky, zveřejnění inzerátu 500 Kč	Do 24 hodin	OP, výpis z účtu	5 000 – 250 000	1-60
Žlutý meloun	5,9-18	Zprostředkování úvěru 2,9 % z výše úvěru	14 dní	OP, kontrola registrů	10 000 – 250 000	1-60
Zonky	4,99-19,99	Zprostředkování úvěru 2 % z celkové výše úvěru	Do 24 hodin	OP, ŘP, výpisy z účtu, registr před začátkem aukce	20 000 – 1 200 000	12-120

Zdroj: Vlastní zpracování dle jednotlivých P2P platforem, 2023

4 P2P půjčky versus bankovní úvěry

Tato diplomová práce se zabývá P2P půjčkami, které jsou poskytovány fyzickým osobám. Důvodem vzniku těchto půjček byl fakt, že banky poskytují příliš vysoké úrokové sazby u svých nabízených produktů. Proto se P2P půjčky dostávají čím dál více do popředí a stávají se více žádanými. Vzhledem k aktuální výši inflaci a nastaveným úrokovým sazbám se počet poskytnutých bankovních úvěrů velmi propadl. I z tohoto důvodu jsou P2P půjčky považovány za výhodnější. Hlavním rozdílem těchto dvou typů úvěr je to, že banky si své úvěry zafinancují samy, kdežto na P2P půjčku se klientovi skládají drobní investoři.

4.1.1 Typy P2P půjček

Každá P2P platforma nabízí různé druhy půjček, na co se dají použít. Například společnost Bankerat nabízí půjčky bez doložení příjmů a registrů, s doložením příjmů a registrů nebo například půjčku se zástavou nemovitosti. Platforma Zonky poskytuje půjčky na cokoliv. Klienti nejčastěji žádají o půjčku, kterou plánují použít na refinancování drahých půjček, na rekonstrukci a vybavení domácnosti nebo na nákup nového automobilu. Lidé si nejčastěji půjčují také na studium, cestování či na financování vlastního projektu. Stejně jako platforma Zonky i aukční portál Prestito nabízí půjčku na cokoliv. Klienti tak mohou požádat o půjčku, kterou použijí například na bydlení, na rozvoj osobního vzdělávání, nákup nového vozu, podnikání či cestování. Půjčka od Skyloanu naopak není vhodná pro klienty mající exekuci, protože je nutné doložit registr. Při úvěru do 50 000 Kč není třeba ručit zástavou nemovitosti – jde o půjčku bez zástavy, naopak nad tuto částku je nutné již ručení mít. Žlutý meloun poskytuje půjčky dle účelu. Nejčastěji žadatelé využívají půjčku na splacení kreditních karet a kontokorentu, na splacení stávajících úvěrů, na rekonstrukci nebo Cashfree bydlení.

Více o jednotlivých P2P platformách a jednotlivých typech půjček je v kapitole 3 Peer to peer půjčky v České republice a v zahraničí.

4.1.2 Typy bankovních úvěrů

Oproti P2P platformám bankovní instituce nabízí širší portfolio úvěrových produktů, které se vzájemně od sebe odlišují různými charakteristikami. Mezi peněžní úvěry se řadí kontokorentní úvěr, eskontní úvěr, spotřebitelský úvěr a hypoteční úvěr. Akceptační úvěr

banka poskytuje ve formě záruky. Klientovi tak neposkytuje přímo peníze, ale zavazuje se za něj, že splní jeho závazek, pokud tak neučiní klient sám. Mezi alternativní formy financování se řadí faktoring a forfaiting. Faktoring slouží k odkupu krátkodobých pohledávek, naopak forfaiting slouží k odkupu střednědobých a dlouhodobých pohledávek (Dvořák, 2005). Vzhledem k tomu, že se P2P půjčky zaměřují především na poskytování spotřebitelských, hypotečních a podnikatelských úvěrů, bude tato část diplomové práce zaměřena především na ně.

Spotřebitelské úvěry

Tento typ úvěru je poskytován pouze fyzickým osobám a poskytuje se především na nepodnikatelské účely. Banka může po klientovi požadovat zajištění úvěru, například ve formě ručení zástavou nemovitosti. V případě neúčelového spotřebitelského úvěru je možné peníze použít na vybavení domácnosti, nákup dárků, dovolenou, zkrátka je to půjčka na cokoliv. Naopak účelový je nejčastěji používán k financování nákupu spotřebního zboží nebo nákup nového automobilu. Žadatelé by při výběru úvěru měli koukat na RPSN, který ukazuje na nákladovost úvěru. RPSN v sobě ukrývá jak úrokovou sazbu, tak veškeré další poplatky spojené se spotřebitelským úvěrem. Klienti splácí úvěr v pravidelných měsíčních splátkách a jejich výši a počet určuje uzavřená úvěrová smlouva. Úvěr se čerpá v hotovosti nebo převodem na bankovní účet (MONETA Money Bank, a.s., n. d.).

Podnikatelský úvěr

Opakem spotřebitelského úvěru je podnikatelský úvěr. Ten je poskytován zásadně podnikatelským subjektům, to znamená živnostníkům a firmám. Podnikatelský úvěr není možné využít na soukromé účely. V České republice je tento typ úvěru velmi často používán v případě, že firma má finanční problémy způsobené opožděným splácením ze strany odběratelů. Podnikatelské úvěry se dělí do 2 skupin, a to na investiční a provozní. První typ je určen podnikatelům, kteří chtějí rozšířit své podnikání, konkrétně mohou tento úvěr využít na nákup nových strojů, na výstavu či rekonstrukci dané nemovitosti. Provozní úvěr se používají pro financování běžného chodu firmy, například na nákup materiálu nebo zboží. Pro to, aby firma mohla získat úvěr musí disponovat dostatečným kapitálem, aby byla schopna půjčku splácet. Firma tedy musí předložit podnikatelský záměr, který musí být srozumitelný a přesvědčivý (MONETA Money Bank, a.s., n. d.).

Hypoteční úvěr

I přes to, s jakou situací se trh s hypotékami musí potýkat, se hypoteční úvěry řadí stále mezi oblíbené produkty, pomocí kterých klient financuje své vlastní bydlení. Hypotékou se rozumí úvěr dlouhodobého charakteru zajištění zástavním právem k nemovitosti a je určený k bydlení. Daná nemovitost se musí nacházet na území České republiky a musí být zapsána v katastru nemovitostí. Hypoteční trh nabízí dva druhy úvěrů lišících se podle účelu financování. Klasická hypotéka se používá na pořízení vlastní nemovitosti určené k bydlení nebo na pořízení nemovitosti určené k pronájmu. Neúčelová hypotéka může být použita na cokoliv, nejčastěji jde o americkou hypotéku. Hypotéka se splácí měsíčními splátkami, přičemž si klient sám volí, jak dlouho chce úvěr splácet a jakou dobu fixace si zvolí (MONETA Money Bank, a.s., n. d.).

4.1.3 Bonita klienta

Společným rysem bankovních úvěrů a P2P půjček je posouzení bonity klienta. Bonita určuje schopnost žadatele splácet svůj závazek. Bankovní instituce porovnávají bonitu na základě příjmů a výdajů, které žadatel bance předloží. Důležité pro banku je, aby klient byl schopen splácet, bez toho banka úvěr neposkytne. Příjem žadatel dokládá přes potvrzení o příjmech od svého zaměstnavatele, osoby samostatně výdělečně činné dokládají příjem ze svého daňového přiznání. Banka prověřuje také výdajovou stránku, kdy posuzuje nezbytné náklady, které se skládají z nákladů na základní životní potřeby, ale zahrnují se i splátky ostatních úvěrů. Kromě toho, že klient dokládá výši svých příjmů ho banka prověřuje i v úvěrových registrech, jako je bankovní registr klientských informací nebo registr SOLUS. Pokud má klient dobrý rating a je spolehlivý, banka mu může nabídnout vyšší úvěr (MONETA Money Bank, a.s., n. d.).

Na rozdíl od bankovních institucí existují P2P platformy, které jsou schopny poskytnout klientovi úvěr i v případě, že je na něj uvalena insolvence či exekuce. Příkladem je aukční portál Prestito, který umožňuje žadatelům zveřejnit inzerát na portále. Potenciální dlužník však musí počítat s tím, že se jeho šance na profinancování snižují a daný investor jeho nabídku nemusí přijmout.

Naopak platforma Skyloan požaduje, aby žadatel měl pravidelný zdroj příjmů a nesmí být v exekuci ani insolventi.

Bankerat posuzuje bonitu žadatelů v insolvenčním rejstříku až po vystavení žádosti o půjčku na aukci. Na základě hodnocení bonity je buď úvěr přijat či zamítnut. Bankerat také nabízí možnost půjčky i v případě, že je klient v exekuci nebo má negativní záznam v rejstřících. Každá žádost je ale posuzována samostatně v případě horší bonity.

Platforma Zonky požaduje nejprve registraci žadatele a až po ověření jeho identity a prověření jeho bonity je jeho žádost o půjčku zveřejněna na Tržišti. Podobně jako podstatná většina P2P platforem, i společnost Zonky neposkytuje půjčky rizikovým žadatelům.

4.1.4 Úrokové sazby

Úrokové sazby jsou odlišné jak u bankovních úvěrů, tak u P2P půjček. Bankovní instituce si úrok stanovují na základě aktuální nabídky banky, důležitou roli hraje i délka fixace úrokové sazby a s tím spojena i bonita žadatele. Čím si žadatel zvolí delší fixaci úrokové sazby, tím jsou sazby dražší. Kromě toho je výše úrokových sazeb ovlivněna také výší splátek a způsobu splácení. Klienti si tak mohou vybrat, zda budou chtít splácet degresivně či progresivně. Aktuálně se průměrná úroková sazba u bankovních produktů pohybuje okolo 5,93 % p. a.

Úrokové sazby u P2P platforem mohou, ale nemusí být nižší než v bance. Příkladem může být platforma Bankerat, která nabízí úrok od 9 % p. a. až do 50 % p. a. Úrok si může P2P platforma nastavit sama, a to na základě bonity a ratingu žadatele. Typicky tento způsob využívá platforma Zonky, která nabízí úrok od 4,99 % p. a. Opakem je situace, kdy si úrokovou sazbu nastavuje sám žadatel, přičemž musí zadat maximální hranici, kdy je ochoten daný úrok ještě přijmout. Na základě těchto informací investoři vybírají, zda úrok od žadatele přijmou či nabídnou jiný, nikdy ne však vyšší. Portál Prestito a Bankerat takto nabízí své úrokové sazby. Skyloan Platforma nebo sám žadatel nastaví doporučený úrok, přičemž konečnou výši úroku stanovuje sám investor.

4.2 Modelové příklady

V této podkapitole diplomové práce budou odlišnosti bankovních úvěrů a P2P půjček implementovány do modelových příkladů. Jednotlivé varianty budou následně mezi sebou porovnány a žadateli o úvěr bude doporučeno, který z úvěrů pro něj bude z hlediska časového, tak i cenového výhodnější.

4.2.1 Porovnání P2P půjčky a bankovního úvěru

Pro modelový příklad byly vybrány 3 banky, a to konkrétně Raiffeisenbank, Komerční banka a MONETA Money Bank. Z P2P platform jsou zvoleny Zonky, Žlutý Meloun a Bankerat. Jak již bylo zmíněno, diplomová práce se zaměřuje na P2P půjčky, které jsou poskytovány fyzickým osobám. Z tohoto důvodu budou tak porovnávány pouze spotřebitelské úvěry nabízené příslušnými bankami.

V modelové situaci figuruje pan Novák ve věku 30 let. Pan Novák je bezdětný a pracuje jako elektrotechnik. Se svým zaměstnavatelem uzavřel smlouvu na dobu neurčitou a jeho čistý měsíční příjem činí 32 000 Kč. Pan Novák má zájem o půjčku v celkové výši 170 000 Kč se splatností 48 měsíců. Tyto půjčené peníze hodlá použít na dovybavení své domácnosti. Pro účely diplomové práce se předpokládá, že mladý muž je bez záznamu v rejstřících, má velmi dobrou bonitu, to znamená, že se jedná o osobu s nízkým rizikem a spadá do ratingu A. Pan Novák je tedy bezproblémová osoba, která vždy a včas splácí své závazky.

P2P platforma Zonky

U společnosti Zonky byla zvolena půjčka na cokoliv. Pan Novák zažádal o půjčku v celkové výši 170 000 Kč se splatností 48 měsíců, tedy na 4 roky. Platforma poskytne žadateli roční úrokovou sazbu, která činí 4,99 %. Panu Novákovi byla vypočítána měsíční splátka ve výši 4 002 Kč. Při celkové vypůjčené hodnotě 170 000 Kč a splátkou 4 002 Kč žadatel na úvěru celkem zaplatí 192 051 Kč. Na úrocích tak zaplatí za 48 měsíců 22 051 Kč. Celková výše RPSN činí 6,14 %. Součástí celkové vypůjčené částky je i poplatek 2 %, tedy 3 400 Kč. (Zonky, 2023).

P2P platforma Žlutý meloun

Pan Novák na platformě Žlutý meloun vybral půjčku na hezké bydlení. Jak již bylo zmíněno, zapůjčené peníze tedy použije na dovybavení své domácnosti. Celková výše půjčky je 170 000 Kč se splatností 48 měsíců. Při tomto rozložení bude měsíčně splácet částku 3 959 Kč s úrokovou sazbou 5,9 % p. a. Pan Novák celkem zaplatí 190 032 Kč, přičemž jen na úrocích to je 20 032 Kč. RPSN činí 5,71 %. Žadatel musí z celkové výše půjčky uhradit poplatek za zprostředkování úvěru, který je 2,9 % (Žlutý meloun, 2023).

P2P platforma Bankerat

Na platformě Bankerat zvolil pan Novák půjčku s doložením příjmů a registrů. S půjčkou 170 000 Kč a splatností 48 měsíců bude měsíčně splácet 6 146 Kč. Úroková sazba je 18 % p. a. Žadatel celkově zaplatí na půjčce 295 008 Kč, to znamená, že jen na úrocích přeplatí 125 008 Kč. Pan Novák musí zaplatit poplatek ve výši 5 % z vypůjčené částky, to je tedy 8 500 Kč. RPSN činí 39,12 %.

Raiffeisenbank

Pan Novák u společnosti Raiffeisenbank zažádal o minutovou půjčku. S půjčkou 170 000 Kč a se splatností 48 měsíců bude splácet měsíčně 4 304 Kč. Půjčka mu byla poskytnuta s úrokovou sazbou 9,9 % a RPSN činí 10,4 %. Pan Novák celkem zaplatí 206 592 Kč. Na úrocích to činí 36 592 Kč.

Komerční banka

U Komerční banky pan Novák zažádal o osobní půjčku. Při zadání úvěru ve výši 170 000 Kč a splatností 48 měsíců mu vyjde měsíční splátka ve výši 4 218 Kč. Úvěr mu byl poskytnut s úrokovou sazbou ve výši 7,9 % p. a. RPSN je 8,18 % a součástí nejsou žádné poplatky. Celkem pan Novák zaplatí 198 799,81 Kč. Na úrocích zaplatí tedy 28 799,81 Kč.

MONETA Money Bank

U MONETY Money bank pan Novák zažádal o půjčku na cokoliv. Má zájem o půjčku v celkové výši 170 000 Kč a se splatností na 48 měsíců. Banka vy vyčíslila měsíční splátku ve výši 4 132 Kč a roční úrokovou sazbou 7,77 %. RPSN činí 8,04 % a obsahuje poplatek 1995 Kč za sjednání úvěru na pobočce nebo online. Banka si účtuje poplatek 0,5 % až 1 % v případě předčasného splacení půjčky. Klient celkově zaplatí částku 198 330 Kč, na úrocích pak 28 330 Kč.

Pro vzájemné porovnání a přehlednost jsou výše uvedené údaje uspořádané v následující tabulce.

Tab. 15: Srovnání P2P půjček a bankovních úvěrů

Poskytovatel úvěru	Výše měsíční splátky (Kč)	Úroková sazba p. a. (%)	RPSN (%)	Úroky (Kč)	Celkem zapláceno (Kč)	Počet splátek
Zonky	4 002	4,99	6,14	22 051	192 051	48
Žlutý meloun	3 959	5,9	5,71	20 032	190 032	48
Bankerat	6 146	18	39,12	125 008	295 008	48
Raiffeisenbank	4 304	9,9	10,4	36 592	206 592	48
Komerční banka	4 218	7,9	8,18	28 799,81	198 799,81	48
MONETA Money Bank	4 132	7,77	8,04	28 330	198 330	48

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 15 poukazuje na to, že platforma Žlutý meloun vychází nejlépe z hlediska výše měsíčních splátek a výše RPSN. Měsíční splátka dlužníka vyjde na 3 959 Kč, výše RPSN je 5,71 %. Žadatel celkově přeplatí na úrocích 20 032 Kč, což je o 2019 Kč méně, než klient přeplatí u platformy Zonky a o neuvěřitelných 104 976 Kč ušetří oproti Bankeratu. Pro žadatele je nejvýhodnější si vzít půjčku od Žlutého melounu i přes to, že platforma Zonky nabízí nižší úrok (4,99 % p. a.). Pokud klient nebude chtít zvolit půjčku od Žlutého melounu, bude pro něj jako druhá varianta vhodná platforma Zonky. Na té ho vyjde měsíční splátka na 4 002 Kč. Úvěr od MONETA Money Bank se s měsíční splátkou 4 132 Kč a úrokovou sazbou 7,77 % p. a. řadí na třetí příčku. Naopak nejméně výhodná je půjčka od společnosti Bankerat, která nabízí minimální úrokovou sazbu 18 % p. a. Ani z hlediska RPSN, které vychází na neuvěřitelných 39,12 % není půjčka pro žadatele vhodná. Celková splatná částka se pohybuje v rozmezí od 190 000 Kč do 295 000 Kč.

4.2.2 Porovnání investice na Zonky Rentiér a spořicí účet

Pro vzájemné porovnání investice byla vybrána služba Zonky Rentiér od platformy Zonky a spořicí účet od společnosti MONETA Money Bank, který nabízí úrok 5,3 % p. a.

Investor, tedy pan Novák, vloží jako svoji první investici částku 70 000 Kč na dobu 48 měsíců. Platforma Zonky nemá žádné skryté poplatky. Očekávaný hrubý výnos činí 8,7 % p. a., avšak od této částky není ještě odečten poplatek za správu portfolia ve výši 1,5 % p. a. a očekávané rizikové náklady, které činí 1,41 % p. a. Celkový čistý výnos je tedy na částce 5,79 % p. a. Pokud příjem ze Zonky bude nižší než 6 000 Kč, nemusí se danit. Jestliže roční příjem přesáhne částku 6 000 Kč, podléhá zdanění 15 %. Při vložení částky 70 000 Kč s ročním očekávaným výnosem 5,79 %, bude očekávaná měsíční renta 338 Kč a očekávaný výnos za dobu 48 měsíců činí 16 212 Kč (Air Bank, a. s., 2023).

Spořicí účet u MONETY Money Bank nabízí roční úrok ve výši 5,3 %. Na tento účet pan Novák vloží také počáteční částku 70 000 Kč, kterou chce zhodnotit na dobu 48 měsíců. Vedení spořicího účtu je zdarma bez poplatků a je možné ho založit online na stránkách MONETY Money Bank. Při vložení částky 70 000 Kč na spořicí účet s úrokem 5,3 % p. a. na dobu 48 měsíců činí očekávaný výnos 14 840 Kč (MONETA Money Bank, 2023).

Tab. 16: Zonky Rentiér versus spořicí účet u MONETY Money Bank

Poskytovatel	Investice (Kč)	Očekávaný výnos (% p. a.)	Poplatky (Kč)	Výnos (za 48 měsíců)	Očekávaná měsíční renta (Kč)
Zonky Rentiér	70 000	5,79	3 500	16 212	337,75
MONETA Money Bank	70 000	5,3	0	14 840	0

Zdroj: Vlastní zpracování dle Zonky a MONETA Money Bank, 2023

Výpočet poplatků

a) Zonky Rentiér

Platforma Zonky si účtuje poplatek, který činí 2 % z vložené částky. Pokud investor vloží částku 70 000 Kč, kterou chce investovat po dobu 48 měsíců, bude z této částky odečten poplatek.

- V prvním roce: poplatek 2 % z částky 70 000 Kč = 1 400 Kč

Celkový poplatek z investování za dobu 48 měsíců činí 1 400 Kč.

b) Spořicí účet MONETA Money Bank

Společnost MONETA Money Bank si neúčtuje žádné poplatky.

Celková výše poplatků z investování po dobu 48 měsíců činí 0 Kč.

Závěr

P2P úvěrování bylo založeno jako alternativa k bankovním úvěrům, které byly drahé z hlediska úrokových sazeb. Jako první P2P platforma, která se objevila na českém úvěrovém trhu byla společnost Bankerat, a to v roce 2010. Od této doby vzniklo několik dalších P2P platforem, jako jsou Zonky, Benefi, Žlutý meloun, Prestito či Skyloan. Vzhledem k aktuální situaci, která v posledních 2 letech nastala, došlo vlivem růstu inflace k prodražení mnoha úvěrových produktů nabízené bankovními institucemi a úrokové sazby převýšily hranici 6 % p. a. I z tohoto důvodu lze očekávat, že se navýšil počet poskytnutých P2P půjček v České republice. Velkou roli hrají i úrokové sazby, které P2P platformy poskytují svým žadatelům. Ty jsou v mnoha případech velmi nízké. Velmi často jsou klienti nakloněny více k P2P platformám i z toho důvodu, že je možné si sjednat půjčku rychle bez zbytečného zdlouhavého ověřování, jako je tomu v bankách

Princip P2P úvěrování je založen na propojení dvou stran. Na jedné stojí žadatelé o úvěr, kteří chtějí získat půjčku levněji a rychleji, než je tomu u bankovních úvěrů. Na straně druhé jsou investoři chtějící zhodnotit své volné finanční prostředky. Toto vzájemné propojení umožňuje P2P platforma. Na svých internetových stránkách každá platforma uvádí podmínky pro získání úvěru, maximální a minimální částky, které si může dlužník půjčky a zároveň jsou uvedeny minimální a hraniční částky, které může investor na platformě investovat. Výnosy pro investory se také odlišují u jednotlivých platforem.

U jednotlivých P2P platforem byly vypracovány modelové příklady a na základě vzájemné komparace bylo zjištěno, která platforma je pro poskytování půjček výhodnější, a to jak z hlediska úrokových sazeb, tak i poplatků, které je nutno splatit při uzavírání smlouvy. Následně byly zpracovány modelové příklady, za pomoci kterých byla zjištěna výhodnost P2P půjček oproti bankovním úvěrům. Z P2P platforem byla vybrána společnost Zonky, Bankerat a Žlutý meloun, z bankovních institucí byla zvolena Raiffeisenbank, Komerční banka a MONETA Money Bank. Modelový příklad byl vytvořen z hlediska fiktivního žadatele, který půjčku použil na modernizaci svého bydlení. Na základě modelového příkladu by pro daného žadatele bylo nejvýhodnější si vzít půjčku od P2P platformy Žlutý meloun, která vyšla nejlépe jak z pohledu měsíční splátky, tak i z hlediska RPSN. Druhé místo obsadila platforma Zonky, která je jen těsně za Žlutým melounem. Co se týče bankovních půjček, tam vyšla nejlépe půjčka

od MONETY Money Bank. Druhý modelový příklad byl zaměřen na investice. Investor investoval prostřednictvím Zonky Rentiéra a na spořicí účet u MONETY Money Bank, která nabízí roční úrok ve výši 5,3 % p. a. Z hlediska zjištěných poznatků je výhodnější investovat přes službu Zonky Rentiéra.

Seznam použitých zdrojů

- 5nej.cz (2022, 28. dubna). *5nej.cz. Recenze, testy, zkušenosti a hodnocení produktů.* <https://www.5nej.cz/zluty-meloun-recenze/>
- 5nej.cz (n. d.). *5nej.cz. Recenze, testy, zkušenosti a hodnocení produktů.* <https://www.5nej.cz/srovnani-p2p-pujcek/>
- 5nej.cz (n. d.). *5nej.cz. Recenze, testy, zkušenosti a hodnocení produktů.* <https://www.5nej.cz/zonky-recenze/>
- 5nej.cz (n. d.). *5nej.cz. Recenze, testy, zkušenosti a hodnocení produktů.* <https://www.5nej.cz/bankerat-recenze/#zakladni-parametry>
- 5nej.cz (n. d.). *5nej.cz. Recenze, testy, zkušenosti a hodnocení produktů.* <https://www.5nej.cz/prestito-recenze/>
- A. I. O. N. C. S.-. (n.d.). *586/1992 Sb. Zákon O Daních Z příjmů. Zákony pro lidi.* Retrieved April 22, 2023, from <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>
- A.I.O.N. C. S. (n. d.). *257/2016 sb. Zákon O Spotřebitelském úvěru. Zákony pro lidi.* <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-257>
- Air Bank a.s. (n. d.). *Zonky. Lidé lidem.* https://www.zonky.cz/?gclid=Cj0KCQiA8t2eBhDeARIsAAVEga1AW9WR6Z431yxGk1aprIMqxVz9XodJLrWeo7Ri_ZB8zsoOxWBI84aAsShEALw_wcB
- Air Bank, a. s. (2022, 15. června). *Air Bank. I banku můžete mít rádi.* <https://www.airbank.cz/novinky/ubytovani-doprava-kancelare-i-finance-sluzby-sdilene-ekonomiky-uz-vyuzilo-40-cechu-boduji-u-nich-hlavne-diky-uspore-nakladu/>
- Air Bank, a.s. (2018, 11. ledna). *Zonky. Lidé Lidem.* <https://www.zonky.cz/novinky/jak-se-lisi-peer-to-peer-pujcovani-v-ceske-republice-a-v-zahranici/>
- Air Bank, a.s. (2020, 28. října). *Zonky. Lidé lidem.* https://www.zonky.cz/file-download/vseobecne_obchodni_podminky?v=146651753
- Air Bank, a.s. (n. d.). *PPF Group. Jsme PPF.* <https://www.ppf.eu/nase-spolecnosti/zonky?title=Zonky>
- Air Bank, a.s. (n. d.). *Zonky. Lidé lidem.* <https://www.zonky.cz/file-download/banka-vs-p2p.pdf>
- Air Bank, a.s. (n. d.). *Zonky. Lidé lidem.* <https://www.zonky.cz/co-vas-nejvic-zajima/musim-prijmy-z-rentiera-danit/>
- Air Bank, a.s. (n. d.). *Zonky. Lidé lidem.* <https://www.zonky.cz/co-vas-nejvic-zajima/jak-rating-ovlivnuje-vynos/>
- Air Bank, a.s. (n. d.). *Zonky. Lidé lidem.* https://www.zonky.cz/file-download/vseobecne_obchodni_podminky?v=146651753
- Air Bank, a.s. (n. d.). *Zonky. Lidé Lidem.* <https://www.zonky.cz/file-download/banka-vs-p2p.pdf>
- Air Bank, a.s. (n. d.). *Zonky. Lidé lidem.* <https://www.zonky.cz/otazky-a-odpovedi-investor/>

Altfi (2017, 5. listopadu). *Altfi. Finance. People. Technology.* https://www.altfi.com/article/3590_from-peer-to-peer-to-here-three-issues-that-zopa-must-solve

AMMADO PŮJČKA (n. d.). *Ammado půjčka.* <https://www.ammadopujcky.cz/prestito-pujcka/>

Bankerat (n. d.). *Bankerat.cz. P2P půjčky.* <https://www.bankerat.cz/o-nas/kdo-jsme/>

Bankerat (n. d.). *Bankerat.cz. P2P půjčky.* <https://www.bankerat.cz/investice/caste-otazky-a-odpovedi/>

Bankerat (n. d.). *Bankerat.cz. P2P půjčky.* <https://www.bankerat.cz/pujcka-se-zastavou-nemovitosti/>

Bankerat (n. d.). *Bankerat.cz. P2P půjčky.* <https://www.bankerat.cz/pujcka-se-zastavou-nemovitosti/>

Bankerat (n. d.). *Bankerat.cz. P2P půjčky.* <https://www.bankerat.cz/investice/>

Bankrate, LLC NMLS (2023, 1. ledna). *Bankrate. Guiding through life's financial journey.* <https://www.bankrate.com/loans/personal-loans/reviews/lending-club/>

Banky.cz (n. d.). *Banky.cz.* <https://www.banky.cz/nebankovni-pujcky/zonky/>

Benefi a.s. (n. d.). *Přihlášení na benefi.cz.* <https://www.benefi.cz/>

Beran, J., Nýdrle, T., & Strnadel, D. (2020). *Zákon O Platebním Styku: Komentář.* Wolters Kluwer.

Bezvafinance s.r.o. (n. d.). *Bezvafinance.cz. Zprostředkování finančních produktů.* <https://www.bezvamoney.cz/p2p-pujcky/>

Bondster Marketplace (2021, 26. prosince). *Bondster. P2P platforma. Úvěry zajištěné nemovitostí.* <https://bondster.com/cz/blog/investovani-do-p2p-a-do-dluhopisu-srovnani/>

Bure Valley International (2022, 9. března). *Bure Valley Group.* <https://burevalleygroup.com/2022/03/2022-p2p-lending/>

CFI Education Inc. (2022, 12. prosince). *About Corporate Finance Institute.* <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/wealth-management/peer-to-peer-lending/>

College Finance Company (2020, 9. srpna). *College Finance. Resources To Pay Off Your Student Loans.* <https://collegefinance.com/student-loans/a-guide-to-p2p-peer-to-peer-student-loans>

College Finance Company (2020, 9. srpna). *College Finance. Resources to pay off your student loans.* <https://collegefinance.com/student-loans/a-guide-to-p2p-peer-to-peer-student-loans>

CompareBanks (2023, 2. března). *Compare Banks & Financial products with comparebanks.* <https://www.comparebanks.co.uk/money/funding-circle-review/>

CoolPujcky.cz – Skyloan (2023, 9. února). *Nejlepší půjčky. Rychle a online.* <https://www.coolpujcky.cz/pujcka/Skyloan>

CoolPujcky.cz – Skyloan (2023, 9. února). *Nejlepší půjčky. Rychle a online.* <https://www.coolpujcky.cz/srovnani-pujcek>

Crowded Media Group (2014, 13. března). *Crowded Media Group*. <https://www.crowdfundinsider.com/2014/05/38461-uk-us-peer-peer-regulation-enlightened-touch-vs-square-peg-round-hole/>

CrowdSpace (2022, 25. července). *CrowdSpace. Crowdfunding platform aggregator*. <https://thecrowdspace.com/blog/p2p-lending-for-student-loans-how-does-it-work/>

CrowdSpace OU (2022, 25. července). *CrowdSpace. Crowdfunding platform aggregator*. <https://thecrowdspace.com/blog/p2p-lending-for-student-loans-how-does-it-work/>

CZECH NEWS CENTER a.s. (2017, 19. listopadu). *e15.cz. Byznys, politika, ekonomika, finance, události*. <https://www.e15.cz/byznys/sdilena-ekonomika-muze-v-cesku-vydelat-az-60-miliard-zatim-ji-dusi-nejasna-pravidla-1339907>

CzechCrunch.cz (2022, 15. července). *CzechCrunch. Hlavní zdroj informací moderního člověka*. <https://cc.cz/inflace-neroste-ale-klesa-pro-pochopeni-ekonomiky-musime-sledovat-mesicni-rusty-cen-ne-rocni/>

CzechTrade (2022, 24. ledna). *BusinessInfo.cz. Oficiální portál pro podnikání a export*. <https://www.businessinfo.cz/clanky/sdilena-ekonomika-jako-soucast-cirkularni-ekonomiky/>

Česká asociace pro finanční řízení z.s. (2021, 20. prosince). *Česká asociace pro finanční řízení. CAFIN*. <https://news.cafin.cz/slovník/uverove-kreditni-riziko>

Česká národní banka (2016, 23. listopad). *VYHLÁŠKA ze dne 23. listopadu 2016 o odborné způsobilosti pro distribuci spotřebitelského úvěru*. https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/legislativa/galleries/vyhlasiky/vyhlasika_348_2016.pdf

Česká národní banka (n. d.). *Rizika pro finanční stabilitu a jejich indikátory*. https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/financni-stabilita/galleries/rizika_pro_fs/rizika_pro_financni_stabilitu_a_jejich_indikatory_prosinec_2021_cz.pdf

Český statistický úřad (2023, 11. ledna). *Český statistický úřad. ČSÚ*. https://www.czso.cz/documents/11252/204380333/M%C3%ADra+inflace+2022.pdf/6c08c536-0a55-4d03-bfab-e5b2ad81ebdc?redirect=https%3A%2F%2Fwww.czso.cz%2Fcsu%2Fxp%2Fmira-inflace-v-ceske-republice%3Fp_p_id%3D3%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dmaximized%26p_p_mode%3Dview%26_3_groupId%3D11252%26_3_keywords%3Dm%25C3%25ADra%2Binflace%26_3_struts_action%3D%252Fsearch%252Fsearch%26_3_redirect%3D%252Fweb%252Fxp%252Fstranka

Debt.org.LLC. (2023, 13. dubna). *Debt.org. America's debt help organization*. <https://www.debt.org/credit/loans/personal/lending-club-review/>

Deloitte (2017, 31. prosince). *Sdílená ekonomika. Bohatství bez vlastnictví*. <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilena-ekonomika.pdf>

Dům financí (2007, 10. července). *Dům financí. Kalkulačky, vzory smluv, kurzovní lístek, daně*. <https://dumfinanci.cz/clanky/187-typy-bankovnich-uveru/>

Dvořák, P. (2005). *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha, Česko: Linde

EC Financial Services, a.s. (n. d.). *Rychlá půjčka*.
<https://www.smartpujcka.cz/spotrebitelske-uvery>

Economia, a.s. (2016, 9. prosince). *Hospodářské noviny. Byznys, politika, názory (HN.cz)*.
<https://partner.hn.cz/c1-65311190-rozhovor-jak-investovat-do-pujcek-s-vynosem-az-35>

EmpireMedia OU (n. d.). *P2P Empire. Your #1 P2P Lending Comparison Site*.
<https://p2pempire.com/en/p2p-lending-regulation>

EmpireMedia OU (n. d.). *P2P Empire. Your #1 P2P Lending Comparison Site*.
<https://p2pempire.com/en/is-peer-to-peer-lending-safe>

Estateguru – The leading European Marketplace for short-term, property-backed loans (2022, 24. ledna). *Estateguru. Invest in real estate today*.
<https://estateguru.co/blog/peer-to-peer-lending-advantages-and-disadvantages/>

Ethis Ventures (2023, 3. ledna). *Venture Capital Firm Database. Preferred by top investors*.
<https://ethis.co/blog/reasons-to-invest-in-p2p-lending-in-2023/>

ETmoney.com (2022, 3. listopadu). *ET Money. Direct mutual funds, stock and wealth*.
<https://www.etmoney.com/lea>

European Commission (n. d.). *European Commission, official website*.
https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financial-markets/financial-markets/crowdfunding_en

FasterCapital (2023, 13 března). *FasterCapital. Raising Capital, Technical and Business*.
<https://fastercapital.com/content/Why-Peer-to-Peer-Lending-Could-Be-a-Good-Investment-Choice.html#The-risks-of-peer-to-peer-lending>

Financer.com (2022, 26. června). *Financer.com. Půjčte si chytrě, ušetřete více*.
https://financer.com/cz/jak-na-to/bonita-klienta/#Co_je_to_bonita

Financer.com (n. d.). *Financer.com. Půjčte si chytrě, ušetřete více*.
<https://financer.com/cz/uspory/p2p-investice/>

Financial Thing (2018, 21. listopadu). *Financial Thing. Peer to peer lending reviews & DIY investing*.
<https://www.financialthing.com/zopa-review/>

Finanční správa (n. d.). *Finanční správa*.
<https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby/obecne-informace>

Finder (2022, 23. srpna). *Finde.com Countless comparisons to help you make better*.
<https://www.finder.com/lending-club-investor>

FINEX MEDIA s.r.o. (n. d.). *Finanční portál Finex.cz – váš objektivní průvodce světem financí*.
<https://finex.cz/recenze/bankerat/>

FINEX MEDIA s.r.o. (n. d.). *Finanční portál Finex.cz. Váš objektivní průvodce světem financí*.
<https://finex.cz/recenze/bankerat/>

FINLORD (2016, 18. července). *Finlord. Investiční portál specializovaný na burzovní i mimoburzovní investování, analýzy a finanční management*.
<https://finlord.cz/2016/07/benefi-uspech-nebo-zklamani/>

FINLORD (2017, 24. ledna). *Finlord. Investiční portál specializovaný na burzovní i mimoburzovní investování, analýzy a finanční management.* <https://finlord.cz/2017/01/jak-na-zdaneni-vynosu-z-investic/>

FINLORD (2020, 20. července). *Finlord. Investiční portál specializovaný na burzovní i mimoburzovní investování, analýzy a finanční management.* <https://finlord.cz/2020/07/p2p-mintos-financni-vysledky-investice-korone/>

Finparáda – finance na dlani (2015, 27. srpna). *Finparáda.cz.* <https://finparada.cz/2998-Co-to-P2P-pujcovani-penez-a-jak-funguje.aspx?mobile=full>

Finparáda – finance na dlani (2018, 27. srpna). *Finparáda.cz.* <https://partner.hn.cz/c1-65311190-rozhovor-jak-investovat-do-pujcek-s-vynosem-az-35>

FinTech (2021, 25. srpna). *Fintree. Děláme FinTech dostupnější.* <https://fintree.cz/novinky/bondster-spousti-sekundarni-trziste/>

FinTech (2023, 13. března). *Fintree. Děláme FinTech dostupnější.* <https://fintree.cz/fintech/mastercard-engage-prague/>

Fintech Cowboys (2016, 23. srpna). *FinTech Cowboys. Magazín o české fintech scéně.* <https://fintechcowboys.cz/zonky-pujcuje-lidem/>

FLEXI OFFICE s.r.o. (2018, 19. září). *FLEXI OFFICE. Pronájem kanceláří a zasedacích místností.* <https://www.flexioffice.cz/vyhody-a-nevyhody-sdilene-ekonomiky>

Funding Circle Limited (n. d.). *Funding Circle. Fast, Affordable, Small Business Financing.* <https://www.fundingcircle.com/us/statistics/#lending>

GEPARD FINANCE a.s. (2017, 20. listopadu). *Hypotéky s nejnižším úrokem. GEPARD FINANCE.* <https://www.gpf.cz/p2p-pujcky-vyplati-se-pro-financovani-bydleni>

Grant Thornton (n. d.). *Grant Thornton. Podporujeme váš růst.* <https://www.grantthornton.co.uk/globalassets/1.-member-firms/united-kingdom/pdf/alternative-lending-a-regulatory-approach-to-peer-to-peer-lending.pdf>

Here Income (n. d.). *Here Income. Personal finance, with an income twist.* <https://www.hereincome.com/the-biggest-risk-in-p2p-lending/>

Hyperfinance.cz (n. d.). *Hyperfinance.cz. Portál pro Vaše finance.* <https://www.hyperfinance.cz/pujcky/zluty-meloun-pujcka/>

Infinea Finance, s.r.o. (n. d.). *Půjčky online. Rychlé půjčky „ihned“. Univerzální půjčka.cz.* <https://www.univerzalni-pujcka.cz/Prestito/>

Internet Info DG, a.s. (2022, 15. června). *CFOWorld.cz. Informační servis pro finanční ředitele.* <https://www.cfoworld.cz/clanky/po-ktere-z-pujcek-sahnout-p2p-p2b-a-nebo-b2b/>

Internet Info, s.r.o. (2020, 13. ledna). *Daně, banky, kalkulačky, spoření, kurzy měn.* <https://www.finance.cz/530426-recezne-rentier-zonky/>

Internet Info, s.r.o. (2021, 31. srpna). *Měsíc.cz. Váš průvodce finančním světem.* <https://www.mesec.cz/clanky/lide-pujcuji-lidem-uz-neplati-zonky-konci-s-manualnim-investovanim/>

Investopedia (2021, 31. listopadu). *Investopedia.* <https://www.investopedia.com/articles/forex/030215/understand-peertopeer-foreign-currency-exchange.asp>

Investopedia (2021, 9. dubna). *Investopedia*. <https://www.investopedia.com/articles/personal-finance/071515/p2p-mortgage-loans-growing-trend.asp>

Investopedia (2023, 20. dubna). *Investopedia*. <https://www.investopedia.com/articles/investing/092315/7-best-peertopeer-lending-websites.asp>

Investovaniproholky.cz (2019, 7. srpna). *Investování pro holky. Jak a do čeho investovat bez ekonomky*. <https://investovaniproholky.cz/2019/08/07/p2p-pujcky-jako-investice/>

Investovaniproholky.cz (2019, 7. srpna). *Investování pro holky. Jak a do čeho investovat bez ekonomky*. <https://investovaniproholky.cz/2020/02/12/investice-a-dane-jak-zdanit-etf-p2p-nemovitost/>

iService, a.s. (n. d.). *Žlutý meloun*. <https://www.zlutymeloun.cz/statistika>

iService, a.s. (n. d.). *Žlutý meloun*. https://www.zlutymeloun.cz/investovani?language=cs_CS

iService, a.s. (n. d.). *Žlutý meloun*. <https://www.zlutymeloun.cz/zadost-o-pujcku>

iService, a.s. (n. d.). *Žlutý meloun*. https://www.zlutymeloun.cz/cashfree_hypo?language=cs_CS

iService, a.s. (n. d.). *Žlutý meloun*. https://www.zlutymeloun.cz/cashfree_byvanie?language=cs_CS

iService, a.s. (n. d.). *Žlutý meloun*. https://www.zlutymeloun.cz/investicni-produkty?language=cs_CS

Kleverlaan, R., & Wenzlaff, K. (2021). *Current State of Crowdfunding in Europe*. *Crowdfunding hub*. <https://www.crowdfundinghub.eu/wpcontent/uploads/2021/09/CrowdfundingHub-Current-State-of-Crowdfunding-inEurope-2021.pdf>

Komerční banka (n. d.). *Komerční banka. Hlavní stránka*. https://www.kb.cz/cs/ostatni/kalkulacky/uverova-kalkulacka?utm_term=sitelink_Kalkulacka_uveru_online&utm_id=194415&utm_medium=cpc&utm_source=google&utm_campaign=osobni_uver~osobni_uver_brand&utm_content=search&utm_tgt=S1-12165490226-125532880748-647788706803

Komerční banka (n. d.). *Komerční banka. Vaše moderní banka*. <https://www.kb.cz/cs/obcane/pujcky>

Komerční banka (n. d.). *Komerční banka. Vaše moderní banka*. <https://www.kb.cz/cs/ostatni/kalkulacky/uverova-kalkulacka>

Kurzy.cz spol. s r.o. (2019, 24. září). *Kurzy měn, akcie, komodity, zákony, zaměstnání*. *Kurzy.cz*. <https://www.kurzy.cz/zpravy/512491-zakladni-vyhody-a-nevyhody-p2p-pujcek-poskytovanych-v-ceske-republice/>

LendingClub (n. d.). *Online Personal Loans. Full service banking at LendingClub*. https://www.lendingclub.com/fileDownload.action?file=Clean_As_Filed_20140822.pdf&type=docs

LendingClub (n. d.). *Online Personal Loans. Full service banking at LendingClub.* https://s24.q4cdn.com/758918714/files/doc_downloads/2022/Sched-DEF14A-as-filed-on-4.19.22-FINAL.pdf

LendInvest plc. (n. d.) *LendInvest. Home.* <https://www.lendinvest.com/>

Lendmarket (n. d.). *Lendmarket. Invest in buyback guaranteed loans.* <https://lendermarket.com/blog/how-do-p2p-platforms-get-paid/>

Liftago, a. s. (n. d.). *Liftago. Profesionální řidiči. Liftago. České taxi i kurýr.* https://www.liftago.cz/aplikace/?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=CZ_B2C_SEARCH_brand&af_xp=custom&url=https://www.liftago.cz/aplikace/?utm_source=google&source_caller=ui&pid=Google%20Ads&gclid=EA1aIQobChMIrd rP_ey9_gIVF8iyCh2X3g3hEAAAYASAAEgL4hPD_BwE&utm_content=Brand_general&shortlink=ujdxnz3j&utm_medium=search&utm_campaign=CZ_B2C_SEARCH_brand&utm_term=liftago&c=CZ_B2C_SEARCH_brand

Macek.Legal (2017, 8. prosince). *MACEK.LEGAL právní fullservis pro váš business.* <https://www.macek.legal/blog.html?a=2427-novy-zakon-o-platebnim-styku-ucinny-od-13-1-2018>

MACEK.LEGAL (2017, 8. prosince). *MACEK.LEGAL. Právní fullservis pro váš business.* <https://www.macek.legal/blog.html?a=2427-novy-zakon-o-platebnim-styku-ucinny-od-13-1-2018>

Mateescu, A. (2015). *Peer-to-Peer Lending.* Data&Society. <https://www.datasociety.net/pubs/dcr/PeertoPeerLending.pdf>

Medium (2019, 1. srpna). *Medium. Where good ideas find you.* <https://medium.com/keycafe/the-history-of-the-sharing-economy-b139e55cdf47>

Medium (2020, 19. ledna). *Medium.* <https://medium.com/edtech-kisk/dv%C4%9B-tv%C3%A1%C5%99e-sd%C3%ADlen%C3%A9-ekonomiky-8f83930765a>

Medium (2020, 19. ledna). *Medium. Where good ideas find you.* <https://medium.com/edtech-kisk/dv%C4%9B-tv%C3%A1%C5%99e-sd%C3%ADlen%C3%A9-ekonomiky-8f83930765a>

Medium (2021, 29. dubna). *Medium. Where good ideas find you.* <https://medium.com/analytics-vidhya/p2p-lending-data-visualisation-with-python-prosper-marketplace-d1ae722c2534>

Měšec.cz (2022, 21. července). *Měšec.cz. Váš průvodce finančním světem.* <https://www.mesec.cz/aktuality/sluzba-zonky-rentier-zvysuje-ocekavany-investicni-vynos-na-5-79-rocne/>

Ministerstvo financí České republiky (n. d.). *Sdílená ekonomika v sektoru cestovního ruchu a ubytování a její vliv na problematiku místních poplatků.* https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Prezentace_2017-11-07_Sdilena-ekonomika-v-sektoru-cestovniho-ruchu-a-ubytovani-a-jeji-vliv-na-problematiku-mistnich-poplatku.pdf

MojePenize.com (n. d.). *MojePeníze.com.* <https://www.mojepenize.com/zonky-pohledu-investora-recenze-zkusenosti/>

MONETA Money Bank, a.s. (n. d.). *MONETA Money Bank. Online, i na pobočce.* <https://www.moneta.cz/pujcky-a-uvery/spotrebitelsky-uver>

MONETA Money Bank, a.s. (n. d.). *MONETA Money Bank. Online, i na pobočce.* <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/co-je-hypotecni-uver>

MONETA Money Bank, a.s. (n. d.). *MONETA Money Bank. Online, i na pobočce.* <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/co-je-spotrebitelsky-uver>

Money Crashers, LLC. (2021, 14. srpna). *Money Crashers. Your guide to credit cards & banking.* <https://www.moneycrashers.com/lending-club-review-peer-to-peer-lending/>

Moneyunder30 (2022, 2. prosince). *Money Under 30. Advice on credit cards, investing, student loans.* <https://www.moneyunder30.com/invest-in-peer-to-peer-loans>

Navigátor úvěrů (2021, 1. června). *NavigatorUveru.cz. Srovnávač půjček a úvěrů.* <https://www.navigatoruveru.cz/zluty-meloun/>

Navigátor úvěrů (2021, 17. prosince). *NavigatorUveru.cz. Srovnávač půjček a úvěrů.* <https://www.navigatoruveru.cz/bankerat/>

Navigátor úvěrů (2021, 8. srpna). *Srovnávač půjček a úvěrů. NavigatorUveru.cz.* <https://www.navigatoruveru.cz/ferratum/>

Navigátor úvěrů (2022, 3. dubna). *NavigatorUveru.cz. Srovnávač půjček a úvěrů.* <https://www.navigatoruveru.cz/pujcka-bez-registru-a-zastavy/>

Navigátor úvěrů (2022, 3. dubna). *NavigatorUveru.cz. Srovnávač půjček a úvěrů.* <https://www.navigatoruveru.cz/skyloan-pujcka/>

Navigátor úvěrů (2022, 9. ledna). *NavigatorUveru.cz. Srovnávač půjček a úvěrů.* <https://www.navigatoruveru.cz/pujcka-v-exekuci/>

Navigátor úvěrů (2022, 9. ledna). *NavigatorUveru.cz. Srovnávač půjček a úvěrů.* <https://www.navigatoruveru.cz/prestito/>

Němec, L., & Zahráňková, J. (2019). *Finanční crowdfunding.* Wolters Kluwer.

NerdWallet (2022, 19. srpna). *NerdWallet. Make all the right money moves.* <https://www.nerdwallet.com/uk/loans/personal-loans/what-is-peer-to-peer-lending/#advantages-for-the-borrower>

Oberlo (2022, 18. prosince). *Oberlo. Where self made is made.* <https://www.oberlo.com/blog/peer-to-peer-lending>

Peníze. CZ (2017, 25. ledna). *Peníze.cz. Největší web o osobních financích na českém trhu.* <https://www.penize.cz/investice/319913-investice-na-p2p-a-p2b-platformach-kolik-nesou-a-jaka-jsou-rizika#rating>

Peníze.CZ (2019, 19. června). *Peníze.cz. Největší web o osobních financích na českém trhu.* <https://www.penize.cz/investice/407820-p2p-a-p2b-pujcky-jak-funguji-investice-do-pujcek>

Peníze.CZ (2021, 4. května). *Peníze.cz. Největší web o osobních financích na českém trhu.* <https://www.penize.cz/investice/426336-zonky-meni-poplatky-u-rentiera-vstupni-konci-prubezny-roste>

Peníze.CZ (2022, 30. června). *Peníze.cz. Největší web o osobních financích na českém trhu.* <https://www.penize.cz/pujcky/435021-p2p-musi-zustat-mezi-lidmi-roger-ukazuje-cestu>

Peníze.CZ (2023, 10. ledna). *Peníze.cz. Největší web o osobních financích na českém trhu.* <https://www.penize.cz/hypoteky/437370-hypoteky-urokove-sazby-a-limity-co-cekat-v-roce-2023>

Peníze.CZ (2023, 6. března). *Peníze.cz. Největší web o osobních financích na českém trhu.* <https://www.penize.cz/mzda-a-plat/440627-prumerna-mzda-za-rok-2022-inflace-a-median-mezd>

Peníze.cz (n. d.). *Peníze.cz. Největší web o osobních financích na českém trhu.* <https://www.penize.cz/fintech-startupy/spotipay>

PHD, a.s. (2022, 14. července). *MediaGuru.Homepage.* <https://www.mediaguru.cz/clanky/2022/07/zonky-ukaze-v-kampani-na-co-si-lide-pujcuji-v-lete/>

POLAR televize Ostrava, s.r.o. (2022, 23. srpna). *POLAR. Moravskoslezská regionální televize.* <https://polar.cz/zpravy/pr/11000015849/p2p-pujcka-co-to-je-a-jak-se-lisi-od-bankovni-pujcky0>

POLAR televize Ostrava, s.r.o. (2022, 23. srpna). *POLAR. Moravskoslezská regionální televize.* <https://polar.cz/zpravy/pr/11000015849/p2p-pujcka-co-to-je-a-jak-se-lisi-od-bankovni-pujcky>

Prosper Funding LLC (n. d.). *PROSPER a.s.* <https://www.prosper.com/about>

PUEBLO s.r.o. (2022, 1. prosince). *Skrblík šetří čas i peníze.* <https://www.skrblik.cz/finance/uvery/pujcky/p2p/>

Quora, Inc. (n. d.). *Quora.* <https://www.quora.com/What-is-a-time-bank>

Radová, J., Dvořák, P., & Málek, J. (2013). *Finanční matematika pro každého.* Praha, Česko: Grada.

Raiffeisenbank (n. d.). *Raiffeisenbank. Banka inspirovaná klienty.* https://www.rb.cz/promo/minutova-pujcka?gclid=Cj0KCQjwla-hBhD7ARIsAM9tQKtwGwpuFRqlB89qxv6cNhAyZsp_RFk-QdSq9OT3yhFP7OFpglDftplAAvuOEALw_wcB#iframe

Raiffeisenbank (n. d.). *Raiffeisenbank. Banka inspirovaná klienty.* <https://www.rb.cz/osobni/hypoteky/hypotecni-kalkulacka>

Renton, P. (2015). *Understanding Peer to Peer Lending.* Lend Academy. <https://news.fintechnexus.com/Understanding-Peer-to-Peer-Lending.pdf>

Skrblik.cz (2022, 1. prosince). *Skrblik šetří čas i peníze.* <https://www.skrblik.cz/finance/uvery/pujcky/p2p/>

SLANINA, Jan. *Zákon o spotřebitelském úvěru: komentář.* V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-645-6.

Slattery, P. (2013). *SEC Regulation of online Peer to Peer Lending and the CFPB Alternative.* https://openyls.law.yale.edu/bitstream/handle/20.500.13051/8180/07_30YaleJonReg233_2013_.pdf?sequence=2&isAllowed=y

STORMWARE s.r.o. (2018, 10. října). *Portál POHODA. Informace pro účetní a podnikatele.* <https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/sdilena-ekonomika-%E2%80%93novy-druh-podnikani/>

Svět je cool (2022, 6. února). *Svět je cool. Žít se dá i jinak, než nás učinili.* <https://svetjecoool.cz/daneni-investic-2022/>

Swaper (2021, 19. dubna). *Swaper loan Marketplace platform.* <https://swaper.com/blog/en/peer-to-peer-lending-risk/>

SymCredit (n. d.). *SymCredit: P2P půjčky a investice.* <https://www.symcredit.com/cs/pujcka-se-symcreditem/>

Šenkýřová Bohuslava. (2010). *Bankovníctví.* Vysoká škola finanční a správní.

Šiman, Josef, & Petera, P. (2010). *Financování podnikatelských subjektů. Teorie pro praxi.* C.H. Beck.

The Ascent (2021, 21. července). *The Motley Fool. Stock investing & stock market research.* <https://www.fool.com/the-ascent/personal-loans/articles/lendingclub-ending-its-p2p-lending-platform-now-what/>

Unbiased.co.uk (2023, 1. března). *Unbaised.* <https://www.unbiased.co.uk/discover/personal-finance/savings-investing/peer-to-peer-lending-is-it-a-safe-investment>

Úřad pro ochranu osobních údajů (2016, 27. dubna). *Narizení evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679.* https://www.uoou.cz/assets/File.ashx?id_org=200144&id_dokumenty=20112

Úřad pro ochranu osobních údajů (n. d.). *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR).* <https://www.uoou.cz/gdpr/ds-3938/p1=3938>

Úřad vlády České republiky (2017). *Analyza sdílené ekonomiky a digitální platform.* https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

Úřad vlády České republiky (2017). *Sdílená ekonomika a digitální platformy.* https://www.mmr.cz/getmedia/6d62e8d0-9ac2-4b73-ac4a-db96def64329/CJ_Sdilena-ekonomika-UV-analyza.pdf.aspx?ext=.pdf

Valach, J. (2010). *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování.* Ekopress.

Verdict Media Limited (2022, 23. května). *Retail Banker International. Home.* <https://www.retailbankerinternational.com/comment/sharing-economy-regulatory-trends/>

Viktor Šauer (n. d.). *Viktor Šauer. Autor a konzultant.* <https://www.viktorsauer.com/jak-se-stat-p2p-investorem-kdyz-nemate-cas/>

VydělejPenízeOnline (n. d.). *Vydělej peníze online.* <https://vydelejpenize.com/recenze-prestito-zkusenosti-podminky-pujcek-vydelek-jde-o-podvod/>

Vysoká škola finanční a správní, a. s. (2017). *P2P půjčky jako součást sdílené ekonomiky.* https://www.vsfs.cz/prilohy/konference/kd_2017_bock.pdf

Which (2020, 7. listopadu). *Which.co.uk.* <https://www.which.co.uk/news/article/zopa-launches-app-based-travel-credit-card-is-it-worth-going-for-a72IO2N9b3Dc>

Yahoo (2021, 18. listopadu). *TechCrunch. Startup and Technology News.* <https://techcrunch.com/2021/10/18/zopa-raises-300m-at-a-1b-valuation-to-expand-its-p2p-lending-and-savings-neobank-in-the-uk/>

YieldStreet, Inc. (2022, 25. listopadu). *Yieldstreet. Leading alternative investments platform.* <https://www.yieldstreet.com/blog/article/peer-to-peer-lending-investing-guide/>

Zákon č. 384/2016 Sb. Vyhláška o odborné způsobilosti spotřebitelského úvěru (2016)

Ziba (2023, 1. března). *Ziba. Magazín o penězích*. <https://www.ziba.cz/p2p-pujcky-p2p-investice/>

Zone, C. (2016). *Peer-to-peer: P2P Lending for Beginners! How to Profit & Build Wealth With Small Loans*. Scotts Valey, USA: CreateSpace..

Zonky.cz (2018, 11. ledna). *Zonky. Lidé lidem*. <https://www.zonky.cz/novinky/jak-se-lisi-peer-to-peer-pujcovani-v-ceske-republice-a-v-zahranici/?callback>

Zonky.cz (n. d.). *Zonky. Lidé lidem*. <https://www.zonky.cz/otazky-a-odpovedi-investor/>

Zopa Bank Limited (n. d.). *P2P Invest in personal loans. Peer to peer lending. Zopa*. <https://www.zopa.com/investor-information>

Zopa Bank Limited (n. d.). *P2P Invest in personal loans. Peer to peer lending. Zopa*. <https://www.datocms-assets.com/23873/1658745950-zopa-group-annual-report-2021.pdf>

Zopa Bank Limited (n. d.). *P2P Invest in personal loans. Peer to peer lending. Zopa*. <https://www.datocms-assets.com/23873/1658745950-zopa-group-annual-report-2021.pdf>

Zopa Bank Limited (n. d.). *Zopa. Apply for a credit card or loan. Save or invest*. <https://www.financialthing.com/zopa-review/>

Seznam tabulek

Tab. 1: Základní údaje o P2P platformě Bankerat	42
Tab. 2: Výhody a nevýhody investování na Bankeratu	43
Tab. 3: Modelový příklad půjčky na P2P platformě Bankerat.....	47
Tab. 4: Základní údaje o společnosti Benefi a.s.....	48
Tab. 5: Základní údaje o společnosti Prestito	51
Tab. 6: Modelový příklad půjčky na P2P platformě Prestito.....	53
Tab. 7: Základní údaje o společnosti Skyloan.cz	54
Tab. 8: Modelový příklad půjčky na P2P platformě Skyloan	56
Tab. 9: Základní údaje o společnosti Žlutý meloun	57
Tab. 10: Modelový příklad půjčky na P2P platformě Žlutý meloun	60
Tab. 11: Základní údaje o společnosti Zonky	61
Tab. 12: Modelový příklad půjčky na P2P platformě Zonky.....	66
Tab. 13: Základní údaje o společnosti LendingClub.....	67
Tab. 14: Zhodnocení vybraných českých P2P platforem.....	71
Tab. 15: Srovnání P2P půjček a bankovních úvěrů	78
Tab. 16: Zonky Rentiér versus spořicí účet u MONETY Money Bank.....	79

Seznam obrázků

Obr. 1: Vývoj čtrnáctidenní repo sazby České národní banky	14
Obr. 2: Fungování P2P půjček	20
Obr. 3: Princip P2P půjček	21
Obr. 4: Míra inflace v České republice	35
Obr. 5: Logo společnosti Bankerat	46
Obr. 6: Logo společnosti Benefi a.s.	49
Obr. 7: Logo společnosti Prestito	50
Obr. 8: Logo společnosti Skyloan.....	54
Obr. 9: Logo společnosti Žlutý meloun	57
Obr. 10: Vývoj ratingu na výši úrokových sazeb u P2P platformy Žlutý meloun	58
Obr. 11: Logo společnosti Zonky	62
Obr. 12: Vývoj ratingu na výši úrokové sazby u P2P platformy Zonky	63
Obr. 13: Podíl úrokové sazby v portfoliu Zonky Rentiéra	65
Obr. 14: Logo společnosti LendingClub.....	68

Abstrakt

Chudáčková, T. (2023). *Peer to peer půjčky* [Diplomová práce, Západočeská univerzita v Plzni].

Klíčová slova: sdílená ekonomika, p2p platformy, p2p půjčky, investor, investice, bankovní úvěr

Diplomová práce je zaměřená na peer to peer půjčky, které jsou poskytovány žadatelům od jednotlivých investorů. Celý tento proces probíhá za pomoci P2P platforem. Cílem diplomové práce je analyzovat trh P2P půjček na českém úvěrovém trhu a na základě modelových příkladů doporučit klientovi vhodnou půjčku, která je nabízena ze strany P2P platforem a bankovních institucí. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části bude definována sdílená ekonomika, úvěrové produkty bank, historie P2P půjček, výhody a nevýhody P2P půjček a právní úprava P2P půjček v České republice a v zahraničí. Praktická část je zaměřena na představení vybraných P2P platforem v České republice. Následně jsou zpracovány modelové příklady, které porovnávají P2P půjčky s bankovními úvěry. Hlavním cílem je posoudit, zda je pro klienta výhodnější si vzít půjčku od P2P platformy či od bankovní instituce.

Abstract

Chudáčková, T. (2023). *Peer to peer loans* [Master's Thesis, University of West Bohemia].

Key words: sharing economy, p2p platforms, p2p lending, investor, investment, bank loans

The Master's thesis focuses on peer to peer loans that are provided to applicants by individual investors. The whole process is done with the help of P2P platforms. The aim of the thesis is to analyze the P2P loan market in the Czech credit market and based on model examples to recommend to the client a suitable loan that is offered by P2P platforms and banking institutions. The thesis is divided into theoretical and practical parts. The theoretical part will define the sharing economy, credit products of banks, history of P2P loans, advantages and disadvantages of P2P loans and legal regulation of P2P loans in the Czech Republic and abroad. The practical part is focused on the introduction of selected P2P platforms in the Czech Republic. Subsequently, model examples comparing P2P loans with bank loans are prepared. The main objective is to assess whether it is more profitable for a client to take a loan from a P2P platform or from a banking institution.